

Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Bovenschelde

Vervolgstudie Seine-Schelde (deel 4)

KENNISGEVINGSDOSSIER

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 2.1	Situering van het projectgebied binnen het Transeuropees transport netwerk (in bijlage 2)
Figuur 2.2	Traject binnenvaart beschouwd in het huidige project, Belgisch gedeelte (in tekst)
Figuur 2.3 Kaart 1 tot 17	Topografische situering van het projectgebied en de ingrepen (in bijlage 2)
Figuur 3.1 a-g	Situering van het Seine-Schelde project op het gewestplan (in bijlage 2)
Figuur 4.1	Locatie en beschrijving van de uit te voeren werken in het luik binnenvaart (in bijlage 2)
Figuur 4.2	Verbreding waterweg via inname parallelle meander (in tekst)
Figuur 4.3	Voorbeeld van een oeverinrichting zonder vooroever (in tekst)
Figuur 4.4	Voorbeeld van een oeverinrichting met vooroever (in tekst)
Figuur 4.5	Voorbeeld van een natuurvriendelijke oeverinrichting (afwaarts St.-Baafs-Vijve) (in tekst)
Figuur 4.6	Voorbeeld van een oeverwaluwand (in tekst)
Figuur 4.7	Voorbeeld van oeverinrichting in stedelijke omgeving (in tekst)
Figuur 4.8	Profiel van de oever in de omgeving van valleigebieden (in tekst)
Figuur 5.1	Situering van de relevante rivieren en kanalen in het kader van de Seine-Schelde verbinding (in tekst)
Figuur 6.1	Dwarsprofielen van de huidige waterweg, de alternatieven en het gekozen basisscenario (in tekst)

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 3.1	Overzichtsmatrix juridische en beleidsmatige randvoorwaarden
Tabel 3.2	Bijzondere plannen van aanleg grenzend aan het projectgebied
Tabel 4.1	Overzicht van al de bochten voor het traject Grensleie, Leie en Afleidingskanaal, inclusief hun boogstraal, booghoek, noodzakelijke verbreding en aan welke zijde de bochtverbreding wordt aangebracht
Tabel 4.2	Voorziene passeerstroken op de Grensleie, de Leie en het Afleidingskanaal
Tabel 6.1	Profiel eigenschappen voor de vier verschillende planalternatieven
Tabel 8.1	Effecten van het huidige project
Tabel 10.1	Interdisciplinaire gegevensoverdracht

LIJST VAN BIJLAGEN

Bijlage 1	Handtekeningen van de MER-deskundigen en de initiatiefnemer
Bijlage 2	Figurenbundel

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AKL	Afleidingskanaal van de Leie
AMINAL	Administratie voor Milieu, Natuur en Land en Waterbeheer
APA	Algemene Plannen van Aanleg
AWZ	Administratie Waterwegen en Zeewezen: vroegere benaming van Waterwegen en Zeekanaal NV
BBI	Belgische Biotische index
BPA	Bijzonder Plan van Aanleg
CEMT	Conférence Européenne des Ministres des Transports
DuLo	Duurzame Lokale waterplannen op deelbekeniveau
EG	Europese Gemeenschap
EMCA	Eclectische Multi-Criteria Analyse
EU	Europese Unie
GEN	Grote Eenheden Natuur
GENO	Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling
GGB	Geïntegreerd Gebiedsgericht Beleid
GOM	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen
GRSP	Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan
ha	hectare
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
IVON	Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk
KBA	Kosten-batenanalyse
LIN	Departement voor Leefmilieu en Infrastructuur
MER	Milieueffectrapport
mer	Milieueffectrapportage
MIA	Milieu-Impact Analyse
MINA-plan	Milieu en Natuur plan
MOG	De gemodelleerde OverstromingsGebieden duiden op de ruimte afgebakend via hydrologische en hydrodynamische modelleringstudies (1995-2003)
NOG	De Natuurlijk Overstroombare Gebieden duiden op de ruimte die waterlopen permanent of periodiek zouden innemen in afwezigheid van cultuur-technische ingrepen
OVAM	Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest
PI	Prati-index
PRSP	Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan
ROG	De Recent Overstroomde Gebieden bevatten de zones die recent (1998-2000) effectief overstroomden
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
TEN	Transeuropees Netwerk
VEN	Vlaams Ecologisch Netwerk
VLAREBO	Vlaams Reglement betreffende de Bodemsanering
VLAREM	Vlaams Reglement betreffende Milieuvergunningen
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
W&Z	Waterwegen en Zeekanaal NV
WLH-HIC	Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek, Hydrologisch Informatiecentrum

Lijst van bijlagen	
Lijst van figuren	
Lijst van tabellen	
Lijst van gebruikte afkortingen	
Verklarende woordenlijst	

INHOUD

<u>1</u>	<u>INLEIDING</u>	<u>1</u>
1.1	Toelichting bij het m.e.r-proces	2
1.2	De kennisgevingsfase van de mer-procedure	3
1.3	Toetsing MER plicht	5
1.4	Rol van het project-MER in de verdere besluitvorming	6
<u>2</u>	<u>SITUERING EN VERANTWOORDING VAN HET PROJECT</u>	<u>7</u>
2.1	Projectverantwoording	7
2.2	Ruimtelijke situering	10
2.3	Beknopte omschrijving van het project	11
2.4	Doelstellingen van het project	15
<u>3</u>	<u>JURIDISCHE EN BELEIDSMATIGE RANDVOORWAARDEN</u>	<u>17</u>
3.2	Details juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	40
<u>4</u>	<u>CONCRETE BESCHRIJVING VAN HET PROJECT</u>	<u>42</u>
4.1	Beschrijving van het binnenvaart luik van het project	42
4.2	Beschrijving van het luik rivierherstel Leie van het Seine-Schelde plan	46
4.3	Concreet uitvoeringsprogramma voor de uit te voeren plannen in de luiken binnenvaart Seine-Schelde en rivierherstel Leie	54
4.4	Werken uitgevoerd onafhankelijk van het Seine-Schelde plan	55
<u>5</u>	<u>ADMINISTRATIEVE VOORGESCHIEDENIS</u>	<u>56</u>
<u>6</u>	<u>BESCHRIJVING VAN DE ALTERNATIEVEN</u>	<u>58</u>
6.1	Uitvoeringsalternatieven	58
6.2	Locatie-alternatieven	61
<u>7</u>	<u>RELEVANTE GEGEVENS UIT VOORGAANDE STUDIES</u>	<u>62</u>
<u>8</u>	<u>INGREEP-EFFECTEN ANALYSE</u>	<u>65</u>
<u>9</u>	<u>METHODOLOGIE VAN HET MER</u>	<u>73</u>
9.1	Bodem en Grondwater	74
9.2	Oppervlaktewater	80
9.3	Fauna en Flora	84
9.4	Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	87
9.5	Lucht	90

9.6	Geluid en Trillingen.....	92
9.7	Mens.....	93
10	<u>INTERDISCIPLINAIRE GEGEVENSOVERDRACHT</u>	97
11	<u>ONTWIKKELINGSSCENARIO'S</u>	98
12	<u>GRENSOVERSCHRIJDENDE EFFECTEN</u>	99
13	<u>VOORSTEL INHOUDSTAFEL MER</u>	101
14	<u>LITERATUURLIJST</u>	104
14.1	Geraadpleegde werken	104
14.2	Geraadpleegde websites.....	105

1 **INLEIDING**

Dit kennisgevingsdossier handelt over de verdieping van de Leie, van Wervik tot Deinze, en de lokale verbredingen op de Leie (Wervik – Deinze) en het Afleidingskanaal (van Deinze tot aan de kruising met het Kanaal Gent-Oostende). Dit project is onderdeel van het Seine-Schelde plan welke de realisatie beoogt van een volwaardige binnenvaartverbinding tussen het Seine- en het Scheldebekken via de Leie. Het Seine - Schelde plan kadert in de ontwikkeling van het Transeuropees waterwegennet. Het beoogt de verbinding tussen het Schelde- en het Seine-bekken te brengen op het niveau van een hoofdwaterweg van internationaal belang. Het dossier werd opgemaakt in opdracht van Waterwegen en Zeekanaal NV.

Adres initiatiefnemer:
Waterwegen en Zeekanaal NV
Afdeling Bovenschelde.
Nederkouter 28
9000 Gent

Contactpersoon:
ir. Willem Van Crombrugge
Telefoon: 09-268 02 60
Fax: 09-268 02 72
E-mail: willem.vancrombrugge@wenz.be

De volgende externe deskundigen zijn betrokken bij de opmaak van het MER:

- Coördinator: dr. S. Helsen (Ecorem NV);
(MER/EDA/539/V-1/A, geldig tot 8 september 2010)
(MER/EDA/539/V-1/B, geldig tot 8 september 2010)
- MER-deskundige Bodem en Grondwater: dr. Stefan Helsen (Ecorem NV);
(MER/EDA/539/V-1/A, geldig tot 8 september 2010)
- MER-deskundige Oppervlaktewater dr. Walter Mondt (Ecorem NV):
(MB/MER/EDA-169/V4, geldig tot 10 april 2009 – verlenging in aanvraag)
- MER-deskundige Fauna en Flora: Mia Janssen;
(MB/MER/EDA/372/V3/A, geldig tot 5 mei 2013)
- MER-deskundige Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie: M. Janssen;
(MB/MER/EDA/372/V2/B, geldig tot 5 mei 2011);

De disciplines Lucht, Geluid en trillingen en Mens zullen ingevuld worden door de MER-coördinator op basis van de gegevens van de plan MER.

Projectbureau Seine-Schelde

- De heer Willem Van Crombrugge, Ingenieur, Projectleider Seine - Schelde, Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Bovenschelde;
- De heer Hans Vereecken, Ingenieur, Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch onderzoek;
- Mevr. Ellen Maes, Projectingenieur, Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Bovenschelde;

Het kennisgevingsdossier heeft tot doel informatie te verstrekken over het geplande project, haar alternatieven en de methodologie die bij de effectvoorspelling en -beoordeling zal gevolgd worden. Daarenboven geeft het dossier een aanzet tot het vastleggen van richtlijnen voor het opstellen van het milieueffectenrapport, die opgesteld worden door de dienst Mer. Een bijkomende doelstelling is concrete reacties m.b.t. het project, de alternatieven en de te gebruiken methodologie uit te lokken tijdens de terinzagelegging bij administraties en burgers.

In onderstaande paragrafen wordt de mer procedure en de rol die de kennisgeving hierin speelt kort toegelicht.

1.1 Toelichting bij het m.e.r-proces

1.1.1 Milieueffectrapportage: algemeen

Milieueffectrapportage (m.e.r) is een juridisch-administratieve procedure waarbij de milieugevolgen van een gepland project op een wetenschappelijk verantwoorde wijze bestudeerd, besproken en geëvalueerd worden. De milieueffectrapportage gaat vooraf aan de aanvraag van een vergunning en het milieueffectrapport moet bij de vergunningsaanvraag gevoegd worden als informatief instrument. Via het milieuonderzoek wordt getracht om de voor het milieu mogelijk negatieve effecten in een vroeg stadium van de besluitvorming te kennen zodat ze kunnen worden voorkomen. Op die wijze kan het project worden bijgestuurd.

1.1.2 Kort overzicht van de mer- procedure

Het decreet betreffende milieueffect- en veiligheidsrapportage van 18 december 2002 (het zogenaamde mer/vr-decreet, hierna "het decreet" genoemd) beschrijft de mer-procedure (B.S. 13 februari 2003). Deze procedure is opgebouwd uit vier belangrijke stappen.

a) Kennisgevingsfase

De initiatiefnemer controleert of de vergunningsplichtige activiteit moet onderworpen worden aan een milieueffectrapportage. Als de voorgenomen activiteit MER-plichtig is, stelt de initiatiefnemer een team van deskundigen samen. Na het opstellen van het kennisgevingdossier, dient de initiatiefnemer het dossier in bij de bevoegde overheid, namelijk de Dienst MER. Na het ontvangen van de kennisgeving onderzoekt de Dienst MER of de kennisgeving volledig is en betekent deze beslissing binnen een termijn van 20 dagen na ontvangst van de kennisgeving.

b) Richtlijnenfase

Binnen 10 dagen na ontvangst van de volledigverklaring van de kennisgeving stuurt de initiatiefnemer het kennisgevingdossier door naar de betrokken

gemeentebesturen, de vergunningverlenende overheid en de door de Vlaamse regering aangewezen administraties. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente, waar het project gepland is, legt deze kennisgeving binnen de 10 dagen na ontvangst ter inzage. Op deze kennisgeving kunnen de burgers reageren. Binnen de 30 dagen na aanvang van de terinzagelegging bezorgt het college de bij hen binnengekomen reacties van inwoners en eigen opmerkingen aan de Dienst MER. Op basis van inspraakreacties van de inwoners en reacties van de aangeschreven administraties en openbare besturen en na een informele vergadering met de betrokkenen, stellen de medewerkers van de Dienst MER richtlijnen op die de initiatiefnemer moet volgen bij het opstellen van het milieueffectrapport. De Dienst MER betekent deze richtlijnen binnen de 70 dagen na goedkeuring van de kennisgeving aan de initiatiefnemer, de betrokken overheden, administraties en het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeentebesturen.

c) Uitvoeringsfase

Tijdens de uitvoeringsfase stelt het team van erkende deskundigen het MER op onder leiding van een MER-coördinator. Meestal wordt tussentijds een ontwerp-MER opgesteld dat informeel besproken wordt door de initiatiefnemer, het team van deskundigen, de Dienst MER en aangeschreven administraties en openbare besturen.

d) Beoordelingsfase

Na indiening van het MER bij de Dienst MER controleert deze of het MER beantwoordt aan de inhoudelijke vereisten van de richtlijnen. Daarna keurt de Dienst het MER goed of af en stellen ze een goedkeurings- of afkeuringsverslag op. Deze goed- of afkeuring wordt binnen een termijn van 40 dagen betekend aan de initiatiefnemer, de betrokken overheden, administraties, de MER-coördinator en het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeentebesturen. Een goedgekeurd MER maakt deel uit van de vergunningsaanvraag en is een openbaar document.

1.2 De kennisgevingsfase van de mer-procedure

Zoals hoger aangegeven is de kennisgeving de eerste procedurele stap in de opmaak van het milieueffectrapport. In de kennisgeving zijn o.m. de voorgenomen activiteit, de aard, de ligging, doelstellingen en verantwoording van het project beschreven en zijn de coördinaten van de initiatiefnemer en namen van de uitvoerders van het milieueffectrapport vermeld. Ook geeft de initiatiefnemer hierin een overzicht van de juridische en beleidsmatige context en beschrijft hij de onderzochte alternatieven, bestaande en beoogde vergunningen en relevante gegevens uit vorige rapportages en goedgekeurde rapporten. Daarnaast beschrijft de initiatiefnemer de specifieke milieuaspecten die onderzocht en beschreven zullen worden in het MER, inclusief de verdere aanpak voor de bepaling en de beoordeling

van deze aspecten. Ook is het wenselijk dat de reeds gekende moeilijkheden en leemten in de kennis aangegeven worden.

1.2.1 Doel van de terinzagelegging

Het doel van de terinzagelegging van de kennisgeving is ten eerste om de betrokken inwoners van de gemeenten op de hoogte te stellen van de voorgenomen activiteit en zijn mogelijke gevolgen op de omgeving. Ten tweede is het de bedoeling om concrete, zinvolle reacties uit te lokken (zie verder) waarmee de Dienst MER rekening kan houden bij de opmaak van richtlijnen. De richtlijnen bakenen de inhoud af van de te bespreken en te onderzoeken onderwerpen in het milieueffectrapport. Door inspraakreacties van inwoners van de betrokken gemeenten kan het onderzoek voor het milieueffectrapport inhoudelijk bijgestuurd worden. Meer informatie is beschikbaar in een folder opgesteld door de Dienst MER. Deze folder is te verkrijgen via de webstek www.mervlaanderen.be, de milieumambtenaar van uw gemeente of door deze aan te vragen via mer@vlaanderen.be.

1.2.2 Termijn van de terinzagelegging

Concreet dienen de gemeenten, waar het MER-plichtige project gepland is, een afschrift van deze kennisgeving ter inzage te leggen binnen een termijn van 10 dagen na ontvangst. Vanaf het begin van deze terinzagelegging heeft het college van burgemeester en schepenen maximaal 30 dagen de tijd om de opmerkingen van de inwoners toe te sturen naar de Dienst MER. De inwoners kunnen hun opmerkingen ook rechtstreeks doorsturen naar de Dienst MER.

1.2.3 Wat zijn nuttige inspraakreacties?

De terinzagelegging is geen openbaar onderzoek waarbij bezwaarschriften kunnen ingediend worden. Bezwaarschriften kunnen enkel ingediend worden tijdens het openbaar onderzoek dat georganiseerd zal worden naar aanleiding van de vergunningsaanvraag. Dit is dus tijdens de latere besluitvormingsprocedure en niet gedurende de mer-procedure. Het milieueffectrapport kan bij een dergelijk openbaar onderzoek gebruikt worden om bezwaarschriften te onderbouwen of te weerleggen. Zoals eerder vermeld kan de Dienst MER zinvolle reacties gebruiken voor het opstellen van richtlijnen die de initiatiefnemer en de deskundigen moeten volgen bij het opstellen van het MER. Dit kunnen opmerkingen zijn over de vorm en presentatie van het MER maar ook inhoudelijke opmerkingen over het voorgenomen project zelf, over de alternatieven, over de beschrijving van de bestaande toestand, milieueffecten en milderende maatregelen, over de opvolging en evaluatie van de effecten, over de leemten in de kennis,....

1.2.4 Wat gebeurt er met de inspraakreacties?

De Dienst MER bundelt de zinvolle reacties op de kennisgeving en neemt een beslissing over de inhoud van het milieueffectrapport, de inhoudelijke aanpak, de

methodologie van de rapportage en over de opstellers van het milieueffectrapport. De Dienst MER betekent de richtlijnen voor het opstellen van het milieueffectrapport aan de initiatiefnemer en de betrokken instanties binnen 70 dagen na volledig verklaring van de kennisgeving. Deze richtlijnen zijn een openbaar document en elke burger kan ze bij de milieuambtenaar van zijn gemeente opvragen. Deze richtlijnen zijn tevens beschikbaar op de webstek www.mervlaanderen.be.

1.3 Toetsing MER plicht

Het huidige project-MER behandelt de volgende milieubeoordelingsplichtige activiteiten (de initiatiefnemer kan wel een gemotiveerd verzoek tot ontheffing indienen):

- verdieping van de Leie van Wervik tot Deinze;
- bochtverbredingen en aanleg passeerstroken op de Leie (Wervik – Deinze) en het Afleidingskanaal (van Deinze tot aan de kruising met het Kanaal Gent-Oostende).

Deze activiteiten behoren tot de volgende categorieën uit bijlage II (Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004):

- De categorie 10 h) bevat werken inzake kanalisering, met inbegrip van de vergroting of verdieping van de vaargeul, en ter beperking van overstromingen, met inbegrip van de aanleg van sluizen, stuwen, dijken, overstromingsgebieden en wachtbekkens, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied;

'Bijzonder beschermde gebieden' omvatten onder meer:

- d. natuurgebieden, natuurgebieden met wetenschappelijke waarde en de ermee vergelijkbare gebieden, aangewezen op plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening;*
- e. bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, overstromingsgebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang of ecologische waarde en de ermee vergelijkbare gebieden, aangewezen op plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening;*
- f. een beschermd landschap, stads- of dorpsgezicht, monument of archeologische zone;*

Voor het luik rivierherstel wordt in het huidige project-MER ook de volgende activiteiten mee bekeken:

- de lokale verbreding t.h.v. van nabijgelegen parallelle meanders;
- afgraven van overbodige dijklichamen;
- het aanleggen van natuurvriendelijke oevers in het buitengebied.

Deze projecten behoren niet tot één van de categorieën opgenomen in Bijlage I en II uit het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004.

1.4 Rol van het project-MER in de verdere besluitvorming

Het project-MER dat voor het voorgenomen project opgesteld zal worden, wordt als informatief instrument toegevoegd bij de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning. Bepaalde milderende maatregelen die voorgesteld worden in het MER, kunnen opgelegd worden door deze op te nemen in de vergunningsvoorwaarden.

2 **SITUERING EN VERANTWOORDING VAN HET PROJECT**

2.1 Projectverantwoording

Om het transport via de weg te verminderen is het belangrijk om goede internationale transportroutes te creëren via waterlopen. Europa heeft hiervoor bepaalde vaarassen voor de binnenvaart erkend binnen het Transeuropees Netwerk. De Leie is deel van de as Seine-Schelde die hoort bij de noord-zuidverbindingen van dit netwerk. Momenteel is echter de Leie niet bevaarbaar voor klasse Vb schepen. Dit project beoogt daarom het uitdiepen en verbreden van de Leie zodat ook deze schepen de verbinding tussen de Seine en de Schelde kunnen gebruiken.

De kanalisering, verdieping en verbreding van de Leie hebben in het verleden grote littekens achtergelaten in het Leie landschap. Daardoor is het wenselijk om het natuurlijke karakter van de Leievallei opnieuw te versterken door o.a. het aansluiten van afgesneden meanders. Hierbij wil men zowel waterbeheer, natuurontwikkeling, landschap, recreatie en de ruimtelijke behoeften inzake wonen en werken betrekken.

Het doel van het Seine-Schelde plan, met enerzijds het luik binnenvaart Seine-Schelde en anderzijds het luik rivierherstel Leie, is de Seine-Schelde verbinding voor Vb schepen te verwezenlijken rekening houdend met de wensen en verzuchtingen van diverse actoren, waarbij het opwaarderen van de Seine-Schelde verbinding de motor zal zijn tot het realiseren van de volledige herwaardering van de Leie.

Op 14 augustus 2008 werd het plan-MER voor het Seine-Schelde plan goedgekeurd (PLMER-0021-GK). Voorafgaandelijk werden verschillende studies uitgevoerd (zie ook Hoofdstuk 7). In 1996 werd in opdracht van de afdeling Bovenschelde een kosteneffectiviteitanalyse van de toen geplande werken op Leie en Boven-Schelde uitgevoerd. Op basis van deze analyse werd de beleidsaanbeveling geformuleerd om de noord-zuidas Seine-Schelde via de Leie en niet via de Boven-Schelde te realiseren.

In de periode 1998-1999 werd tijdens een economische studie onderzocht of de normalisatie van de Leie voor schepen klasse Vb economisch verantwoord is. De wenselijkheid en de mogelijkheden voor het luik rivierherstel Leie werden verder onderzocht in de studie "Rivierherstel Leie" in de periode 2002-2005. Als resultaat van deze laatste studie werd een Geïntegreerd Strategisch Plan opgemaakt waarin ook de plannen voor het luik binnenvaart Seine-Schelde werden geïntegreerd.

Om het luik rivierherstel Leie verder te onderbouwen werden recent volgende studies afgerond:

- een ecologische gebiedsvisie voor de Leievallei (INBO);
- een ecohydrologische studie (T.V. Ecorem - JNC i.o.v. W&Z);
- een landbouwstudie (VLM);
- een landschapsstudie (T.V. Ecorem - JNC i.o.v. W&Z).

Er werd tevens een interactieve DVD opgesteld waarin het gehele plan wordt voorgesteld.

Alle ingrepen, zowel van het luik binnenvaart als van het luik rivierherstel, werden in het plan-MER onderzocht, voornamelijk om een inzicht te verkrijgen in mogelijke cumulatieve effecten van de verschillende planonderdelen. Het plan-MER leidde tot de selectie van het meest milieuvriendelijke alternatief (zie Hoofdstuk 6). Dit plan-MER vormt de basis voor de verschillende project-MER plichtige projecten. Deze project-MERen zullen systematisch worden opgesteld, overeenkomstig het uitvoeringsprogramma (zie § 4.3).

Het huidige kennisgevingsdossier behandelt specifiek de verdieping van de gekanaliseerde Leie, van Wervik tot Deinze, de bochtverbredingen en de aanleg van passeerstroken op het zelfde traject van de Leie alsook op het Afleidingskanaal van de Leie. Voor deze MER-plichtige activiteiten zal nu een project-MER worden opgemaakt, specifiek voor het alternatief dat als meest aanvaardbare naar voor kwam uit het plan-MER. Bovendien worden in deze project-MER ook de plaatselijke verbredingen van de oevers ter hoogte van parallelle meanders, het afgraven van overbodige dijken en de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de gekanaliseerde Leie beschouwd.

Ongeveer gelijktijdig met dit kennisgevingsdossier zullen twee aanvragen tot ontheffing ingediend worden:

- aanpassingen vaarweg t.h.v. het Noordervak van de Ringvaart om Gent;
- aanpassingen vaarweg t.h.v. de doortocht van de Leie in Wervik.

Voor het Noordervak Ringvaart wordt een ontheffing van MER-plicht aangevraagd aangezien het gaat om een afgesloten geheel, afgescheiden van de rest van de werken op het Afleidingskanaal en de Leie. Bovendien bevindt het Noordervak Ringvaart zich bijna volledig in industriegebied en zijn de te verwachten effecten op de omgeving minimaal.

In het gehele Seine-Schelde plan is ook het kanaal Gent-Oostende opgenomen. Aangezien op het kanaal Gent-Oostende geen aanpassingen nodig zijn, wordt dit trajecten in het huidige project-MER ook buiten beschouwing gelaten.

Voor de doortocht van de Leie in Wervik wordt ook een apart ontheffingsdossier ingediend. Het beschouwen van de doortocht in Wervik als een apart project is eigenlijk historisch gegroeid. Dit project dateert nog van het 1350 ton programma (kalibreren van de waterweg op 1350 ton) dat reeds meer dan 40 jaar geleden werd ingezet. Dit project heeft echter zoveel vertraging opgelopen dat beslist werd om het mee op te nemen in het Seine-Schelde plan. Het project omvat een verbreding van de vaargeul van de Leie bij de doortocht door Wervik, gecombineerd met landschapsontwikkeling van het projectgebied door de herintegratie van de Leie in het Werviks stadsbeeld. Het projectgebied omvat het deel van Leie vanaf de rechter'tip' van De Balokken tot het stedelijk zwembad Ter Leie aan de Keizerstraat te Wervik. Enkel de verbreding van de vaarweg van de Leie bij de doortocht van Wervik is opgenomen in het ontheffingsdossier. De verdieping van de Grensleie ter hoogte van Wervik maakt wel deel uit van deze project-MER.

Daarnaast is ook voor de aanpassingen aan de Leie in Wallonië, t.h.v. van Comines, een aparte effectenstudie in opmaak conform de Waalse wetgeving.

Volgende project-MERen / ontheffingen zullen op een later tijdstip worden opgemaakt:

- Voor de aanpassingen aan de meanders (uitgraven plaatselijke verbredingen i.f.v. visualisatie en doorstroming van achterliggende meanders, bouwen van kunstwerken voor de verbinding van de meanders, het opengraven van gedempte meanders, ...);
- Voor de bouw van de nieuwe sluizen te Sint-Baafs-Vijve en Harelbeke. Deze sluizen voldoen niet aan de vereisten voor klasse Vb schepen. Bij beide sluizen is zowel de lengte als de waterdiepte onvoldoende. Op deze twee locaties moeten dan ook nieuwe sluizen gebouwd worden. De sluis te Harelbeke wordt gebouwd ter hoogte van de locatie van de huidige sluis in twee fasen. De sluis te Sint-Baafs-Vijve wordt gebouwd op linkeroever. Bij de exploitatie van deze nieuwe sluizen worden de pandpeilen niet gewijzigd.

2.2 Ruimtelijke situering

Het huidige project omvat het traject van de gekanaliseerde Leie van Wervik tot Deinze en het Afleidingskanaal van de Leie, van Deinze tot aan de kruising met het Kanaal Gent-Oostende (**FIG. 2.1 en FIG. 2.2**).

Het luik rivierherstel Leie wordt enkel uitgevoerd in het gebied tussen Wervik en Deinze. In dit luik worden enkel plaatselijke verbredingen van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders (beperkt tot de huidige oevers + zone van maximaal 15 m), de afgraving van de overbodige dijken en de aanleg van natuurvriendelijke oevers beschouwd. Deze ingrepen situeren zich binnen een zone van maximaal 15 meter van de oevers van de vaarweg.

De algemene situering op de topografische kaarten van het gebied waarop het project-MER betrekking heeft (het projectgebied) is weergegeven op **FIG. 2.3**. Binnen dit gebied doorkruist de Leie verschillende gemeenten van de provincies Oost- en West-Vlaanderen. De historische Leieloop vormt de landgrens tussen België en Frankrijk, de provinciegrens tussen Oost- en West-Vlaanderen en gemeentegrenzen zoals bijvoorbeeld tussen Harelbeke en Waregem.

De volgende gemeenten in de provincie West-Vlaanderen liggen binnen het huidige projectgebied:

- Wervik
- Menen
- Wevelgem
- Kortrijk
- Kuurne
- Harelbeke
- Waregem
- Wielsbeke
- Dentergem

De volgende gemeenten in de provincie Oost-Vlaanderen liggen binnen het huidige projectgebied:

- Zulte
- Deinze
- Nevele

Figuur 2.2: Traject binnenvaart beschouwd in het huidige project (aangeduid in rood), Belgisch gedeelte

Omdat de Grensleie in Wervik en Menen op de grens tussen Frankrijk en België ligt, worden mogelijke grensoverschrijdende effecten in het milieueffectrapport opgenomen. Daarenboven zijn er mogelijke grensoverschrijdende effecten met Wallonië.

2.3 Beknorte omschrijving van het project

Het plan om een volwaardige binnenvaartverbinding tussen het Seine- en het Scheldebekken te realiseren, vloeit voort uit een beslissing van de Europese Raad van 29 oktober 1993 over het Transeuropees waterwegennet opgenomen in het Witboek van 1994. Bij de noord-zuidassen werd de waterwegverbinding Seine-Schelde opgenomen.

De “rivierverbinding Seine – Schelde” is als project nummer 30 opgenomen in de bijlage III van de Beschikking 2004/884/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire richtsnoeren voor de ontwikkeling van een Transeuropees Netwerk. In deze bijlage III worden de “prioritaire projecten waarmee voor 2010 een aanvang moet worden gemaakt” opgesomd.

Ter voorbereiding van de ontwikkeling van de noord-zuid verbinding werd in opdracht van de afdeling Bovenschelde in 1996 een kosten-effectiviteitsanalyse van de toen geplande werken op Leie en Boven-Schelde uitgevoerd. Op basis van deze analyse werd de beleidsaanbeveling geformuleerd om de noord-zuidas Seine - Schelde via de Leie en niet via de Boven-Schelde te realiseren. Het traject via de Leie is aangeduid op **FIG. 2.1**.

Het huidige gekalibreerde profiel van de Leie heeft een waterdiepte van 3,50 m, waarbij de breedte aan de waterspiegel 50,70 m bedraagt. Op een diepte van 1,30 m onder de waterspiegel is een berm aangebracht met een breedte van 1,5 m, waarna het talud onder helling 1:3 naar de bodem afloopt. Het talud boven de berm heeft een helling van 1:2,5 en is dus steiler dan 1:3. De bodembreedte is 28,00 m. In de Technische Voorstudie (1999) van de Economische Studie Verbinding Seine-Schelde wordt gesteld dat de bodembreedte in de Grensleie wat kleiner is, namelijk 26,00 m, maar ook dieper. In het algemeen wordt als referentie steeds het theoretisch dwarsprofiel van de gekalibreerde Leie opgenomen.

Om een volwaardige binnenvaartverbinding tussen het Seine- en het Scheldebekken te realiseren moet de Leie bevaarbaar zijn voor tweebaks-duwvaart in gestrekte formatie (klasse Vb schepen). De afmetingen van klasse Vb schepen zijn vastgelegd in de CEMT (Conférence Européenne des Ministres des Transports) classificatie (1992). Voor de normering van de benodigde breedte en diepte van de vaarweg wordt gebruik gemaakt van de Nederlandse Richtlijnen Vaarwegen (Commissie Vaarwegbeheerders, 1999) van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer. Afhankelijk van de scheepvaartintensiteit worden daarbij maatgevende afstanden gegeven voor verschillende types profielen.

De scheepsafmetingen voor de klasse Vb schepen zijn:

- Lengte = 185 m;
- Breedte = 11,40 m;
- Diepgang = 3,50 à 4,00 m geladen en 1,80 m (leeg);
- Hoogte = 6,70 m voor 3-laags containervaart. Dit is de maximaal toegestane hoogte van het schip boven het wateroppervlak. De doorvaarhoogte is gesteld op 7,00 m, dus inclusief een zogenaamde "schrikhoogte" van 0,30 m.

De maatgevende afmetingen voor de op de Leie veel voorkomende CEMT klasse IV schepen zijn de volgende:

- Lengte = 85 m;
- Breedte = 9,50 m;
- Diepgang = 3,00 m geladen en 1,60 m (leeg);
- Hoogte = 6,70 m voor 3-laags containervaart. Dit is de maximaal toegestane hoogte van het schip boven het wateroppervlak. De doorvaarhoogte is gesteld op 7,00 m, dus inclusief een zogenaamde "schrikhoogte" van 0,30 m.

Uit de Prognose van de Leietrafiek (Technum, 1999) en de actualisatie van de economische studie in de Vervolgstudie Seine-Schelde / Rivierherstel Leie (2005) volgt dat de intensiteit van het maatgevende klasse Vb schip erg laag is en dat de Leie overwegend door CEMT klasse IV schepen zal worden bevaren. Uitgaande van

deze trafiekprognose voor de Grensleie en de Leie werd dan ook voorgesteld om het vaarwegprofiel van een aantal alternatieven te baseren op volgende keuzes:

- krap profiel of éénrichtingsprofiel voor CEMT klasse Vb schepen;
- normaal profiel voor CEMT klasse IV schepen.

De rivier de Leie is in de voorbije decennia aangepast ter wille van de scheepvaart. De voorgenomen projecten m.b.t. binnenvaart zullen deze economische functie nog versterken. De Leie werd in het verleden gekanaliseerd door het aanbrengen van een gekalibreerd dwarsprofiel en sluis/stuwcomplexen. De kanalisering en de verdieping en verbreding van de Leie, die verder gezet zal worden binnen het binnenvaart luik van het voorgenomen plan, hebben grote littekens in het landschap van de Leiestreek achtergelaten. Om de recreatief-toeristische aantrekkelijkheid en natuurwaarde van de Leie en haar vallei te herstellen werd in de periode 2002-2005 het project rivierherstel Leie uitgevoerd. In deze studie werd een Geïntegreerd Strategisch Plan opgemaakt voor het rivierherstel van de Leie, waarin ook de plannen van de economische studie voor het binnenvaartproject Seine - Schelde werden verwerkt. Dit Geïntegreerd Strategisch Plan is te raadplegen op de website www.wenz.be/projecten.

Met het plan-MER werd een systematische en grondige afweging uitgevoerd van de verschillende technische oplossingen voorgesteld in de voorgaande studies. Alle planonderdelen werden onderzocht op hun gevolgen voor mens en milieu. Deze omvatte enerzijds de ingrepen voorzien voor de verdieping en verbreding van de Leie en de aanpassingen aan het Afleidingskanaal van de Leie en het Noordervak van de Ringvaart om deze bevaarbaar te maken voor klasse Vb schepen en anderzijds de ingrepen uit het luik 'rivierherstel Leie'. Dit luik is gericht op het herinrichten van de Leievallei met het oog op het herstel van het dynamische evenwicht van het rivierecosysteem. In het plan-MER werden verschillende alternatieve uitvoeringen voor de realisatie van de verbreding en verdieping tegen elkaar afgewogen. Het basisscenario, waarin 'minimale uitgraving' dat voldoet aan de gestelde doelen beoogt, kwam naar voor als het meest milieuvriendelijke alternatief. In dit scenario wordt de vaarweg van de gekanaliseerde Leie en het Afleidingskanaal niet verbreed, maar enkel verdiept tot een waterdiepte van 4,5 m. Daar het Afleidingskanaal zich momenteel al op 4,5 m waterdiepte bevindt is geen verdere verdieping nodig. Over het hele traject zullen slechts lokale verbredingen van de vaarweg voor de aanleg van passeerstroken en de bochtverbredingen uitgevoerd moeten worden. Deze lokale verbredingen kunnen zelfs meestal gerealiseerd worden door het uitgraven van de onderwatertalud in een (semi-)bakprofiel, zodat de grondinnames minimaal zijn. Het plan-MER werd goedgekeurd op 14 augustus 2008.

Het huidig project-MER spitst zich specifiek toe op de volgende ingrepen:

- de realisatie van het gewenste profiel voor de vaarweg (Grensleie, Leie en Afleidingskanaal) (luik binnenvaart);
- de plaatselijke verbreding van de oevers van de vaarweg ter hoogte van parallelle meanders (luik rivierherstel);
- afgraven overbodige dijken (luik rivierherstel);
- aanleg natuurvriendelijke oevers in het buitengebied (luik rivierherstel).

De volgende MER-ontheffingen worden aanvraagd:

- aanpassingen vaarweg t.h.v. het Noordervak van de Ringvaart om Gent;
- aanpassingen vaarweg t.h.v. de doortocht van de Leie in Wervik.

Zoals reeds besproken in § 2.1 wordt voor het Noordervak Ringvaart een ontheffing van MER-plicht aangevraagd aangezien het gaat om een afgesloten geheel, afgescheiden van de rest van de werken op het Afleidingskanaal en de Leie. Bovendien situeren de ingrepen zich bijna volledig in industriegebied waarbij de te verwachten effecten op de omgeving minimaal zijn. Gezien de doortocht van de Leie in Wervik, historisch gezien (restant uit het 1350 ton programma) als een apart project wordt beschouwd en aangezien ook voor dit project te verwachten effecten minimaal zijn, zal ook hiervoor een ontheffing van MER-plicht worden aangevraagd. Het opgestelde plan-MER Seine-Schelde zal voor deze 2 ontheffingen als basis dienen.

Op later tijdstip (zie ook uitvoeringsprogramma § 4.3) zullen ook de project-MER / ontheffing (nog te bepalen) opgemaakt worden voor:

- de aanpassingen aan de meanders (uitgraven plaatselijke verbredingen i.f.v. visualisatie en doorstroming van achterliggende meanders, bouwen van kunstwerken voor de verbinding van de meanders, het opengraven van gedempte meanders, ...);
- de bouw van de nieuwe sluizen te Sint-Baafs-Vijve en Harelbeke opdat klasse Vb schepen zouden kunnen passeren.

Wat betreft het luik landschapsontwikkeling van het Seine-Schelde plan zal binnenkort gestart worden met een nieuwe studie, nl de opmaak van een boombeheerplan. Dit zal samen met de inrichtingsprojecten voor natte natuur (ANB-VLM) worden opgenomen in de MER/ontheffing voor de aansluiting van de meanders.

De opmaak van een RUP is noodzakelijk voor die gronden die ontwikkeld zullen worden als natte natuur en die momenteel doorgaans in gebruik zijn als landbouwgrond zonder de aanduiding van een ecologische of landschappelijke nevenfunctie volgens het gewestplan. De “afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur van de Leiestreek” is lopende. Hierin is W&Z betrokken om afstemming met het Seine-Schelde plan te garanderen. Een eerste publieke consultatie aangaande de gebiedsanalyse vond plaats op 15/03/2006. De tweede publieke consultatie omtrent de visie werde afgerond op 15/05/2007. Op 26 september 2007 werd voor deze afbakening het programma voor overleg voorgesteld. Hierin wordt per deelruimte een opsomming gegeven van de elementen voor overleg uit de adviezen op de verkenningsnota. Het programma bevat verder een voorontwerp van gebieden waarvoor voorgesteld wordt de bestaande gewestplannen te herbevestigen. Dit programma voor overleg vormt de basis voor een overlegronde met gemeenten, provincies en belangengroepen, die tot het einde van het jaar 2007 zal duren. Op basis van dit overleg maakt het Departement RWO vervolgens een eindrapport gewenste Ruimtelijke Structuur met een programma van uitvoering.

Voor de gebieden ter hoogte van Laag-Vlaanderen, Diefhondbos- Posthoornhoek, Biezenveld-Patersmote, en Plaatsbeek- Ooigembos worden momenteel het GRUP

'Leievallei en open ruimte omgeving Kortrijk' opgesteld. Het openbaar onderzoek liep van 19 november 2007 tot 17 januari 2008. De vastlegging van deze GRUP wordt verwacht in oktober-november 2008. In de stuurgroep van de voorbereidende studies was W&Z vertegenwoordigd en er was een afstemming met het Geïntegreerd Strategisch Plan van Seine-Schelde.

Als hoofdinitiatiefnemer is Waterwegen en Zeekanaal NV, afdeling Bovenschelde aangeduid als belangrijkste belanghebbende in de realisatie van het Seine-Schelde plan, alsook het huidige project. Dit extern verzelfstandigd agentschap van publiek recht zal optreden als trekker van alle projecten die rechtstreeks te maken hebben met de realisatie van de scheepvaartverbinding Seine-Schelde en van sommige projecten inzake rivierherstel Leie. Daarnaast worden meerdere projecten toegewezen aan andere initiatiefnemers, die vanuit hun taakstelling binnen de Vlaamse Administraties beter geplaatst zijn om deze projecten te trekken. Hun betrokkenheid speelt o.a. in de voorbereidende studiefasen, in de coördinatie van potentiële landinrichtingsprojecten voor de valleigebieden en in de (co)financiering en uitwerking van natuurinrichtingsprojecten of andere. Alhoewel de trekkersrol bij andere initiatiefnemers kan liggen, blijft de coördinatie van de diverse acties een verantwoordelijkheid van Waterwegen en Zeekanaal NV.

2.4 Doelstellingen van het project

De basisdoelstelling van het Seine-Schelde plan is het realiseren van een scheepvaartverbinding op het niveau van een Europese hoofdwaterweg, d.w.z. het bevaarbaar maken van de Leie voor klasse Vb schepen. Deze basisdoelstelling wordt uitgewerkt in het binnenvaart luik van het Seine-Schelde plan. Volgende werken worden voorzien in het binnenvaart luik van het gehele Seine-Schelde plan, waarbij enkel de in vet aangeduide ingrepen in het huidig project-MER beschouwd zullen worden :

- **Verbreiding en verdieping van de vaarweg (baggerwerk, transport, reinigen/bergen grondspecie);**
- **Aanleg van passeerstroken (extra baggerwerk, aanleg van geleidingsconstructies of lichte kaaimuren);**
- **Verplaatsen van nutsleidingen langs en onder de vaarweg.**
- Aanpassingen (opvijzelen, herbouwen) van bruggen op de Leie en het Noordervak van de Ringvaart;
- Bouwen van nieuwe sluizen in Harelbeke en St.-Baafs-Vijve;

Tegelijkertijd wordt de ecologische opwaardering van de Leievallei behandeld in het luik rivierherstel Leie van het Seine-Schelde plan. Dit luik heeft tot doel maatregelen te treffen die leiden tot herstel of tot versterking van de natuurlijke omstandigheden en natuurlijke processen die essentieel en karakteristiek zijn voor het dynamisch evenwicht binnen het rivierecosysteem. Op basis daarvan werd een ruimtelijke visie ontwikkeld van een Leie met een groene riviervallei van Wervik tot Deinze, met de natuurlijke meanderende Leie als "zachte ruggengraat" en de gekanaliseerde Leie als "harde ruggengraat". Concreet wil men de rivierdynamiek, het ecologisch potentieel

en de ruimtelijke kwaliteit versterken. Het herstel van een “rivierenlandschap” wordt hierbij benadrukt.

Volgende werken worden voorzien in het luik rivierherstel Leie van het gehele Seine-Schelde plan, waarbij enkel de in vet aangeduide ingrepen in het huidig project-MER beschouwd zullen worden :

- **Plaatselijke verbreding van de waterweg via inname parallelle meander (momenteel worden enkel lokale verbredingen van de oevers beschouwd) ;**
- Plaatselijke verbreding van de waterweg i.f.v. visualisatie en doorstroming van achterliggende meanders;
- **Inrichting van de oevers volgens principes natuurtechnische milieubouw (NTMB);**
- **Aanpassingen aan dijklichamen;**
- Aansluiten afgesneden meanders;
- Openmaken gedempte meanders;
- Aanleg van vismigratieroutes;
- Herwaardering van zijwaterlopen;
- Uitbouw toeristische knooppunten en versterken van recreatieve netwerken over het water;
- Afwerken van onderdoorgangen van bruggen;
- Alternierend verloop van verharde jaagpaden;
- Aanleg voetveer;
- Landschappelijk aangepaste groenbuffering;
- Aandacht voor groene links over en langs het water aan kunstwerken;
- Landschappelijke aanpak van bomenrijen langs de waterweg;
- Verhogen van de beeldkwaliteit langs de Leie.

3 JURIDISCHE EN BELEIDSMATIGE RANDVOORWAARDEN

In **Tabel 3.1** wordt een overzicht gegeven van de relevante juridische en beleidsmatige randvoorwaarden.

Binnen het Seine-Schelde plan kunnen verschillende beleidsniveaus worden onderscheiden: Europees, Vlaams, provinciaal en gemeentelijk. Daarbij zijn er nog een aantal Vlaamse openbare instellingen die een specifieke taak hebben om het Vlaams beleid te ondersteunen of uit te voeren. Daarnaast bezit de Vlaamse overheid een aantal onderzoeksinstellingen die het beleid moeten ondersteunen en adviseren. Dit maakt dat over het hele projectgebied met zeer veel beleidsorganen moet rekening gehouden worden met elk hun specifieke visie, beleid en plannen. Bovendien zijn er veel publieke en private actoren die belang hebben bij de besluitvorming over het Seine-Schelde plan.

3.1.1 Beleid door de Vlaamse administraties

Binnen de Vlaamse administraties zijn vooral Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en verschillende entiteiten binnen het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed betrokken bij dit project.

W&Z is onderverdeeld in verschillende afdelingen die elk bevoegd zijn voor het beheer van de waterwegen binnen een bepaalde regio. De Leie, het Afleidingskanaal, de Ringvaart en het Kanaal Gent-Oostende worden beheerd door **W&Z afdeling Bovenschelde**, initiatiefnemer van dit project. Deze afdeling is dus verantwoordelijk voor de uitvoering en de optimalisatie van de Seine-Schelde verbinding.

De **Vlaamse Landmaatschappij** (VLM) is actief rond de ontwikkeling en beheer van een duurzame open ruimte. Specifieke projecten die gecoördineerd en/of uitgevoerd worden door de VLM omvatten landinrichtingsprojecten, ruilverkavelingen en natuurinrichtingsprojecten. De VLM maakte de landbouwstudie op voor het Seine-Schelde plan en was ook nauw betrokken bij de landschapsstudie, uitgevoerd door de T.V. Ecorem – JNC i.o.v. W&Z.

Het **Agentschap voor Natuur en Bos** is verantwoordelijk voor de uitvoering van het bos- en natuurbeleid in Vlaanderen. Zij beheren de Vlaamse natuurreservaten en zorgen voor de ondersteuning van de erkende natuurreservaten. Daarnaast staat het agentschap ook in voor het beheer van bossen, parken, viswaters, wildbeheer en vogelbescherming. De bos- en natuurwachters waken over de naleving van het bos- en het natuurdecreet op het terrein.

In de nabijheid van het projectgebied zijn enkele natuurreservaten gelegen. Er zijn ook twee VEN-gebieden (Vlaams Ecologisch Netwerk) gelegen langs de Leie, namelijk “De Westvlaamse Leievallei” (code 126) en “De Vallei van de Beneden-Leie” (code 213). Voor deze gebieden worden natuurrichtplannen opgemaakt. Enkele afgesneden Leiemeanders die in het plan-MER mee werden beschouwd zoals de

“Balokken” in Wervik, Oude Leie armen in Wevelgem, Bavikhove, Ooigem, Schoondale, Sint-Baafs-Vijve, Oeselgem, Gottem, Machelen en Grammene vallen onder het beheer van het agentschap Natuur en Bos. De aansluiting van de afgesneden meanders is niet mee opgenomen in het huidige project-MER.

De **VMM** afdeling Water is verantwoordelijk voor het beheer van de onbevaarbare waterlopen 1ste categorie. Daarnaast staan zij ook in voor het beheer van het grondwater. De provinciale afdeling in Oost-Vlaanderen is verantwoordelijk voor de opmaak van het bekkenbeheerplan (actorenanalyse, omgevingsanalyse en sectorale analyse) van de Leie.

Het **Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed** zorgt voor de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid inzake ruimtelijke planning. Het werkt aan de voortgangscntrole, evaluatie, herziening en uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Daarnaast zorgt het voor het afstemmen, volgen en beleidsmatig adviseren van de ruimtelijke planning op het provinciaal en gemeentelijk niveau. Sinds 1997 is het RSV van kracht. Alle andere plannen op de onderliggende niveaus moeten afgestemd zijn op het RSV. De Leie is in het RSV aangeduid als hoofdwatcrweg en moet de verbinding met andere hoofdwatcrwegen en zodoende met de Vlaamse zeehavens verzekeren. Het ganse Leiebekken wordt aangeduid als potentieel economisch knooppunt.

Het departement staat ook in voor het beleid inzake de bescherming van monumenten, landschappen en archeologisch erfgoed. Het inventariseert het bouwkundig erfgoed; daarnaast programmeert en implementeert het de bescherming en het beheer van monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen. Binnen het projectgebied is een beschermd monument aanwezig, nl. de Oude molens of banmolens te Harelbeke. Overige beschermde landschappen, dorps- en stadsgezichten in de nabijheid van het projectgebied zijn: Ooigembos, Paters Mote met omgeving, Kloosterhof, Kasteelhoeve “Haut cense” en omgeving, en Monument der New-foundlanders.

3.1.2 Beleid door de provinciale besturen

De provincie vormt een soort van “intermediair” beleidsniveau en een spreekbuis tussen het Vlaams gewest en de gemeenten. De provincie is beheerder van de onbevaarbare waterlopen 2de categorie. Daarnaast heeft de provincie ook een coördinerende rol bij de opmaak van de DuLo waterplannen (duurzame lokale waterplannen op deelbcekniveau). Inzake milieu heeft de provincie ook specifieke bevoegdheden zoals de opmaak van een provinciaal milieubeleidsplan, ondersteuning van de gemeenten in het kader van de samenwerkingsovereenkomst, milieuvergunningscommissie, etc. De provincie is verantwoordelijk voor de afbakening van de toekomstige natuurverbindingengebieden en betrokken bij de natuurinrichtingsprojecten. Daarnaast is de provincie ook belast met de opmaak van het provinciaal ruimtelijk structuurplan, dat meer invulling geeft aan het Vlaams ruimtelijk structuurplan en de omkadering geeft voor de gemeentelijke structuurplannen.

In het Provinciaal Ruimtelijk Structuur Plan (PRSP) van de provincie West-Vlaanderen wordt de Leie aangeduid als multifunctionele drager zowel voor economische, natuurlijke als toeristische en recreatieve ontwikkelingen. In het PRSP van de provincie Oost-Vlaanderen wordt benadrukt dat de Leieruimte open dient te blijven om zo te voorkomen dat er één aaneengesloten verstedelijkte band wordt gevormd.

3.1.3 Beleid op lokaal niveau

De gemeente vormt de “laagste” lokale overheid en heeft verschillende bevoegdheden. De gemeente is beheerder van de onbevaarbare waterlopen van de 3de categorie. Daarnaast hebben ze ook een eigen milieubeleidsplan en milieujaarprogramma. De uitwerking van deze plannen hangt af van de soort samenwerkingsovereenkomst die de gemeente heeft afgesloten met het Vlaamse Gewest. De gemeente maakt ook een eigen ruimtelijk structuurplan op. Dit gemeentelijk structuurplan moet passen in de ruimtelijke structuurplannen op de hogere beleidsniveaus.

Een deel van de gemeentelijke taken kunnen worden uitbesteed aan intercommunales. De intercommunale staat dicht bij de gemeenten en voert in hun opdracht technische en strategische opdrachten uit. Twee intercommunales zijn actief binnen het studiegebied, namelijk de Intercommunale Leiedal en de West-Vlaamse Intercommunale voor Economische Expansie, Huisvestingsbeleid en Technische Bijstand (WVI). Leiedal is het intergemeentelijk samenwerkingsverband van de twaalf gemeenten van het arrondissement Kortrijk, dat de socio-economische en ruimtelijke ontwikkeling van de aangesloten gemeenten en de regio begeleidt. In 2004 werkte deze intercommunale i.s.m. de gemeenten en provincie, een geïntegreerde gebiedsvisie voor de Leievallei uit. Deze gebiedsvisie werd parallel ontwikkeld met het project ‘rivierherstel Leie’, en vormt zo mee de basis voor afbakening van het project dat onderwerp is van het plan-MER Seine-Schelde. De WVI heeft zowat de gehele provincie West-Vlaanderen als werkgebied, met uitzondering van de gemeenten die deel uitmaken van de Intercommunale Leiedal. De WVI is actief op drie domeinen: bedrijfshuisvesting, woonprojecten en het verlenen van studiewerk en advies in verband met ruimtelijke planning, milieu, natuur en mobiliteit.

3.1.4 Andere beleidsorganen

De volgende beleidsorganen spelen ook een relevante rol in het gebied waarop het project-MER betrekking heeft:

- Provinciale visserijcommissie;
- Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (GOM);
- Openbare Afvalstoffen Maatschappij;
- Vlaamse Milieumaatschappij;
- Aquafin NV;
- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek;
- Promotie binnenvaart Vlaanderen VZW;
- Kamers van Koophandel;

- Regionaal Beleidscomité voor het arrondissement Kortrijk;
- Charter Zuid-West Vlaanderen;
- Natuurverenigingen;
- Toerisme Leiestreek;
- Grensoverschrijdende Permanente Conferentie van Intercommunales.

Meer info over deze actoren vindt men in de Startnota van de Vervolgstudie Seine-Schelde (2003).

Tabel 3.1: Overzichtsmatrix juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

Juridische randvoorwaarde	Inhoudelijk	Relevant	Bespreking van de relevantie	MER-discipline
Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EC)	Benadert de waterproblematiek integraal op stroomgebiedniveau en heeft zowel betrekking op oppervlaktewater als op grondwater (voorop stellen van milieudoelstellingen). Het doel is de watervoorraden en de waterkwaliteit in Europa veilig te stellen en de gevolgen van overstromingen en droogte af te zwakken. Er wordt gedacht in stroomgebieddistricten.	JA	De richtlijn werd in Vlaanderen vertaald in het Decreet Integraal Waterbeheer.	Water
Decreet Integraal Waterbeheer	Integraal waterbeleid is het beleid gericht op het gecoördineerd ontwikkelen, beheren en herstellen van watersystemen met het oog op het bereiken van randvoorwaarden die nodig zijn voor het behoud van dit watersysteem als zodanig, en met het oog op het multifunctionele gebruik, waarbij de behoeften van de huidige en de toekomstige generaties in rekening gebracht wordt. Bovendien	JA	- Door de uitvoering van voorliggend project zal de waterhuishouding kunstmatig beïnvloed worden. Dit decreet (inclusief de elementen van de watertoets) dient in het MER besproken te worden. - Er werden 3 vismigratieknelpunten gedetecteerd op de Leie (een prioritaire waterloop), nl. de sluizen van St.-Baafs-Vijve, Harelbeke en Menen. Een uitvoering- en financieringsplan voor de sanering van vismigratieknelpunten werd reeds opgesteld door W&Z met als doel alle hoogdringende knelpunten tegen 2010 op te lossen. De aanpassingen aan de sluizen en het voorzien	Oppervlakte Water en Fauna en Flora

	dient de vrije vismigratie verzekerd te worden voor alle soorten vis voor 1 januari 2010 in alle stroombekkens. Een ander belangrijk element is de afbakening van de beschermingszones waarin bepaalde beperkingen bvb. m.b.t. bemesting en opslag van gevaarlijke stoffen gelden.		van vistrappen maken geen deel uit van het huidige project-MER. - Binnen het studiegebied liggen geen grondwaterwinningen of beschermingszones rond grondwaterwinningen. In de nabijheid van het projectgebied ligt het oppervlaktewaterwinningsgebied "Kluizen". Binnen deze zone gelden strenge normen m.b.t. oppervlaktewaterkwaliteit. - In het buitengebied zullen natuurvriendelijke oevers worden aangelegd (vooroevers met plasbermen).	
Gewestplan	Geeft op gedetailleerde wijze de bestemming weer van de gronden in Vlaanderen	JA	Voor de bespreking van het gewestplan zie Hoofdstuk 3.2	Alle disciplines (zie FIG. 3.1)
Bijzondere plannen van Aanleg (BPA)	Een BPA is een juridisch document waarin de visie van de overheid wordt uitgedrukt omtrent de toekomstige ruimtelijke ordening	JA	De Bijzondere Plannen Van Aanleg van toepassing in het projectgebied zijn weergegeven in Tabel 3.2.	Alle disciplines
Algemene plannen van Aanleg (APA)	Een APA is een verfijning van het gewestplan en is geldig voor het volledige grondgebied van de gemeente	JA	Verscheidene aandachtspunten uit de verschillende gemeentelijke algemene plannen van aanleg zijn mee richtinggevend voor de ruimtelijke uitwerking	Alle disciplines
Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP)	Een ruimtelijk uitvoeringsplan geeft het volgende aan per perceel: stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer; een weergave van	JA	Voor de gebieden ter hoogte van Laag-Vlaanderen, Diefhondbos- Posthoornhoek, Biezenveld-Patersmote, en Plaatsbeek-Ooigembos worden momenteel het GRUP 'Leievallei en open ruimte omgeving Kortrijk' opgesteld. Het openbaar onderzoek liep van	Alle disciplines

	de feitelijke en juridische toestand en de relatie met het ruimtelijk structuurplan of de ruimtelijke structuurplannen waarvan het een uitvoering is. Het wordt opgemaakt op zowel gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau		19 november 2007 tot 17 januari 2008. De vastlegging van deze GRUP wordt verwacht in oktober-november 2008. In de stuurgroep van de voorbereidende studies was W&Z vertegenwoordigd en er was een afstemming met het Geïntegreerd Strategisch Plan van Seine-Schelde. De “afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur van de Leiestreek” is lopende. Hierin is W&Z betrokken om afstemming met het Seine-Schelde plan te garanderen. Een eerste publieke consultatie aangaande de gebiedsanalyse vond plaats op 15/03/2006. De tweede publieke consultatie omtrent de visie werde afgerond op 15/05/2007. Dit proces zal ook uitmonden in een RUP-procedure.	
Decreet Ruimtelijke Ordening	Het decreet regelt de ruimtelijke ordening in Vlaanderen	JA	Er zullen stedenbouwkundige vergunningen aangevraagd moeten worden tijdens de realisatie van het project	-
VLAREM (Vlaams Reglement inzake Milieuvergunning)	VLAREM I bevat alle bepalingen omtrent vergunningsplichtige en meldingsplichtige activiteiten en inrichtingen, VLAREM II geeft de vergunningsvoorwaarden weer	JA	Er zullen vergunningsplichtige activiteiten worden uitgevoerd tijdens de realisatie van het project (verwerken / bergen van baggerspecie).	-

VLAREA (Vlaams Reglement betreffende Afvalstoffen)	Regelgeving omtrent afvalstoffen	JA	De sliblaag op de waterbodem heeft vermoedelijk een slechte kwaliteit, waardoor ook de kwaliteit van de eerste centimeters van de waterbodem matig zal zijn. De verwijdering van het slib maakt deel uit van de onderhoudsbaggerwerken. De verwijdering van de eventueel verontreinigde kanaalbodem maakt deel uit van het huidige project. Om de kwaliteit van de af te graven gronden te evalueren is momenteel een verkennend grondonderzoek in uitvoering (Ecorem n.v.).	Bodem
VLAREBO (Vlaams Reglement betreffende Bodemsanering)	Regelgeving omtrent bodemonderzoeken en -saneringen en geeft de procedure weer die dient gevolgd te worden bij grondverzet	JA	Bij afgravingswerken dient rekening te worden gehouden met de regelgeving van het grondverzet (Hoofdstuk X, VLAREBO).	Bodem
Habitatrichtlijn	Heeft als doel het beschermen van alle natuurlijke habitats en in het wild levende fauna en flora. Er werden speciale beschermingszones afgebakend (SBZ-H)	JA	Op circa 100m van het projectgebied zijn de “Bossen en heiden van zandig Vlaanderen” aangeduid (BE2300005), met daarin de valleien van de Zeverenbeek en de Kaandelbeek en het bos te Ooidonk (Deinze).	Fauna en Flora (referentiesituatie)
Vogelrichtlijn	Heeft als doel de vogelsoorten te beschermen. Er werden speciale beschermingszones afgebakend (SBZ-V)	NEEN	Binnen het projectgebied zijn geen dergelijke gebieden aangeduid.	-

Ramsargebieden	Beoogt het wereldwijd behoud en duurzaam beheer van wetlands met bijzondere aandacht van het beheer van de leefgebieden voor watervogels	NEEN	Het projectgebied is niet gelegen in een van de 6 afgebakende Ramsargebieden	-
Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu	In dit decreet worden op een duidelijke wijze de doelstellingen van het natuurbehoud vastgelegd. Het beleid zal zich richten op de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu, maar ook op de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit. Belangrijke artikels zijn ondermeer de zorgplicht en het stand-still-beginsel. Ook bepaalde uitvoeringsbepalingen van het natuurdecreet hebben rechtstreekse toepassing op het plan, nl. de artikelen 7 tot en met 11 van het vegetatiebesluit en artikelen 5 en 6 van het maatregelenbesluit. Indien mogelijke effecten worden verwacht op speciale	JA	Het Natuurdecreet is altijd van toepassing. Nabij het projectgebied zijn ecologisch waardevolle elementen aanwezig. Het natuurdecreet legt op dat ecologisch waardevolle gebieden behouden blijven, of dat de natuurwaarde elders gecompenseerd wordt.	Fauna en flora

	beschermingszones dient een Passende Beoordeling te worden opgemaakt.			
Vlaamse en/of erkende natuurreservaten	Terreinen van belang voor behoud en ontwikkeling van natuur(lijk milieu), die aangewezen of erkend zijn door Vlaamse Regering	JA	Binnen een straal van 1 km rond het projectgebied bevinden zich geen Vlaamse Natuurreservaten. De vallei van de Zeverenbeek is een erkend natuurreservaat. Verder bevinden zich langs de oude Leiemeanders en de valleien van de zijbeken enkele kleinere (niet erkende) reservaten.	Fauna en flora (referentie-situatie)

Bosdecreet	Dit decreet regelt het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen	JA	Binnen het projectgebied vallen sommige terreinen onder het bosdecreet, namelijk de struwelen en de boomaanplantingen.	Fauna en flora
Vlaams Ecologisch netwerk (VEN)	VEN-gebieden vormen een netwerk van gebieden met hoge natuurwaarde in Vlaanderen. Hierin zijn ondermeer bepaalde riviervalleien of bijzondere landschappen opgenomen. Het eerste deel van het VEN werd definitief afgebakend door de Vlaamse Regering dd. 18.07.03. De Vlaamse Regering zal de concrete afbakening, de verdere inrichting en het beheer van de VEN-gebieden vastleggen in de Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen.	JA	Er zijn twee VEN gebieden (Vlaams Ecologisch Netwerk) gelegen langs de Leie namelijk "De West-Vlaamse Leievallei" (code 126) en "De Vallei van de Beneden-Leie" (code 213). Voor deze gebieden worden richtplannen opgemaakt. Het VEN-gebied "De vallei van de Zeverenbeek" te Deinze (code 212) ligt op ongeveer 1 km van de Leie. Deze VEN gebieden behoren tot de gebiedscategorie Grote Eenheden Natuur (GEN). In deze gebieden wordt natuur bijkomend beschermd en worden instrumenten ingezet zodat eigenaars en beheerders mogelijkheden en middelen krijgen voor de instandhouding van die natuur.	Fauna en Flora en Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie (referentiesituatie)
Beschermde landschappen, monumenten, stads- en dorpgezichten	Het landschapsdecreet dd. 16.04.96 en de uitvoeringsbesluiten (BVR. 03.06.97 en BVR. 04.04.03) zijn opgesteld ter bescherming van monumenten en stads- en/of dorpsgezichten en landschappen en ter instandhouding van beschermde landschappen. Dit decreet werd aangevuld met	JA	In de nabijheid van het projectgebied liggen verschillende beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten en monumenten. Bij elk van de beschermde landschappen gelden specifieke beperkingen en/of verbodsbepalingen. Wanneer werken in deze gebieden worden uitgevoerd, moet eerst advies aan het Agentschap RO-Vlaanderen gevraagd worden.	Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie

	het decreet houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen dd. 28.01.04.			
Decreet op het archeologisch patrimonium	Regelt de bescherming, het behoud en de instandhouding, het herstel en het beheer van het archeologisch patrimonium	JA	Archeologische toevalsvondsten dienen binnen de 3 dagen gemeld te worden aan het Agentschap RO-Vlaanderen.	Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
EU-conventie van Malta	Conventie voorziet dat er middelen voor archeologische vondsten moeten voorzien worden in kader van archeologisch noodonderzoek; te waarborgen dat milieueffectrapportages en de daaruit voortvloeiende beslissingen te volle rekening houden met archeologische vindplaatsen en hun context; om zorg te dragen, wanneer bestanddelen van het archeologisch erfgoed zijn gevonden gedurende bouwwerkzaamheden voor behoud er van, zo mogelijk in situ.	JA	Relevant bij de verdiepings-, verbredings- en afgravingswerken die zullen uitgevoerd worden in het project.	Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie (effectbeoordeling)
Kwaliteitsdoelstellingen en –normen voor waterlopen	Het Besluit van de Vlaamse Regering van 8/12/1998 duidt de oppervlaktewateren aan die bestemd zijn voor de productie van drinkwater, voor	JA	De VMM maakte een Algemeen Waterkwaliteitsplan op voor het Leiebekken (VMM, AWP II, Leie, 2003). Hieruit blijkt dat de waterkwaliteit zeer slecht is, maar recent aan het verbeteren is. De waterbodems zijn	Oppervlakte water

	zwemwater, viswater en schelpdierwater. In VLAREM II worden de milieukwaliteitsnormen voor elke klasse van oppervlaktewater opgelegd.		zeer sterk verontreinigd. Alle oppervlaktewateren in het Leiebekken moeten voldoen aan de basiskwaliteitsnorm. Bovendien hebben een aantal andere waterlopen in het bekken een speciale bestemming gekregen (viswater of drinkwater).	
Milieukwaliteitsnormen voor grondwater	De waterkwaliteitsnormen voor grondwater zijn eveneens vastgelegd in VLAREM II.	JA	De waterkwaliteitsnormen voor grondwater zijn geldig in het projectgebied.	Grondwater

Beleidsmatige randvoorwaarde	Inhoudelijk	Relevant	Bespreking van de relevantie	Hoofdstuk
Beleid inzake wateroverlast	AMINAL Afdeling Water en Hydrologisch Informatiecentrum maakten in 2003 drie types overstromingskaarten op, namelijk voor natuurlijk overstroombare gebieden (NOG), recent overstroomde gebieden (ROG) en gemodelleerde overstromingsgebieden (MOG)	JA	Er komen een aantal risicozones voor overstroming voor in de nabijheid van het studiegebied: t.h.v. de meanderarmen te St. Baafs-Vijve en Bavikhove en het alluviaal gebied van de Leie te Wevelgem. In het huidige stadium zijn de risicozones te onvolledig om een stedenbouwkundig vergunningenbeleid op te baseren. Het voorkomingsprincipe wordt toegepast wat betekent dat best niet gebouwd wordt in NOG's (behalve wanneer ze opgehoogd zijn). Voor toepassingen m.b.t. ruimtelijke ordening is deze informatie relevant.	Alle disciplines (behalve Lucht, Geluid en Trillingen) (referentiesituatie)
Beleid inzake herstel van waterlopen in Vlaanderen	Tijdens de studie "Onderzoek naar de verspreiding en typologie van ecologische waardevolle waterlopen in Vlaanderen: Leiebekken", werd een kaart met aanduiding van water- en structuurkwaliteit van de waterlopen opgesteld.	JA	De Leie werd aangeduid als waterloop met slechte waterkwaliteit en matig tot slecht ontwikkelde structuurkenmerken. Van de zijwaterlopen werd enkel de Lauwebeek (Lauwe) aangeduid als beek met slechte waterkwaliteit en goed ontwikkelde structuurkenmerken.	Oppervlakte Water (referentiesituatie)
Regionale landschappen	Regionale landschappen zijn samenwerkingsverbanden. Deze verbanden staan in voor de bevordering en promotie van het streekeigen karakter, de natuurrecreatie, de natuureducatie, het recreatief medegebruik, het	NEEN	Er zijn acht regionale landschappen in Vlaanderen actief. Het projectgebied ligt niet in een regionaal landschap.	-

	natuurbehoud en het behoud en beheer van kleine landschapselementen in hun regio.			
Landschapsatlas	Geeft aan waar tot op heden de historisch gegroeide landschapsstructuur herkenbaar gebleven is. De Landschapsatlas duidt deze aan als relict en/of ankerplaatsen.	JA	Binnen het projectgebied liggen verschillende ankerplaatsen, relictzones, puntrelict en lijnrelict. Vanaf de opname in de ruimtelijke uitvoeringsplannen worden de ankerplaatsen erfgoedlandschappen genoemd. Het projectgebied bezit een omvangrijk waterbouwkundig erfgoed (sluizen, watermolens en bruggen) en industrieel erfgoed (vlasnijverheid, windmolens, brouwerijen en stokerijen, tabaksindustrie, kalkovens, steenbakkerijen, blekerijen, huidevetterijen en leerlooierijen).	Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie (referentiesituatie en effectbeoordeling)
MINA-plan	Het Vlaamse Milieubeleidsplan 2003-2007 (MINA-plan 3) werd verlengd tot 2010. Het bestaat uit 13 verschillende thema's	JA	Relevante punten uit het MINA-plan zijn: Verontreiniging en aantasting van de bodem De bodem is het vaste deel van de aarde met inbegrip van het grondwater, de andere bestanddelen en levende organismen. Tijdens de grondwerken kan een verstoring of aantasting van dit deel plaatsvinden. Verontreiniging van oppervlaktewater Hydromorfologische verstoringen kunnen een invloed uitoefenen op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Waterbodem- en grondwaterkwaliteit, waterkwantiteit en het natuurlijk milieu spelen hierbij een rol.	Bodem en Grondwater Oppervlaktewater

			Verstoring door geluidshinder Geluidshinder of lawaai is een belangrijk milieuprobleem dat het leven van mens en natuur nadelig beïnvloedt. Het gaat om geluid dat o.a. de mens als onaangenaam of hinderlijk ervaart. Het thema "Geluidshinder" is met name relevant tijdens de grondwerken. Versnippering Versnippering wordt gedefinieerd als een proces waarbij ruimtelijke en functionele entiteiten (bv. biotopen, landschappen, grondwaterstromen) worden verbrokkeld of verstoord. Het vormt een milieuprobleem wanneer de samenhang tussen deze entiteiten zodanig wordt verstoord dat het functioneren ervan gevoelig verslechtert. Het Seine-Schelde plan voorziet in de ontsnippering van gebieden en het optimaliseren van verbindingsgebieden. Dit aspect wordt niet mee beschouwd in het huidige project-MER Verlies aan biodiversiteit De structuurwerken aan de Leie hebben tijdens de voorbereidende fase mogelijk een tijdelijk verlies aan biotopen tot gevolg. Dit wordt mee beschouwd in dit project. Uiteindelijk beoogt het Seine-Schelde plan een verhoging van de biodiversiteit.	Geluid en Trillingen Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie; Fauna en Flora; Bodem en Grondwater; Oppervlaktewater; Mens Fauna en Flora

			Verdroging Het binnenvaart luik van het project gaat gepaard met het verdiepen van de Leie. Dit zou een verdrogend effect kunnen hebben. Uit het plan-MER blijkt algemeen dat geen significante effecten zouden optreden op het grondwaterpeil en het overstromingsregime. De kans op indirect ecotoopverlies door verdroging is dus eerder klein. In het plan-MER wordt in rivierherstel luik ook het terug in verbinding stellen van de afgesloten meanders beschouwd, waarbij een vernatting van de alluviale vlakte wordt beoogd. Door het niveauverschil tussen meander en kanaal op sommige locaties, zou het aankoppelen van de afgesneden meander kunnen resulteren in verdroging (meander 'loopt leeg' in het kanaal), wat kan voorkomen worden door het plaatsen van kunstwerken voor het reguleren van het waterpeil van de meander. Een ecohydrologische studie werd uitgevoerd om na te gaan hoe de vernatting van de vallei het best kan gerealiseerd worden. Dit aspect wordt in het huidige project-MER niet mee beschouwd.	Bodem en Grondwater; Oppervlaktewater; Fauna en Flora
Provinciaal Milieubeleidsplan Oost-Vlaanderen	Dit plan is een strategisch document dat samenvat welke doelstellingen Oost-Vlaanderen inzake milieu wil halen, hoe men dit wil realiseren en in	JA	Algemeen relevant	Alle disciplines

	welke periode. Het huidige milieubeleidsplan geldt voor de periode 2005 tot 2009.			
Provinciaal Milieubeleidsplan West-Vlaanderen	Dit milieubeleidsplan is een strategisch document dat samenvat welke doelstellingen West-Vlaanderen inzake milieu wil halen, hoe men dit wil realiseren en in welke periode. Het huidige milieubeleidsplan geldt voor de periode 2004 tot 2008.	JA	Algemeen relevant	Alle disciplines
Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)	Het geeft een visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen en legt de krachtlijnen vast van het ruimtelijk beleid naar de toekomst.	JA	De aan het projectgebied gerelateerde bindende bepalingen worden hieronder weergegeven: - Selectie van Kortrijk als regionaal stedelijk gebied - Selectie van Waregem en Deinze als structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden - Selectie van Menen als kleinstedelijk gebied op provinciaal niveau - Selectie van Kortrijk als stedelijk netwerk op Vlaams niveau - Alle geselecteerde stedelijke gebieden als economische knooppunten - Selectie van Wielsbeke en Wervik als economische knooppunten buiten de stedelijke gebieden en buiten het economisch netwerk van het Albertkanaal - Selectie van de Leie en het Afleidingskanaal als hoofdwaterwegen	Alle disciplines

Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen (PRSP)	Het PRSP bepaalt hoe Oost-Vlaanderen op ruimtelijk vlak in de toekomst zal evolueren. Dit PRSP werd goedgekeurd op 18 februari 2004.	JA	Algemeen relevant Het geselecteerde tracé van de Leie op Oost-Vlaams grondgebied werd in het provinciaal structuurplan van Oost-Vlaanderen volledig geselecteerd als bovenlokale ecologische infrastructuur en ter hoogte van de kleinstedelijke gebieden dient er rekening te worden gehouden met de vraag naar bijkomende kaaimuren. In het <i>richtinggevend deel</i> van het PRSP Oost-Vlaanderen (d.d. 18.02.04) wordt de Leievallei voorgesteld als een buffergebied tussen verschillende stedelijke netwerken. De groei van één aaneengesloten verstedelijkte band moet worden voorkomen; bijkomende bebouwing in valleigebied wordt daarom zo veel mogelijk geweerd. Het realiseren van de bufferfunctie van de Leievallei kan gepaard gaan met het behoud en/of de versterking van de ecologische, landschappelijke en toeristische waarde van de Leie. Dit houdt onder meer in dat waardevolle sites (meanders) en landschapselementen dienen geaccentueerd te worden. Landbouw blijft een belangrijke rol spelen in het valleigebied. Verweving tussen landbouw en natuur wordt gestimuleerd. Intensieve recreatie wordt geconcentreerd aan de randen van	Alle disciplines

			nederzettingen. Het kleinstedelijk gebied Deinze wordt ondersteund als centrum voor voorzieningen en tewerkstelling en uitgebouwd als recreatief centrum (i.h.b. de Brielmeersen, net ten noorden van het studiegebied).	
Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen (PRSP)	Het PRSP West-Vlaanderen werd goedgekeurd op 6 maart 2002.	JA	Algemeen relevant In het richtinggevend deel van het PRSP West-Vlaanderen (d.d. 6/3/2002) wordt de Leievallei beschouwd als een multifunctionele drager. Op economisch vlak wordt de Leie aangeduid als hoofdwaterweg en vormt ze een belangrijke schakel tussen de Vlaamse zeehavens en het Rijselse. Naast de steden is Wielsbeke een belangrijk economisch knooppunt met extra ondersteuning voor watergebonden bedrijvigheid. M.b.t. natuur wordt benadrukt dat afgesneden meanders en voormalige meersengebieden met een belangrijke natuurwaarde gevrijwaard blijven. Deze komen in aanmerking voor opname in het VEN. Open ruimte is in de West-Vlaamse Leievallei eerder schaars. Deze schaarse open ruimte dient gevrijwaard te worden. Landbouw kan er een belangrijke rol spelen als beheerder van de open ruimte. In stedelijke gebieden (Kortrijk, Waregem, Menen) functioneert de Leie als groene ader. Op toeristisch-recreatief vlak speelt de Leievallei een belangrijke rol in West-Vlaanderen. Zowel op de jaagpaden, op de	Alle disciplines

			waterloop zelf en bij de stadskernen (aanlegsteigers) is recreatief medegebruik mogelijk.	
Gemeentelijke Ruimtelijke structuurplannen (GRSP)	Deze plannen zijn analoog aan de PRSP maar dan op gemeentelijke schaal.	JA	Verskillende elementen uit de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen zijn mee richtinggevend voor de ruimtelijke uitwerking van het project.	Alle disciplines
Beleidsplan waterrecreatie en -toerisme van de waterwegen en kust in Vlaanderen	Dit beleidsplan van W&Z gaat in op knelpunten en potenties van waterrecreatie en watertoerisme in Vlaanderen.	JA	Hoewel dit plan niet gebiedsspecifiek is voor de Leie geeft het een algemeen beeld van de noden van de verschillende gebruikersgroepen.	Mens en Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
Geïntegreerde Gebiedsvisie Leievallei	Deze visie vormt het vertrekpunt bij de opmaak van het luik rivierherstel van het Seine-Schelde plan. Deze visie werd opgesteld door de Intercommunale Leiedal i.s.m. de provincie en gemeentes. De visie beslaat slechts een deel van het projectgebied (arrondissement Kortrijk)	JA	Algemeen relevant voor het deel Menen-Kortrijk en omvat o.a. een Gebiedsvisie natuur en landschap Leievallei Kortrijk-Menen, een strategisch beleidsplan toerisme en recreatie voor de Leiestreek en een strategisch beleidsplan landbouw voor de Leiestreek	Alle disciplines
Strategisch Beleidsplan Toerisme-recreatie voor de Leiestreek	Dit plan werd opgemaakt door Westtoer, Toerisme Oost-Vlaanderen vzw en Toerisme Leiestreek vzw in het kader van een gebiedsgerichte werking.	JA	Het plan duidde de ontwikkelingsperspectieven aan voor de Leiestreek (2003-2007). Er wordt momenteel gewerkt aan een vervolg op het beleidsplan van 2003-2007. In 2010 zal dit plan in werking treden.	Mens en Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
Beleidsplan specieberging stroomgebied Leie	Dit plan werd opgemaakt door W&Z, afdeling Bovenschelde, cel beheer	JA	Specieberging van specie uit de Leie en haar meanders	Bodem

Ecologische gebiedsvisie van Franse Grens tot Deinze oftewel "Gouden Leie"	Dit plan werd opgemaakt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek in opdracht van W&Z, afdeling Bovenschelde	JA	Algemeen relevant	Fauna en Flora
Leie actieplan	Dit plan werd opgemaakt door het kabinet van de Vlaamse minister van Toerisme en maakt geld vrij voor de uitvoering van toeristisch-recreatieve projecten in de Leiestreek. In 2003 werd de eerste projectoproep gelanceerd. Gesteunde projecten hebben o.a. betrekking op de ontwikkeling van een recreatief fietsroutenetwerk en de toeristisch-recreatieve ontsluiting van het industrieel-archeologisch erfgoed	JA	Algemeen relevant	Mens en Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
Richtlijn omgevingslawaai	De richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai heeft tot doel een gemeenschappelijke Europese aanpak in te voeren om de blootstelling aan omgevingslawaai te vermijden, te voorkomen, te beperken en te verminderen.	JA	Van toepassing in het bijzonder in bebouwde gebieden, in openbare parken en andere stille gebieden in agglomeraties, in stille gebieden op het platteland, nabij scholen, ziekenhuizen en andere voor lawaai gevoelige gebouwen en gebieden	Geluid en Trillingen (Ontwikkelings scenario)

Bekkenbeheerplan voor de Leie	Het Bekkenbeheersplan voor de Leie ligt momenteel ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. De Dulo waterplannen werden geïntegreerd in de deelbekkenbeheerplannen. Dulo plannen vormen een onderdeel van de implementatie van het decreet integraal waterbeheer.	JA	Algemeen relevant	Oppervlakte Water
Landschapsvisie Leievallei Wevelgem	Deze visie werd opgemaakt door Econnection	JA	Algemeen relevant	Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
Gemeentelijke milieubeleidsplannen	De gemeenten zijn verplicht hun milieubeleid te voeren op basis van een Gemeentelijk Milieubeleidsplan dat uiterlijk op 01/10/2005 moest worden vastgelegd.	JA	Algemeen relevant	Alle disciplines

3.2 Details juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

De ruimtelijke bestemming van de onmiddellijke omgeving is weergegeven op de gewestplannen in **FIG 3.1**. Binnen het projectgebied zijn volgende gewestplannen gelegen:

- gewestplan nr. 5 Ieper-Poperinge: Wervik;
- gewestplan nr. 6 Roeselare-Tielt: Wielsbeke, Dentergem;
- gewestplan nr. 7 Kortrijk-Menen: Wevelgem, Kortrijk, Kuurne, Harelbeke, Waregem;
- gewestplan nr. 11 Oudenaarde-Zulte: Deinze.

In het projectgebied zijn volgende gewestplanbestemmingen aanwezig:

- agrarische gebieden met ecologisch belang situeren zich te Wervik-Menen, Sint-Eloois-Vijve en Zulte-Olsene;
- agrarische gebieden situeren zich verspreid met opvallend grote gebieden in het stroomafwaarts gedeelte tussen Wakken en Nevele;
- natuurgebieden situeren zich langs de Leie-oeveren: Menen-Kortrijk, Bavikhove-Ooigem-Sint-Baafs-Vijve (afgesneden Leiearmen, Brielmeersen), Wontergem-Zeveren (incl. Zeverenbeek) en het eiland te Wervik;
- landschappelijk waardevolle gebieden situeren zich grenzend aan deze natuurgebieden en langs de Leie-oeveren te Zulte, Olsene, Gottem, Deinze, Nevele en t.h.v. de Mandelvallei en de Oude Mandelbeek;
- bosgebieden situeren zich ten oosten van Menen, Wevelgem en Bavikhove;
- parkgebieden situeren zich nabij de meeste woonkernen;
- woon- en industriegebieden situeren zich vooral t.h.v. steden en gemeenten;
- gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, recreatie- en woonuitbreidingsgebieden situeren zich (eerder beperkt) t.h.v. steden en gemeenten.

Tabel 3.2 geeft een overzicht van de bijzondere plannen van aanleg (BPA's) in de onmiddellijke omgeving van de Leie of haar meanders. Deze lijst werd opgesteld in samenwerking met de verschillende gemeentebesturen. Al deze BPA's grenzen aan het huidige projectgebied, maar maken er niet effectief deel van uit.

Tabel 3.2: Bijzondere plannen van aanleg grenzend aan het projectgebied

Gemeente	Naam / Datum
Wervik	West-Barrièrestraat 1978
	West-Barrièrestraat 1992 (zal in de toekomst Hansbekestraat heten)
	Park 1976, 1984, 2000 (zal in de toekomst Koestraat heten)
	Oosthove 1973, 2005
	Ommegangstraat – Hellestraat 1963, 2000

	Pontstraat 1995
Menen	Nr.15 Leiestraat 2003
	Kranenbroeck 2001
	Nr. 10 Opstal 2001
	Wervikstraat 1998
	RUP Leiestraat, thv. De Witte Lietaer (in opmaak)
Wevelgem	Goudberg 1992
	Industriezone Zuid A 1993 + Industriezone-Zuid B 2000
Kortrijk	Nr. 56 Driekerkenstraat 1993
	Patersmote 1998
	Nr. 1 Bondgenotenstraat 1987
Harelbeke	Nr. 44 Westwijk 1998 (wordt deels vervangen door een RUP)
	Nr. 54 Tweebruggenstraat 2001
	Nr. 45 Bloemenwijk 2000, 2004
	Nr. 46 Vaarnewijk industrie 1992
	Nr. 52 Bavikhove dorp-oost 2000
Kurne	Nr. 32 Leiemeers 1999
	Krekelweg 1990
Wielsbeke	Nr. 5 Wielsbekestraat 1987
	Oud Centrum 1994
	Het Kasteel 1989
	Nr. 1 Plaats
	Vlasstraat – Ambachtelijke Zone
Waregem	Nr. 6 Leiekant 1971
	Nr. 9 Markt-Industriezone 1985
	Nr. 8 Neerstraat – nr. 1 Centrum publiek park 1986
	Emiel Clausstraat 2002
Zulte	Sectoraal BPA nv Konstrukt 2003
Dentergem	Nr. 2 Nieuwstraat en Sportveld 1988
	Nieuwstraat – Sportveld 1995
	Centrum 1992, 2006
Deinze	Brielmeersen 1993 (laatste wijziging 2002)
	Ten bosse 1991(laatste wijziging 2003)
Nevele	Durmen 1999
	Zonevreemde bedrijven 2001
	Vosselarekouter 1999

4 CONCRETE BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Het basisalternatief van Seine-Schelde plan voorziet voor het traject Grensleie – Leie – Afleidingskanaal éénrichtingsverkeer voor klasse Vb schepen, waarbij op regelmatige afstand een passeerstrook wordt voorzien om kruising van deze schepen mogelijk te maken. De Leie en de Grensleie dienen verdiept te worden, waarbij de huidige waterlijn behouden blijft. Op regelmatige afstand dienen passeerstroken voorzien te worden. In de bochten moeten waar nodig overbreedtes op de dwarsprofielen voorzien worden. Op het traject van het Afleidingskanaal is geen verdieping of verbreding noodzakelijk. Wel dient men lokaal in de bochten het profiel licht te wijzigen en dient één passeerstrook voorzien te worden.

Een aantal alternatieve scenario's werden onderzocht in het plan-MER. Deze alternatieven worden niet verder onderzocht in het huidig project-MER aangezien uit het plan-MER bleek dat het basisscenario het meest aanvaardbare alternatief is.

4.1 Beschrijving van het binnenvaart luik van het project

De locatie en het type uit te voeren werken in het binnenvaart luik van het project zijn voorgesteld in **FIG. 4.1**.

4.1.1 Verbreding en verdieping van de vaarweg

De vaarweg zal verdiept en plaatselijk verbreed (passeerstroken, bochtverbredingen) moeten worden om grotere scheepvaartklassen te kunnen toelaten. Tijdens deze werken zullen aanzienlijke hoeveelheden grond gebaggerd en afgegraven moeten worden bovenop de eigenlijke onderhoudsbaggerspecie. In het rapport “werkgroep speciebergings” (2005) van de vervolgstudie Seine-Schelde wordt voor de realisatie van het gewenste profiel van het basisscenario een totale hoeveelheid van circa 2,08 mio m³ af te graven grond vermeld voor de Grensleie, de Leie het Afleidingskanaal en het Noordervak van de Ringvaart tesamen. Deze hoeveelheid werd berekend voor een bakprofiel binnen stedelijke omgeving met kaaimuren en een trapeziumprofiel in het buitengebied. Voor de Leie, van Wervik tot Deinze en het Afleidingskanaal werd het volume af te graven grond nodig voor de verdieping, de bochtverbredingen (zie § 4.1.2) en de aanleg van passeerstroken (zie § 4.1.3) herberekend op circa 2,2 mio m³.

Dit groot volume grond moet verwerkt of geborgen worden. Binnen de werkgroep “Grondspectiebergings” (2005) van de vervolgstudie Seine-Schelde werd een oplossing gezocht voor deze problematiek. Op basis van een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de gronden en de bruikbaarheid van de specie als bouwstof werden volgende scenario's onderzocht voor de verwerking van deze volumes:

- gebruik in de keramische nijverheid;
- gebruik in de bouwsector;
- opvulling van de zandwinningsput van Lochristi;
- storten in monostortplaatsen voor baggerspecie;

- opvullen van kleigroeves (bv. de put van Ampe te Egem of groeves in beheer van Groep Wienerberger te Zonnebeke, Kortemark, Oostrozebeke, Lauwe, Heestert, Aalbeke,...).

Hieruit werden de opvulling van de zandwinningsput van Lochristi en de kleigroeves geselecteerd als de meest aangewezen scenario's.

Een verkennend grondonderzoek wordt momenteel uitgevoerd door Ecorem NV. teneinde de milieuhygiënische en geotechnische kwaliteit van de uit te graven gronden te kunnen evalueren. Hiervoor werden in de maanden juli en augustus 2008 circa 360 boringen uitgevoerd verspreid over de oevers en de onderwaterbodem van het gehele traject (inclusief Noordervak Ringvaart) .

Een milieuvergunningaanvraag voor de opvulling van de zandput van Lochristi is in opmaak.

4.1.2 Bochtverbredingen

De afmetingen van de schepen in de nieuwe situatie zijn beduidend groter dan in de bestaande situatie. Met name de lengte is zeer verschillend. Klasse IV schepen hebben een maatgevende lengte van 85 m terwijl klasse Vb schepen een maatgevende lengte hebben van 185 m. De consequentie van deze grotere lengte is dat schepen meer ruimte innemen in bochten. De zogenaamde padbreedtes van schepen in bochten is groter dan in een recht vaarwegvak omdat een schip zich de bocht in moet manoeuvreren en omdat een schip recht is en de bocht dus altijd als het ware afsnijdt. Daarom moeten bepaalde bochten worden verbreed om kruisend verkeer van klasse IV-schepen mogelijk te maken.

De bochtverbreding wordt altijd aan de binnenzijde van de bocht toegepast en over de gehele lengte van de verbreding. Daar waar de boog overgaat in een rechtstand zal de verbreding onder een helling van 1:20 teruglopen naar de oorspronkelijke oeverlijn. Op die locaties waar door de bestaande eigendomsstructuren of door bestaande objecten op de oever een verbreding aan de binnenzijde op bezwaren stuit, zal deze aan de buitenzijde worden aangebracht, of gelijk worden verdeeld over beide oevers.

In **Tabel 4.1** wordt een overzicht gegeven van al de bochten, inclusief hun boogstraal, booghoek, noodzakelijke verbreding en aan welke zijde de bochtverbreding wordt aangebracht. Alle bochten met een straal groter dan 1850 m en behoeven geen verbreding in de bocht. De exacte locaties van de bochten en gedetailleerde informatie over de bochtverbredingen zijn terug te vinden in de projectnota van het Seine-Schelde plan (2006).

Tabel 4.1: Overzicht van al de bochten voor het traject GrensLeie, leie en Afleidingskanaal, inclusief hun boogstraal, booghoek, noodzakelijke verbreding en aan welke zijde de bochtverbreding wordt aangebracht.

Bocht [-]	β [graden]	R [m]	Noodzakelijke verbreding (m)	Voorstel tot aanpassing
Grensleie - Leie				
1	23	445	8,36	niet (Waals grondgebied)
2	21	1151	0,59	Minder dan 1,15 m: in de marge dus geen verbreding
3	27	1226	0,43	Minder dan 1,15 m: in de marge dus geen verbreding
4	55	1119	7,87	Buitenzijde
5	69	1202	6,79	Binnenzijde
6	12	10000	0,50	nvt: asverschuiving aan sluis
7	12	10000		geen verbreding noodzakelijk
8	21	1314		geen verbreding noodzakelijk
9	54	1131		geen verbreding noodzakelijk
10	18	1548		geen verbreding noodzakelijk
11	12	1064	6,18	beide zijden, bakprofiel
12	21	601	0,42	buitenzijde, bakprofiel (geen marge)
13	45	802	4,12	bakprofiel, over beide zijden
14	32	1234	7,12	buitenzijde (i.v.m. hoogspanningsmast)
15	18	1679	3,60	buitenzijde, verbreding door damwand op huidige kruin
16	22	1124	5,88	binnenzijde, verbreding door damwand op huidige kruin
17	12	1207	6,11	buitenzijde, verbreding door damwand op huidige kruin
18	14	1895	2,60	Brug wordt verwijderd, geen obstakel
19	24	1416	4,86	buitenzijde
20	35	1248	5,95	buitenzijde
21	30	1143	7,83	buitenzijde
22	53	1389	5,31	binnenzijde
23	61	337	14,93	binnenzijde, deel van eenrichtingsverkeer Kortrijk
24	53	1045		geen verbreding noodzakelijk
25	44	1006	9,55	beide oevers
26	32	1127	7,12	buitenzijde
27	36	1132	4,69	binnenzijde
28	36	984	7,02	beide zijden
29	22	1062	5,47	binnenzijde
30	39	1115	7,99	beide zijden
31	48	1422	5,88	buitezijde
32	64	1181	6,60	binnenzijde
33	22	4045	0,90	Minder dan 1,15 m: in de marge dus geen verbreding
34	23	3024		geen verbreding noodzakelijk
35	12	2519		geen verbreding noodzakelijk
36	7	3361	0,40	Minder dan 1,15 m: in de marge

				dus geen verbreding
Afleidingskanaal				
37	9	1321	2,93	Damwand op huidige kruin binnenzijde
38	18	790	3,58	Damwand op huidige kruin binnenzijde
39	14	808	4,53	Damwand op huidige kruin binnenzijde
40	16	1532	0,79	Minder dan 1,15 m: in de marge dus geen verbreding
41	12	1543	3,37	Beide oevers, damwanden en bodem verdiepen
42	9	843	4,06	Beide oevers, damwanden en bodem verdiepen
43	19	1759	3,05	Damwand op huidige kruin buitenzijde
44	19	1736	4,19	Damwand op huidige kruin binnenzijde
45	38	777	7,13	Damwand op huidige kruin binnenzijde
46	25	667		geen verbreding noodzakelijk
47	15	652	7,07	binnenzijde

4.1.3 Aanleg van passeerstroken

In het basisscenario is enkel éénrichtingsverkeer mogelijk voor klasse Vb schepen. Daardoor moeten op geregelde plaatsen passeerstroken voorzien worden waar de schepen kunnen kruisen. Deze passeerstroken zullen een lengte van 250 à 300 m hebben.

In **Tabel 4.2** worden de voorziene passeerstroken opgelijst (Plan-MER, 2008).

Tabel 4.2: Voorziene passeerstroken op de Grensleie, de Leie en het Afleidingskanaal (zie ook **FIG. 2.3**)

Rivier	Gemeente	Specifieke locatie	Karakteristieken
Leie	Wervik	Linkeroever, net stroomafwaarts de brug naar Wervicq-Sud	aanleg van een kaaimuur, lengte 200 m
	Menen	Rechteroever tussen de brug van Menen (centrum) en de brug in de N32 (in de rechtstand tussen beide bochten)	doortrekken van de bestaande kaaimuur, lengte 250 m
	Wevelgem	Linkeroever t.h.v. industrieterrein Wevelgem-Zuid	verlenging van de kaaimuur tussen de twee bestaande kaaimuren, lengte 250 m
	Kortrijk	Rechteroever, net stroomopwaarts de doortocht	lengte 250 m

	Kortrijk	Linkeroever, net de stroomafwaarts doortocht	lengte 250 m
	Wielsbeke	Linkeroever, stroomopwaarts van de te verlengen containerterminal	verlengen van de kaaimuur, lengte 250 m
	Machelen	Rechteroever, net stroomafwaarts de meander van Machelen put	aanleg van een steiger, lengte 250 m
Afleiding skanaal	Nevele	Rechteroever, ter hoogte van de dorpskern van Nevele, net stroomopwaarts de voetgangersbrug over het Afleidingskanaal	aanleg van een steiger, lengte 250 m

Voor de meeste passeerstroken, uitgezonderd voor deze te Machelen en Nevele, wordt de waterweg niet echt verbreed, maar wordt de aflopende oever vervangen door een kaaimuur. Het volume grond dat voor de aanleg van de passeerstroken dient af te graven te worden bedraagt 67.000 m³.

4.1.4 Verplaatsen van nutsleidingen

Nutsleidingen die onder de vaarweg lopen zullen indien nodig verplaatst moeten worden. Daar waar plaatselijke verbredingen van de vaarweg nodig zijn (passeerstroken, bochtverbredingen) moeten indien nodig ook nutsleidingen verplaatst worden.

4.2 Beschrijving van het luik rivierherstel Leie van het Seine-Schelde plan

In het luik rivierherstel van het Seine-Schelde plan wil men in de Leievallei het volgende realiseren:

- Versterking rivierdynamiek:
  - o aantakking oude meanders: paaiplassen, migratiemogelijkheden en herstelde relatie met het winterbed;
  - o doorstroming oude meanders: betere hydromorfologie;
- Natuurvriendelijke oeeververdediging gekanaliseerde Leie;
- Optimaliseren rivierfuncties: transport ("gebruiksfunctie"), waterbeheersing, natuur, recreatie, erfgoed, landschap;
- Duurzame ontwikkeling: maatschappij, economie, milieu, cultuur.

In het huidige project worden enkel volgende ingrepen beschouwd met betrekking tot het luik rivierherstel:

- plaatselijke verbredingen (beperkt tot de oever + smalle zone) van de waterweg ter hoog van de parallelle meanders;
- afgraven van overbodige dijken;

- aanleggen van natuurvriendelijke oevers in het buitengebied.

Deze ingrepen worden gerealiseerd volgens de inrichtingsprincipes van het “Geïntegreerd Strategisch Plan” van de Vervolgstudie Seine-Schelde (2005). De inrichtingsprincipes zijn verder uitgewerkt in het plan-MER op basis van de resultaten van de ecohydrologische studie (Ecorem) en landschapsstudie (T.V. Ecorem – JNC).

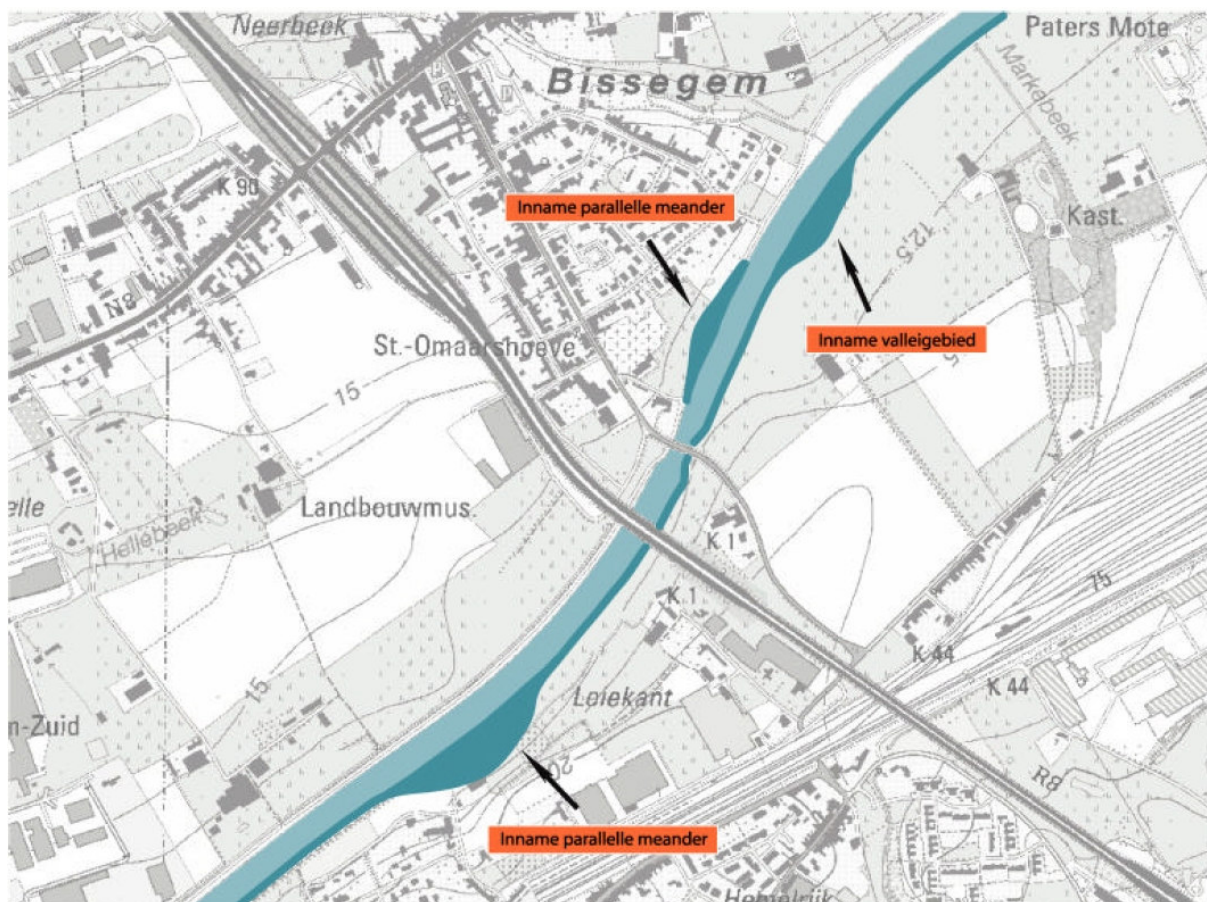
4.2.1 Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders

Naast de eigenlijke vaarweg - het deel van de waterweg dat gereserveerd is voor het scheepvaartverkeer - kunnen ook aanpassingen gebeuren aan de waterweg zelf. Hierbij wordt vooral gedacht aan lokale verbreding van de vaarweg ter hoogte van vroegere meanders. Twee situaties worden hierbij onderscheiden. Enerzijds heeft men parallelle meanders die nauw aansluiten bij de huidige gekanaliseerde Leie, een situatie die zich vooral stroomopwaarts van Kortrijk voordoet, anderzijds heeft men grote boogvormige meanders die de gekanaliseerde Leie bijna loodrecht snijden, een situatie die we vooral terugvinden stroomafwaarts van Kortrijk. Waar de historische loop van de Leie nauw aansluit bij de huidige loop van de historische Leie (hoofdzakelijk stroomopwaarts van Kortrijk) zijn vaak restanten terug te vinden van de vroegere meanders, bv. via de gemeentengrenzen. Waar deze historische loop niet te ver afwijkt van de huidige oevers van de gekanaliseerde Leie en er zich geen problemen voordoen met aanwezige bebouwing kan geopteerd worden om deze meanders terug open te graven en op te nemen in de waterweg. Dit hoeft niet noodzakelijk te gebeuren tot op een volwaardige waterdiepte voor de scheepvaart, maar kan uitgevoerd worden zodanig dat een moerassituatie ontstaat. Deze laatste optie biedt immers het voordeel dat minder grondverzet noodzakelijk is en kansen gecreëerd worden voor moerasvegetatie. Dit principe is weergegeven in **FIG. 4.2**.

In het huidige project wordt voorzien om ter hoogte van deze parallelle meanders reeds een lokale verbreding van de waterweg te maken, beperkt tot een zone die slechts enkele meter breder is dan de huidige oevers.

Onder andere ter hoogte van de volgende parallelle meanders zouden lokale verbredingen kunnen worden uitgevoerd (Vervolgstudie Seine-Schelde/ Rivierherstel, Projectnota 2006):

- thv containterpark Wielsbeke;
- thv meander Beveren Tomberg;
- thv meander Beveren Oude plaats – Goed te Beaulieu;
- thv meander Kuurne Ring;
- thv meander Marke Leiekant (RO en LO);
- thv meander Marke Pannenbakkerij;
- thv meander Wevelgem Groot Volander (LO en RO);
- thv meander abdij Guldenberg (LO en RO);
- thv meander Wevelgem Hoeve Pesserie;
- thv meander Lauwe Pont-Neuf;
- thv meander Wervik;
- thv meander eiland de Balokken.

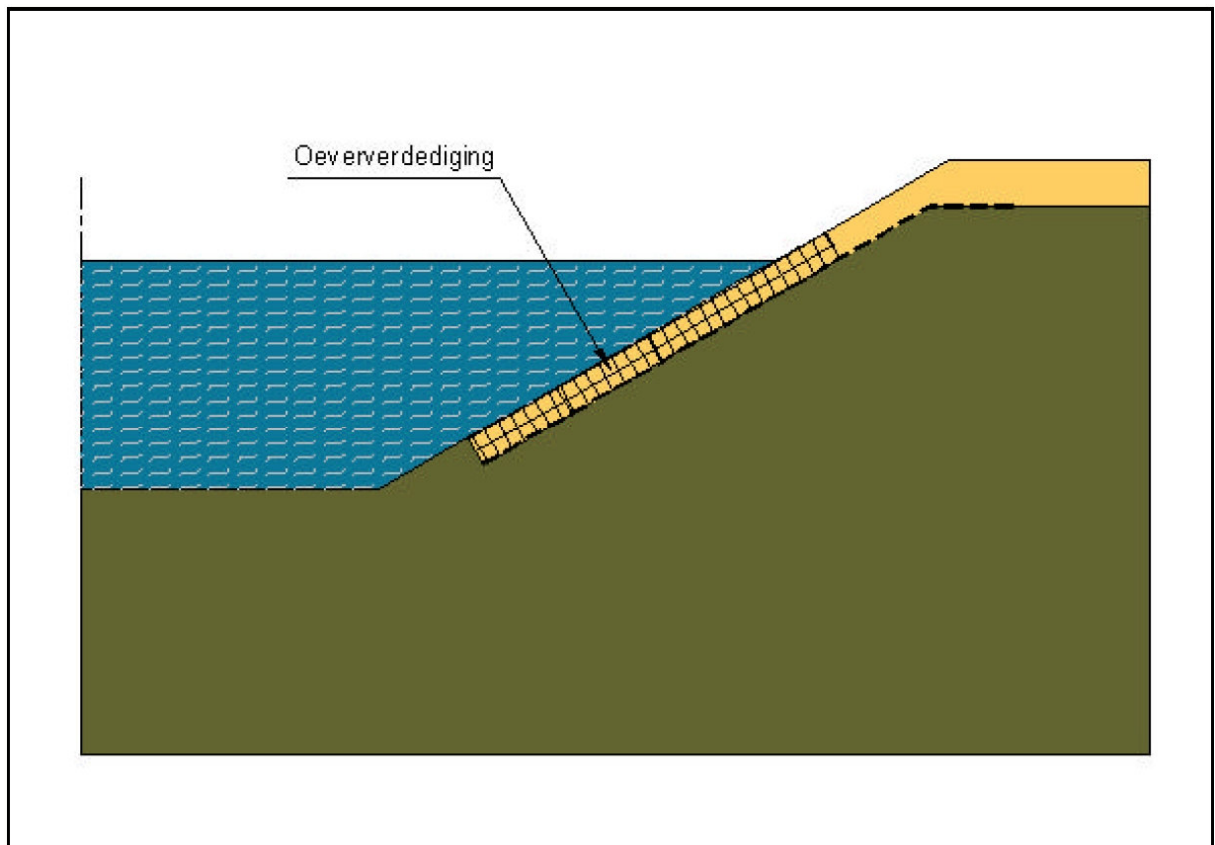
Figuur 4.2: Verbreding waterweg via inname parallelle meander

4.2.2 Inrichting van de oevers

Bij plaatselijke verbreding van de waterweg zal de aanleg van nieuwe oevers noodzakelijk zijn. Los daarvan kan er ook voor geopteerd worden om op bepaalde locaties de oevers te vervangen door meer natuurvriendelijke oevers. De oeverinrichting kan gebeuren op verschillende manieren. Zowel harde technieken als vegetatieve technieken werden onderzocht en gerapporteerd in het eindrapport van de werkgroep Profiel en Oevers (Vervolgstudie Seine-Schelde, Werkgroep profiel en oevers: eindrapportering, 2005).

4.2.2.1 Hellende oever zonder vooroever

De oevers kunnen aangelegd worden met een hellend talud zonder vooroever (**FIG. 4.3**). Door het ontbreken van een vooroever die de belasting door stroming en golfslag opvangt, dient de eigenlijke oever dan voldoende verdedigd te worden. Dit kan d.m.v. verschillende technieken zoals schanskorven, stortstenen, kraagstukken, ...

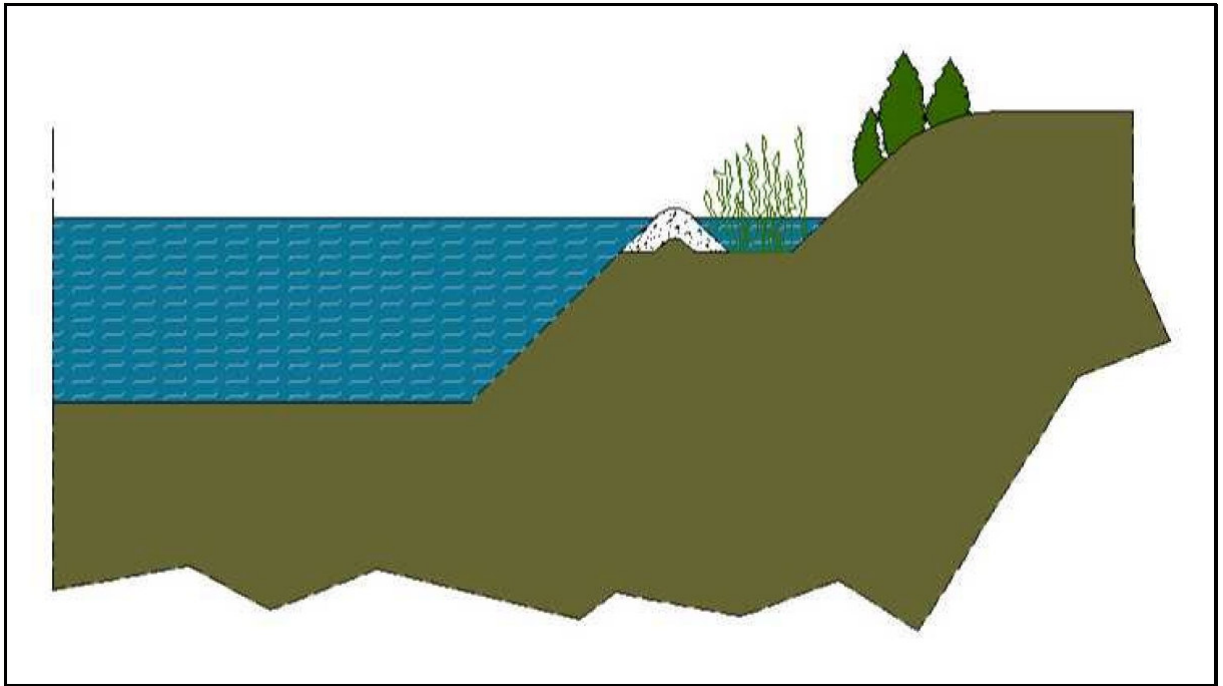
Figuur 4.3: Voorbeeld van een oeversinrichting zonder vooroevers

4.2.2.2 Hellende oever met vooroevers

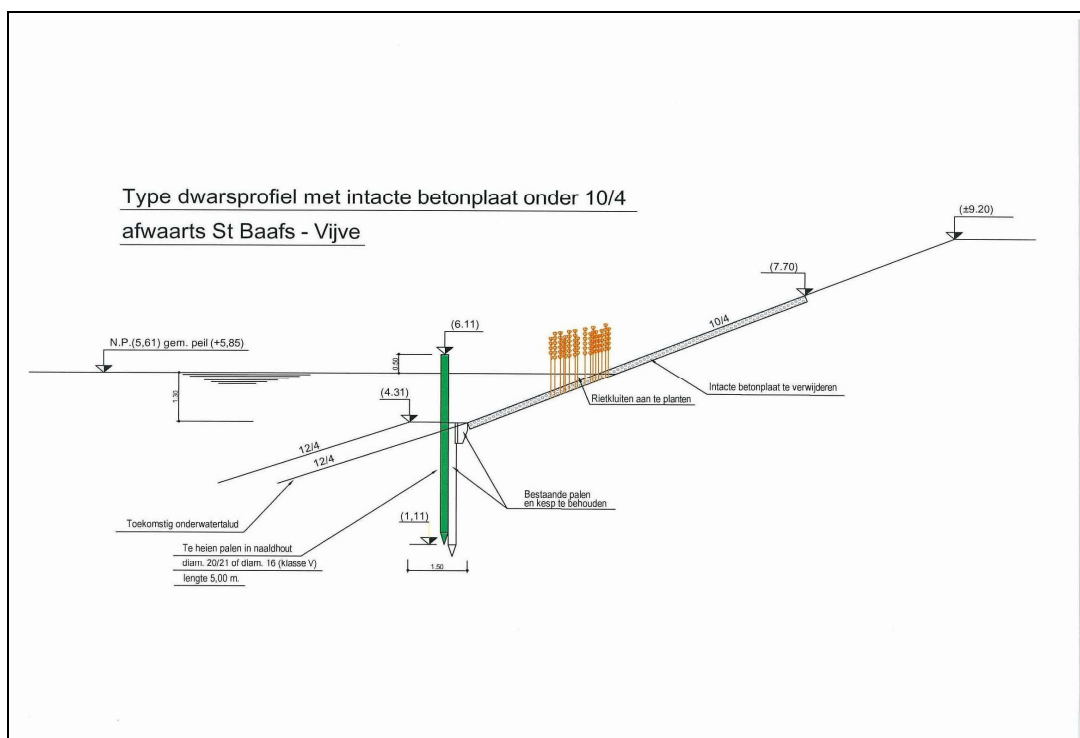
Alternatief kan een vooroevers aangelegd worden die instaat voor de verdediging tegen stroming en golfslag (**FIG. 4.4**). De achterliggende oever hoeft dan niet noodzakelijk verstevigd te worden en de plasberm tussen oever en vooroevers vormt een luwe zone die kan dienen als paaiplaats voor vissen en voor vegetatieontwikkeling. De vooroevers kan aangelegd worden m.b.v. stenen of met een houten beschoeiing.

Voor alle oevers van de Leie gelegen in buitengebied is de aanleg van natuurvriendelijke oevers voorzien. De bestaande (betonnen) oeversverdediging wordt omgezet in een hellende oever met vooroevers en plasberm. Hiertoe zal een houten palenrij geplaatst worden op het bestaande onderwaterbanket. Dergelijke werkwijze werd reeds ontworpen voor de oevers afwaarts St.-Baafs-Vijve (**FIG.4.5**).

Figuur 4.4: Voorbeeld van een oeverinrichting met vooroever

Figuur 4.5: Ontwerp van een natuurvriendelijke oeverinrichting (afwaarts St. Baafs-Vijve)

4.2.2.3 Oeverwaluwand

De Leie is één van de weinige plaatsen in Vlaanderen waar nog oeverwaluwpopulaties voorkomen (**FIG. 4.6**). Momenteel nestelen ze in de afgekalfde oevers stroomafwaarts van Sint-Baafs-Vijve. Bij heraanleg van de oevers moet voldoende aandacht geschonken worden aan het behoud of het herstel van het habitat van deze vogels. De aanleg van specifieke oevers voor oeverwaluwpopulaties vraagt een doordacht ontwerp dat een evenwicht vindt tussen het vereiste instabiele karakter van de oevers en de controleerbaarheid van de afkalvingen omwille van het beheer. Dit moet in een later stadium technisch verder uitgewerkt worden.

Oeverwaluwanden zouden o.a. aangelegd kunnen worden in:

- de omgeving van Hoeve Ter Keuren in het gebied Deinze – Machelen (**FIG. 2.3**);
- twee zones in het gebied Gottem – Machelen (**FIG. 2.3**);
- twee zones op de hoogste delen van de kouter in het gebied Oeselgem – Olsene (**FIG. 2.3**).

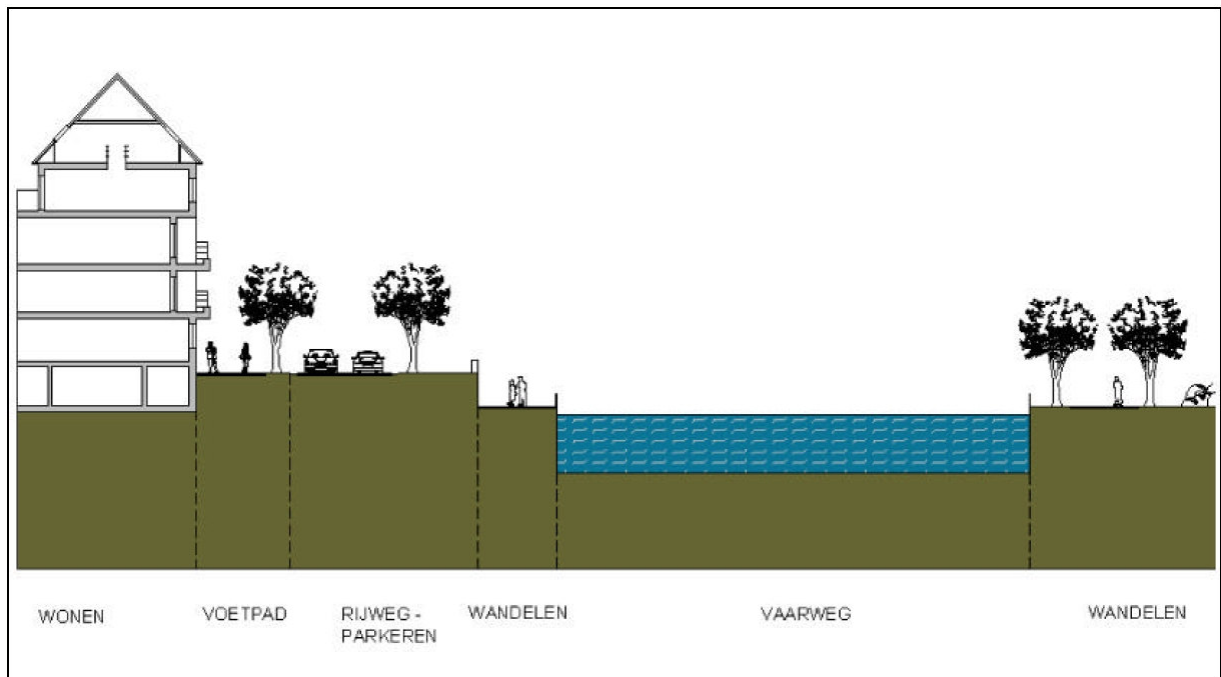

Figuur 4.6: Voorbeeld van een oeverwaluwand

4.2.2.4 Oevers in stedelijke omgeving

In stedelijke omgeving zal een specifieke oplossing voor oeveropbouw bedacht moeten worden die rekening houdt met de aanwezige functies (wonen, werken,

industrie,...) op de oevers. In elk geval dienen hoge, grijze kaaimuren die het stadsbeeld een grauwe aanblik geven, te worden vermeden. Eén van de oplossingen hiervoor kan zijn om de strook langs het water te verlagen en in te richten als wandelpad of fietspad. Hierdoor wordt de hoogte van de kaaimuur doorbroken en wordt de recreant dicht bij het water gebracht. Dit is schematisch weergegeven in **FIG. 4.7**.

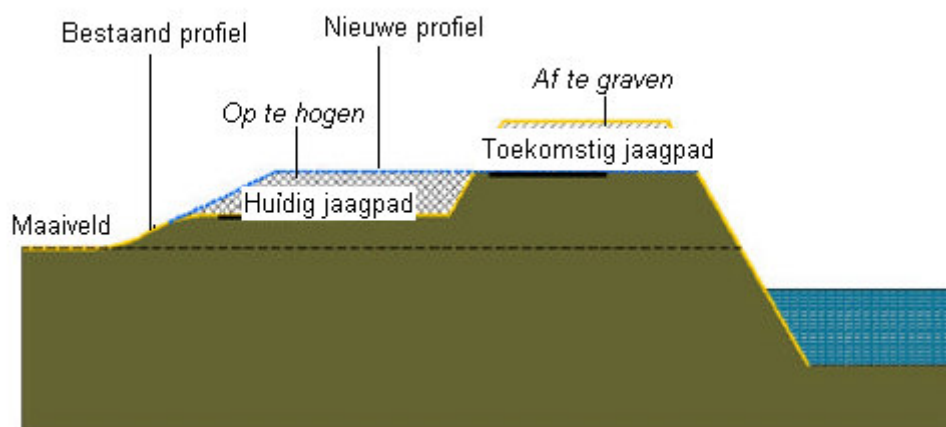

Figuur 4.7: Voorbeeld van oeverinrichting in stedelijke omgeving

4.2.3 Aanpassingen aan dijklichamen

Momenteel zijn langs de gekanaliseerde Leie over aanzienlijke afstanden dijken terug te vinden. Omdat deze dijken vaak geen waterkerende functie hebben – en dus stricto sensu geen dijken, maar verhoogde oevers zijn – en een landschappelijke barrière vormen, is het aangewezen deze dijken in zoverre als mogelijk te verwijderen of af te vlakken.

In valleigebieden worden overbodige dijklichamen preferentieel afgegraven. Momenteel ligt het jaagpad vaak achter deze dijken zodat het contact tussen jaagpad en water volledig verloren gegaan is. De grond kan afgegraven worden tot de hoogte van het jaagpad of ter hoogte van een lage oever. Als alternatief kan het grondvolume uit het dijklichaam ook uitgespreid worden, zodat een bredere, doch minder verhoogde “dijk” ontstaat. Door het jaagpad bovenop dit grondvolume te positioneren wordt het contact tussen jaagpad en water hersteld. Dit laatste principe wordt schematisch weergegeven in **FIG. 4.8**.

Figuur 4.8: Profiel van de oever in de omgeving van valleigebieden

4.3 Concreet uitvoeringsprogramma voor de uit te voeren plannen in de luiken binnenvaart Seine-Schelde en rivierherstel Leie

De projecten in het kader van het binnenvaart luik Seine-Schelde werden zo gepland dat de investeringen worden gespreid over de periode 2009-2016, met een start in 2009.

- De vaarweg wordt aangepast van noord naar zuid, waarbij het Noordervak van de Ringvaart eerst wordt aangepast en daarna het Afleidingskanaal en de Leie en Grensleie. Hierdoor wordt de corridor voor klasse Vb schepen vanaf de haven van Gent stelselmatig uitgebreid in zuidelijke richting
- De timing van aanpassingen aan sluizen en bruggen houdt rekening met de voortgang van de aanpassingen aan de vaarweg, waarbij een sluis of brug ten laatste wordt aangepast wanneer het overeenkomstig deel van de vaarweg wordt aangepast.

De aanpassingen aan de Leie, van Wervik tot Deinze, en het Afleidingskanaal maken deel uit van het huidig project-MER. Voor de aanpassingen aan het Noordervak van de Ringvaart wordt gelijktijdig met dit kennisgevingsdossier een ontheffingsdossier ingediend.

Voor de projecten in het luik rivierherstel Leie wordt de agenda van de Kaderrichtlijn Water als leidraad genomen. Hierin worden 2015 (bereiken van een goed ecologisch potentieel), 2021 en 2027 als mijlpalen gezien.

- Van 2009 tot 2015 worden de oevers van de Leie en Grensleie heringericht met milieuvriendelijke technieken om het ecologisch potentieel van de gekanaliseerde Leie te verbeteren. Bij deze werken worden tevens de verbredingen van de waterweg i.f.v. de visualisatie en doorstroming van achterliggende meanders uitgegraven en worden kunstwerken gebouwd die de meanders met de gekanaliseerde Leie verbinden;
- Ook de vismigratieknelpunten t.h.v. de sluizen op de gekanaliseerde Leie worden tegen 2015 weggewerkt door de aanleg van vispassages;
- In een tweede fase van het luik rivierherstel worden de meanders ontslibd om de milieuhygiënische kwaliteit van de meanders te verbeteren. Deze werken zouden voltooid moeten zijn tegen 2021;
- In een derde fase van rivierherstel ligt de nadruk op het opengraven van gedempte meanders, zodat de werkzaamheden in het kader van Rivierherstel Leie ten laatste tegen 2027 voltooid zijn. Voordien (vanaf 2009) is echter ook al een beperkt bedrag voorzien voor het opengraven van gedempte meanders, bv. om gedempte meanderdelen die aansluiten op een nieuw te bouwen kunstwerk of een open meandergedeelte reeds uit te graven;
- Meanderdelen die momenteel in privé-bezit zijn, worden stelselmatig aangekocht wanneer de mogelijkheid zich voordoet. Hierbij wordt vooral gebruik gemaakt van het voorkeepsrecht dat W&Z heeft en de eventuele aankoopverplichting van het Vlaams Gewest krachtens het Decreet Integraal Waterbeleid;
- Wat betreft de inrichtingsprojecten dient de timing vooraf en liefst in een besluit van de Vlaamse Regering vastgelegd te worden. De projecten worden opgestart vanaf 2009. Gronden die volgens de resultaten van het plan-MER in aanmerking

komen voor de ontwikkeling van natte natuur, worden aangekocht zodra deze beschikbaar worden. In functie van de aankoop van deze gronden, worden de inrichtingsprojecten verdergezet. Ook na aankoop dienen landbouwgronden verder als landbouw op landbouweconomische manier uitgebaat kunnen worden tot het gebied in de aangeduide fase wordt ingericht (cfr. ontwikkelingsschets Schelde). Bij voorkeur worden de projecten afgerond tegen 2027.

Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en de plaatselijke verbredingen van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders worden mee besproken in kader van het huidige project-MER.

4.4 Werken uitgevoerd onafhankelijk van het Seine-Schelde plan

De volgende werken worden in het projectgebied uitgevoerd onafhankelijk van het Seine-Schelde plan:

- Onderhoudsbaggerwerken om het huidige profiel van 3,50 m waterdiepte en 50,70 m breedte aan de waterspiegel in stand te houden;
- Aanpassing van de brug te Ooigem-Desselgem ;

Deze werken zijn dus geen deel van het project dat behandeld wordt in dit kennisgevingdossier. Het gaat vooral om onderhoudswerken die moeten gebeuren om de Leie bevaarbaar te houden.

5 ADMINISTRATIEVE VOORGESCHIEDENIS

Het plan om een volwaardige binnenvaartverbinding tussen het Seine- en het Scheldebekken te realiseren, vloeit voort uit een beslissing van de Europese Raad van 29 oktober 1993 over het Transeuropees waterwegennet opgenomen in het Witboek van 1994 (**FIG. 2.1**). De “rivierverbinding Seine – Schelde” is als project nummer 30 opgenomen in de bijlage III van de Beschikking 2004/884/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire richtsnoeren voor de ontwikkeling van een Trans-Europees Netwerk. In deze bijlage III worden de “prioritaire projecten waarmee voor 2010 een aanvang moet worden gemaakt” opgesomd.

In Noord-Frankrijk wordt in het kader van de opwaardering van de Seine-Schelde verbinding een nieuw kanaal tussen Compiègne (Oise) en Cambrai (Schelde) aangelegd. Verder noordwaarts zijn werken voorzien aan het kanaal ‘à Grand Gabarit’ (Schelde-Duinkerke) en de Deûle (zijrivier van de Leie). De trekker van deze projecten is Mission Seine-Nord van Voies Navigables de France (**FIG. 5.1**).

Figuur 5.1: Situering van de relevant rivieren en kanalen in het kader van de Seine-Schelde verbinding (legende figuur: rood = klasse V schepen; oranje = klasse IV; donkergroen = klasse III; heldergroen = klasse II; lichtgroen = klasse I; blauw = waterwegen die niet bestemd zijn voor transport)

In het recent opgevatte plan Seine-Schelde West beoogt men de Vlaamse kusthavens op een vlotte wijze met het binnenvaartnetwerk te verbinden. Voor dit plan werd tevens een kennisgeving ingediend bij de Dienst MER. De verdere ontsluiting van de kusthavens zou kunnen gebeuren door een (beperkte) verruiming van de verbindingen tussen Gent en de Vlaamse kusthavens. De mogelijke alternatieven worden momenteel onderzocht. De ontsluiting van de kusthavens zal eveneens een positieve invloed hebben op het traject van het Seine-Schelde plan door een betere en efficiëntere verbinding van de Leie met de kusthavens.

Het rivierherstelplan voor de Leie werd opgestart om tegemoet te komen aan de verplichtingen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water, die vereist dat voor de Leie een goed ecologisch potentieel bereikt wordt tegen 2015.

Op 16 juni 2006 heeft de Vlaamse Regering de officiële koppeling van de luiken 'Binnenvaart' en 'Rivierherstel Leie' onder één noemer, namelijk Seine-Schelde, goedgekeurd (VR/PV/2006/19 - punt 41). In de begeleidende nota bij deze beslissing wordt onder meer de realisatie van 500 hectare watergebonden terrestrische natuur in de Leievallei vooropgesteld.

Hilde CREVITS, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, werd op 13 juli 2007 door de Vlaamse Regering gemachtigd om voor het Seine Schelde project een subsidieaanvraag in te dienen in het kader van het Trans Europees Netwerk programma. Tegelijkertijd heeft de regering, op voorstel van de ministers Bourgeois en Crevits, ook beslist om de samenwerkingsovereenkomst met Wallonië inzake het project Seine-Schelde goed te keuren. De Vlaamse Regering besliste verder om de uitvoering van het Vlaamse gedeelte van de prioritaire sectie Deûlémont – Gent in de periode 2009 – 2016 principieel te onderschrijven. Hierdoor is er opnieuw een belangrijke stap gezet om het project Seine-Schelde als prioritair binnenvaartproject te realiseren tegen 2016.

6 BESCHRIJVING VAN DE ALTERNATIEVEN

6.1 Uitvoeringsalternatieven

In het plan-MER werden vier uitvoeringsalternatieven onderzocht voor het profiel van de vaarweg van de Seine-Scheldeverbinding. Deze alternatieven waren het resultaat van het onderzoek gevoerd door de werkgroep “Profiel en oevers” van de vervolgstudie Seine-Schelde (2005). De waterweg moet geschikt gemaakt worden voor klasse Vb schepen. De afmetingen van klasse Vb schepen zijn vastgelegd in de CEMT classificatie (1992). Voor de normering van de benodigde breedte en diepte van de vaarweg werd gebruik gemaakt van de Nederlandse Richtlijnen Vaarwegen (Commissie Vaarwegbeheerders, 1999) van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer. Afhankelijk van de scheepvaartintensiteit worden daarbij maatgevende afstanden gegeven voor verschillende types profielen.

De afmetingen van de waterwegen worden voornamelijk bepaald door het type maatgevende schip en de verkeersintensiteit op de waterweg. De Leie zal geschikt moeten zijn voor tweebaks duwvaart in gestrekte formatie (klasse Vb schepen). De scheepsafmetingen voor de klasse Vb en IV schepen zijn weergegeven in §2.3.

De scheepvaartintensiteit van de waterweg bepaalt welke profielvariant dient te worden toegepast voor de waterweg. Men onderscheidt drie types profielvarianten:

- normaal profiel: 15.000 – 30.000 scheepsbewegingen per jaar;
- krap profiel: minder dan 15.000 scheepsbewegingen per jaar;
- éénrichtingsprofiel: bij zeer lage scheepvaartintensiteit en omwille van economische redenen.

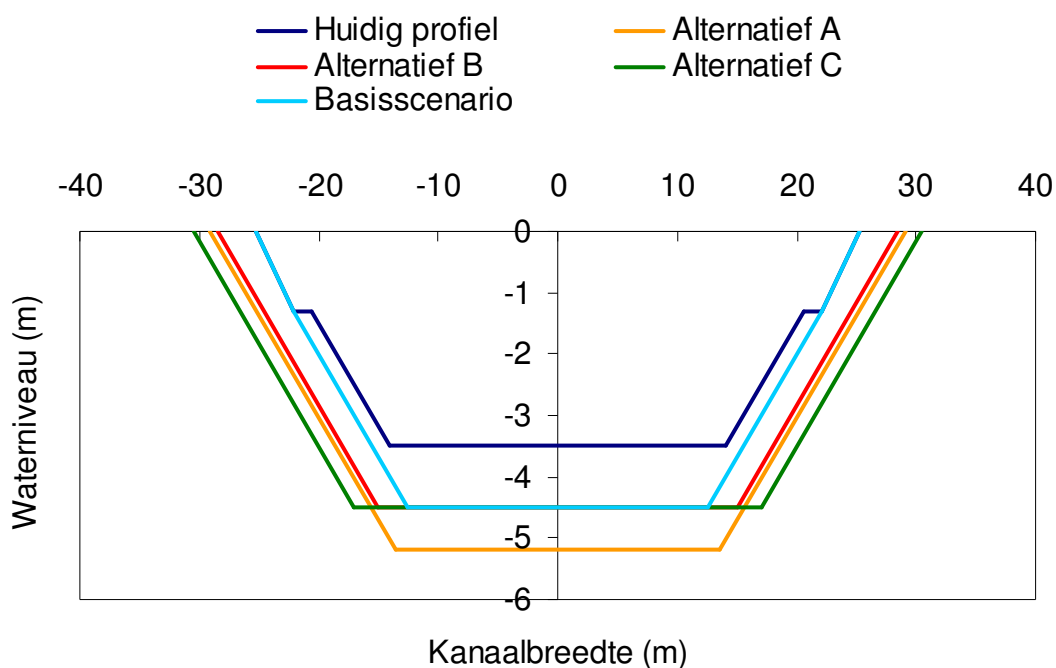
Uit de Prognose van de Leietrafiek (ESEG, 1999) volgt dat de intensiteit van het maatgevende klasse Vb schip erg laag is. Uitgaande van deze trafiekprognose voor de Leie werd beslist om het vaarwegprofiel te baseren op volgende keuzes:

- krap profiel of éénrichtingsprofiel voor CEMT klasse Vb schepen;
- normaal profiel voor CEMT klasse IV schepen.

Voor deze aannames werden vier uitvoeringsalternatieven in het plan-MER uitgewerkt voor de vaarweg. De eigenschappen hiervan zijn aangeduid in **Tabel 6.1**. De corresponderende profielen zijn voorgesteld in **FIG. 6.1**.

Tabel 6.1.: Profieleigenschappen voor de vier verschillende planalternatieven

	Planalternatieven			
	Basisscenario	Alternatief A	Alternatief B	Alternatief C
Profiel klasse Vb	éénrichtings	krap	krap	krap
Profiel klasse IV	krap	normaal	normaal	normaal
Diepgang klasse Vb	3,50 m	4,00 m	3,50 m	3,00 m
Diepgang klasse IV	3,00 m	3,00 m	3,00 m	3,00 m
Waterdiepte	4,50 m	5,20 m	4,50 m	4,50 m
Breedte aan waterlijn	50,70 m	58,20 m	57,00 m	61,00 m
Bodembreedte	25,00 m	27,00 m	30,00 m	34,00 m
Breedte bakprofiel	38,00 m	38,00 m	38,00 m	38,00 m

Figuur 6.1: Dwarsprofielen van de huidige waterweg, de alternatieven en het gekozen basisscenario.

6.1.1 Nulalternatief (= huidig profiel)

Het huidige gekalibreerde profiel heeft een waterdiepte van 3,50 m, waarbij de breedte aan de waterspiegel 50,70 m bedraagt. De bodembreedte is 28,00 m. Bij dit nulalternatief worden enkel werken onafhankelijk van het Seine-Schelde plan uitgevoerd. Deze werken zijn beschreven in §4.4.

6.1.2 Basisscenario

Het basisscenario heeft een profiel waarbij de vaarweg niet verbreed wordt, maar enkel verdiept tot een waterdiepte van 4,5 m. Hierbij is enkel éénrichtingsverkeer mogelijk voor klasse Vb schepen en moeten er passeerstroken voorzien worden voor deze scheepsklasse.

6.1.3 Planalternatief A

Dit profiel laat tweerichtingsverkeer toe voor klasse Vb schepen met een volwaardige diepgang van 4,0 m. Dit alternatief is vanuit scheepvaart oogpunt het beste alternatief maar leidt dan ook tot het grootste ruimtebeslag op de oevers. Bij dit alternatief moet de brug van St.-Eloois-Vijve eveneens aangepast worden. Deze brug moet niet aangepast worden in het basisscenario.

6.1.4 Planalternatief B

Dit alternatief laat tweerichtingsverkeer voor klasse Vb schepen toe, waarbij de diepte van de vaarweg op 4,5 m wordt gebracht om beter aan te sluiten op het profiel van het Afleidingskanaal en het reeds vastgestelde profiel aan Franse zijde. Hierdoor geldt voor klasse Vb schepen een diepgangbeperking tot 3,50 m zodat ze minder geladen kunnen worden dan in planalternatief A. Bij dit alternatief moet de brug van St.-Eloois-Vijve eveneens aangepast worden. Deze brug moet niet aangepast worden in het basisscenario.

6.1.5 Planalternatief C

Het vierde alternatief gaat uit van het voorgestelde profiel voor het Seine-Nord project, waarbij de (strengere) Franse normen worden gehanteerd. Dit leidt tot het breedste profiel met de sterkste diepgangbeperking voor klasse Vb schepen. Bij dit alternatief moet de brug van St.-Eloois-Vijve aangepast worden. Deze brug moet niet aangepast worden in het basisscenario.

6.1.6 Vergelijking uitvoeringsalternatieven met basisscenario

In het rapport “Geïntegreerd Strategisch Plan” van de Vervolgstudie Seine-Schelde (2005) werden de verschillende alternatieven tegen elkaar afgewogen. Uit een kosten-baten analyse en een eclectische multicriteria-analyse kwam het basisscenario naar voor als beste keuze. Uit het plan-MER bleek ook het basisscenario als meest milieuvriendelijke alternatief. In het huidige project-MER zal bijgevolg enkel het basisscenario beschouwd worden.

Mogelijke uitvoeringsalternatieven voor de bochtverbredingen en passeerstroken werden reeds bestudeerd in de voorgaande studies. Voor het realiseren van de bochtverbredingen wordt in de meeste gevallen geopteerd voor damplanken op de

huidige kruin, zodat de je de nodige ruimte onder water kan winnen en er geen bijkomende ruimte-inname is. In een aantal situaties zal de verbreding wel leiden tot een ruimte-inname (zie § 4.1.2). Ook voor de aanleg van de passeerstroken werd een zo min mogelijke ruimte-inname nagestreefd. Daar waar het RUP het toelaat zullen steigers aangelegd worden. In het andere geval werd geopteerd voor kaaimuren. Dit is ook verantwoord omdat op sommige locaties, zoals bv. in Wielsbeke, reeds kaaimuren aanwezig zijn die doorgetrokken zullen worden. Andere uitvoeringsalternatieven zullen daarom in deze project-MER niet meer beschouwd worden.

6.2 Locatie-alternatieven

In dit dossier zijn geen relevante locatie-alternatieven voor handen. In het MER zullen daarom ook geen locatie-alternatieven uitgewerkt worden. Voor de verbinding tussen het Franse project 'Seine-Nord' en de Gentse ringvaart werd in 1996 het locatie-alternatief via de Bovenschelde i.p.v. de Leie onderzocht. Het tracé via de Leie primeerde echter op een verbinding via de Bovenschelde omwille van volgende redenen:

- De Bovenschelde loopt door het oude stadscentrum van Doornik, waar het bochtige tracé geen schepen met een laadvermogen van meer dan 1.350 ton toelaat. Een rechte trekking van de Bovenschelde zou de afbraak van een groot aantal antieke gevels betekenen. Bovendien laat één van de bruggen, de Pont des Trous, slechts een doorvaartbreedte tot 11,3 meter toe. Deze brug is echter een geklasseerd monument en mag bijgevolg niet worden afgebroken. De aanleg van een ringvaart rond de stad - het enige alternatief - werd enkele jaren geleden geschat op 150 à 175 miljoen Euro. Buiten de hoge kosten zou een nieuwe ringvaart ook een erg grote milieu-impact hebben.
- De belangrijke groeipool Lille bevindt zich op het tracé via de Deûle.
- De opwaardering van de Bovenschelde zou meer grensoverschrijdende effecten met zich meebrengen omdat het Bovenschelde-tracé ongeveer 20 kilometer langer door Waals grondgebied loopt dan het Leie-tracé.
- Momenteel is een belangrijke ecologische reden dat er meer potenties voor natuur voorkomen in de Scheldevallei in vergelijking met de Leievallei.

7 RELEVANTE GEGEVENS UIT VOORGAANDE STUDIES

Ter voorbereiding van het Seine-Schelde plan werd in opdracht van de afdeling Bovenschelde in 1996 een kosten-effectiviteitsanalyse van de toen geplande werken op Leie en Boven-Schelde uitgevoerd. Op basis van deze analyse werd de beleidsaanbeveling geformuleerd om de noord-zuidas Seine-Schelde via de Leie en niet via de Boven-Schelde te realiseren (zie §6.2).

De beleidsaanbeveling om te onderzoeken of de normalisatie van de Leie voor schepen klasse Vb economisch verantwoord is, werd in de periode 1998-1999 door de **Economische Studie Verbinding Seine-Schelde** ingevuld. De studie omvatte in het bijzonder verkeersprognose, ontwikkeling van verschillende uitvoeringsalternatieven, raming van investering- en uitbatingkosten, verkenning van de milieueffecten, sociale kosten-batenanalyse, bepaling van de effecten voor de regionale economie en werkgelegenheid, beoordeling van de uitvoeringsalternatieven met behulp van multicriteria-analyse. De studie resulteerde in de keuze van de meest optimale uitvoeringsvariant en geeft een beschrijving van de sociaal-economische en milieueffecten van het plan.

De uit deze studie gebleken wenselijkheid van (her)inrichting van de vallei van de Leie, na de harde normalisatie voor schepen klasse IV gedurende de voorbije decennia, werd nader onderzocht door de **studie Rivierherstel Leie (Vervolgstudie Seine-Schelde)**, uitgevoerd in de periode 2002-2005 volgens de methodiek van Geïntegreerd Gebiedsgericht Beleid. In deze studie werd een Geïntegreerd Strategisch Plan opgemaakt, waarin de plannen van de economische studie voor het binnenvaartproject Seine - Schelde werden verwerkt. Voor de normalisatie van de Leie werden vier alternatieven onderzocht en een voorkeursalternatief werd geselecteerd. Dit Geïntegreerd Strategisch Plan is te raadplegen op de website www.seineschelde.be. De inhoud van dit "Geïntegreerd Strategisch Plan" is verwerkt in verschillende hoofdstukken van dit Kennisgevingdossier. Aansluitend op dit Geïntegreerd Strategisch Plan werden een voorontwerp voor het gekozen alternatief en een projectnota opgemaakt.

Einde mei 2006 werd een landbouwstudie opgestart door de VLM om de landbouwsituatie van de percelen in de alluviale vlakte van de Leie in kaart te brengen. Het aankoppelen van meanders en de bijhorende vernatting van de vallei heeft immers consequenties voor de leefbaarheid van de landbouw in de Leievallei. De landbouwstudie levert belangrijke informatie m.b.t de maatschappelijke impact van het rivierherstelproject. Dit werd behandeld in de discipline mens van het plan-MER van het Seine-Schelde plan. Voor het huidige project-MER zijn deze resultaten minder relevant (vernatting wordt nu buiten beschouwing gelaten).

De **Vervolgstudie Seine-Schelde deel 3** werd gecoördineerd door Ecorem N.V. en bevatte het opstellen van een plan-MER. Het plan-MER werd goedgekeurd op 14 augustus 2008. Het plan-MER vormt het kader van dit project-MER. In voorliggend MER worden bepaalde items die weergegeven worden in het plan-MER geconcretiseerd, uitgediept en indien nodig aangevuld. Daarnaast bestond de Vervolgstudie 3 uit een ecohydrologische studie, een landschapsstudie en de opmaak van verschillende communicatieproducten omtrent het Seine-Schelde plan.

Het Seine-Schelde project werd ondermeer door fotorealistische, driedimensionale computeranimatie in beeld gebracht.

In de ecohydrologische studie, uitgevoerd door de T.V. Ecorem – JNC werden de effecten van peilveranderingen in de gekanaliseerde Leie en de Leiemeanders op het omliggende valleisysteem onderzocht. In het eerste deel van de studie werd de relatie tussen grondwater en oppervlaktewater bepaald. Hieruit bleek dat het grondwaterpeil in het valleigebied gestuurd kan worden door regulering van het oppervlaktepeil. Het effect van de oppervlaktewaterstand neemt echter eerder snel af wanneer de afstand tot de gracht, beek of meander groter wordt. Deze relatie gaf informatie over hoe vernatting in een valleigebied kan optreden: door aanvoer van grondwater of door ophouden van overstromingswater. In het laatste geval zou verminderde overstroming vanuit de Leie de mogelijkheden voor natte natuurontwikkeling hypothekeren in bepaalde meersengebieden.. Er werd tevens nagegaan in welke mate de verdieping van het Leiekanaal invloed heeft op de hydrologie van het valleigebied. Uit de studie bleek dat, gezien de verdieping van de Leie geen drastische wijzigingen teweeg brengt op geologisch vlak (bv. aansnijding van geologische lagen met andere eigenschappen), eventuele effecten van de verdieping op de grondwaterstand in de vallei, vooral het gevolg zouden kunnen zijn van een verandering van het Leiepeil. Gezien zowel het normaalpeil van de Leie als de wassen geen invloed zullen ondervinden van de profielaanpassingen voorzien in het basisscenario, zijn hierdoor geen effecten te verwachten op de grondwaterstand van het valleigebied. Ten slotte werd de invloed van het Seine-Schelde plan op de waterhuishouding in de ecologisch waardevolle Vallei van de Zeverenbeek onderzocht. Hier werd vastgesteld dat het grondwater vooral van lokale oorsprong is en dat het grondwaterpeil tot op zekere hoogte te beïnvloeden is door het beekpeil. Evenals voor de rest van de Leievallei, is te verwachten dat de vallei van de Zeverenbeek weinig effect zal ondervinden door de verdieping die i.k.v. Seine-Schelde wordt uitgevoerd, omdat het Leiepeil (normaalpeil en uitzonderlijke wassen) niet beïnvloed wordt. In het tweede deel van de studie werd de alternatieve hydrologische inrichting voor herstel en ontwikkeling van aquatisch gebonden terrestrische natuur onderzocht. Voor de opvolging van deze ecohydrologische studie werd de opdrachtgever bijgestaan door onder andere vertegenwoordigers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Agentschap voor Natuur en Bos en de VLM.

De landschapsstudie, uitgevoerd door T.V. Ecorem – JNC, geeft op basis van de resultaten van de ecohydrologische studie en de landbouwstudie een verdere, meer concrete uitwerking aan de suggesties voor ruimtelijke uitwerking van het luik Rivierherstel Leie voorgesteld in de 15 kaartbladen in het hierboven vermelde Geïntegreerd Strategisch Plan. Karakteristiek voor de Leievallei is het voorkomen van enerzijds de nieuwe gekanaliseerde Leie, geaccentueerd door bomenrijen, en anderzijds de oude Leie met haar meanders. Bijzondere aandacht in deze studie is gegaan naar het leesbaar maken en in de verf zetten van deze twee layers. Dit gebeurt door de visuele dominantie van het Leiekanaal te verminderen en de oude meanders opnieuw zichtbaar en beleefbaar te maken. Tevens werd nader omschreven en gevisualiseerd hoe de integratie van beeldende kunst in het plan verder gestalte kan krijgen. Deze integratie van beeldende kunst werd reeds beschreven in bijlage 1 van het hierboven vermelde Geïntegreerd Strategisch Plan. Voor de opvolging van deze landschapsstudie werd de opdrachtgever onder andere worden bijgestaan door de VLM, de vzw Interlokaal Productie- en

Communicatiecentrum voor Hedendaagse Beeldende Kunst Zuid- en Midden-West-Vlaanderen en door de diensten van de Vlaamse Bouwmeester.

Momenteel is er een verkennend grondonderzoek m.b.t. het grondverzet langsheen het ganse traject van het Seine-Schelde plan in uitvoering (Ecorem n.v.). De bedoeling is om een globaal beeld te krijgen van de kwaliteit (milieuhygiënisch en geotechnisch) van de af te voeren gronden en specie.

8 INGREEP-EFFECTEN ANALYSE

In **Tabel 8.1** op volgende pagina worden de te verwachten effecten weergegeven.

Tabel 8.1: Effecten van het huidige project

Ingreep	Mogelijk effect	Termijn waarop het effect zich manifesteert	Duur
Discipline Bodem en Grondwater			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	- Structuurwijziging - Profielwijziging: grondverzet en verstoring toplaag - Sedimentatie en erosie - Wijziging bodemstabiliteit - Aantasting bodemhygiëne en grondwaterkwaliteit - Wijziging bodemvochtregime en grondwaterpeil	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Aanleg van passeerstroken	- Structuurwijziging - Profielwijziging: grondverzet en verstoring toplaag - Sedimentatie en erosie - Wijziging bodemstabiliteit - Aantasting bodemhygiëne en grondwaterkwaliteit - Wijziging bodemvochtregime en grondwaterpeil	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders	- Structuurwijziging - Profielwijziging: grondverzet en verstoring toplaag - Sedimentatie en erosie - Wijziging bodemstabiliteit - Aantasting bodemvochtregime en grondwaterpeil - Wijziging bodemvochtregime en grondwaterpeil	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Bestaande oevers in het buitengebied vervangen door meer natuurvriendelijke oevers	- Structuurwijziging - Profielwijziging: grondverzet en verstoring toplaag - Sedimentatie en erosie - Wijziging bodemstabiliteit - Aantasting bodemhygiëne en grondwaterkwaliteit - Wijziging bodemvochtregime en grondwaterpeil	Korte tot lange termijn	Permanent
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	- Structuurwijziging - Profielwijziging: grondverzet en verstoring toplaag	Korte tot lange termijn	Tijdelijk/ permanent

	- Sedimentatie en erosie - Wijziging bodemstabiliteit - Aantasting bodemhygiëne en grondwaterkwaliteit - Wijziging bodemvochtregime en grondwaterpeil		
Discipline Oppervlaktewater			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	- Wijziging structuurkwaliteit - Wijziging waterkwantiteit - Wijziging waterkwaliteit - Wijziging waterbodempkwaliteit	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Aanleg van passeerstroken	- Wijziging structuurkwaliteit - Wijziging waterkwantiteit - Wijziging waterkwaliteit - Wijziging waterbodempkwaliteit	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders	- Wijziging structuurkwaliteit - Wijziging waterkwantiteit - Wijziging waterkwaliteit - Wijziging waterbodempkwaliteit	Korte tot lange termijn	Permanent
Bestaande oevers in het buitengebied vervangen door meer natuurvriendelijke oevers	- Wijziging structuurkwaliteit - Wijziging waterkwantiteit - Wijziging waterkwaliteit - Wijziging waterbodempkwaliteit	Korte tot lange termijn	Permanent
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	- Wijziging structuurkwaliteit - Wijziging waterkwantiteit - Wijziging waterkwaliteit - Wijziging waterbodempkwaliteit	Korte tot lange termijn	Permanent
Discipline Fauna en Flora			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	- Direct ecotoopverlies: vernietiging of verstoring van oever- en waterbodempkwaliteit (beperkte aanwezigheid van biologisch waardevolle en zeer waardevolle gebieden) - Rustverstoring van fauna en flora tijdens de werken	Korte termijn	Tijdelijk
Aanleg van passeerstroken	- Direct biotoopverlies: vernietiging of verstoring van	Korte termijn	Tijdelijk

	oever- en waterbodemplantegroei (beperkte aanwezigheid van biologisch waardevolle en zeer waardevolle gebieden) - Rustverstoring van fauna tijdens de werken		
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van inname parallelle meander	- Direct biotoopverlies: vernietiging of verstoring van oever- en waterbodemplantegroei (beperkte aanwezigheid van biologisch waardevolle en zeer waardevolle gebieden) - Rustverstoring van fauna tijdens de werken - Verlies van habitats - Biotoopwinst en landschapecologische relaties: herstel natuurlijke karakter rivier: kansen voor fauna en flora, creatie van luwre zones in de waterweg die als paaiploos voor vissen kunnen fungeren en creatie van kansen voor moerasplantegroei	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Bestaande oevers in het buitengebied vervangen door meer natuurvriendelijke oevers: Hellende oever zonder vooroever	- Tijdelijke verstoring ecosysteem (biotoopverlies) - Betere kansen voor fauna en flora (biotoopwinst)	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Bestaande oevers vervangen door meer natuurvriendelijke oevers: Hellende oever met vooroever	- Tijdelijke verstoring ecosysteem (biotoopverlies) - De plasberm tussen oever en vooroever vormt een luwe zone die kan dienen als paaiploos voor vissen en voor plantegroeiontwikkeling (biotoopwinst)	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Bestaande oevers vervangen door meer natuurvriendelijke oevers: oeverwalwalwand	- Tijdelijke verstoring ecosysteem (biotoopverlies) - Behoud en herstel van het habitat van de oeverwalwalen (biotoopwinst)	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	- Tijdelijke verstoring ecosysteem (biotoopverlies) - Herstelling van het natuurlijke karakter van het rivierlandschap: nieuwe kansen voor fauna en flora (biotoopwinst)	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent

Discipline Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	- Visuele impact - Aantasting erfgoedwaarden: bedreiging beschermde monumenten: geen rechtstreekse bedreiging, wel eventueel indirecte effecten (trillingen); eventuele archeologische verstoring bij verbreding - Aantasting geomorfologische structuur	Korte termijn	Tijdelijk / Permanent
Aanleg van passeerstroken	- Visuele impact - Aantasting erfgoedwaarden: bedreiging beschermde monumenten: geen rechtstreekse bedreiging, wel eventueel indirecte effecten (trillingen)); eventuele archeologische verstoring bij verbreding - Aantasting geomorfologische structuur	Korte termijn	Tijdelijk / Permanent
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van inname parallelle meander	- Visuele impact: herstel natuurlijke karakter rivier - Wijziging geomorfologische structuur - Aantasting erfgoedwaarden: eventuele archeologische verstoring bij verbreding	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Bestaande oevers vervangen door meer natuurvriendelijke oevers: Hellende oever zonder vooroever	- Wijziging geomorfologische structuur - Beïnvloeding landschappelijke, bouwkundige en archeologische erfgoedwaren - Visuele impact	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Bestaande oevers vervangen door meer natuurvriendelijke oevers: Hellende oever met vooroever	- Wijziging geomorfologische structuur - Beïnvloeding landschappelijke, bouwkundige en archeologische erfgoedwaren - Visuele impact	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Bestaande oevers vervangen door meer natuurvriendelijke oevers: oeverwaluwand	- Wijziging geomorfologische structuur - Beïnvloeding landschappelijke, bouwkundige en archeologische erfgoedwaren - Visuele impact	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / permanent
Bestaande oevers vervangen door	- Wijziging geomorfologische structuur	Korte tot lange termijn	Permanent

meer natuurvriendelijke oevers: Oevers in stedelijke omgeving: strook langs het water verlagen en inrichten als wandelpad of fietspad	- Beïnvloeding landschappelijke, bouwkundige en archeologische erfgoedwaren - Visuele impact: doorbreken van hoge grijze kaaimuren		
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	- Wijziging geomorfologische structuur - Beïnvloeding landschappelijke, bouwkundige en archeologische erfgoedwaren - Visuele impact: herstelling van het contact tussen het jaagpad en het water	Korte tot lange termijn	Permanent
Discipline Lucht			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	- mogelijke stofhinder en luchtvervuiling: vooral relevant in woonomgeving - Afname van wegtransporten en toename van grotere schepen: reductie emissie	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Aanleg van passeerstroken	- mogelijke stofhinder en luchtvervuiling: vooral relevant in woonomgeving - Verhoogde luchtemissie door transporten van uitgegraven bodemmateriaal	Korte termijn	Tijdelijk
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders	- Stofhinder - Verhoogde luchtemissies	Korte tot lange termijn	Tijdelijk
Bestaande oevers in het buitengebied vervangen door meer natuurvriendelijke oevers	- Stofhinder - Verhoogde luchtemissies	Korte tot lange termijn	Tijdelijk
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	- Stofhinder - Verhoogde luchtemissies	Korte tot lange termijn	Tijdelijk
Discipline Geluid en Trillingen			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	- Mogelijke hinder door geluid en trillingen afkomstig van transporten en graafwerken: vooral relevant in woonomgeving - Mogelijke afname van geluidsemissie en trillingen	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent

	door toename grotere schepen die gepaard gaat met een afname van (meer lawaaierige) wegtransporten.		
Aanleg van passeerstroken	- Mogelijke hinder door geluid en trillingen tijdens de werken: vooral relevant in woonomgeving	Korte termijn	Tijdelijk
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders	- Mogelijke hinder door geluid en trillingen afkomstig van transporten en graafwerken: vooral relevant in woonomgeving	Korte tot lange termijn	Tijdelijk
Bestaande oevers in het buitengebied vervangen door meer natuurvriendelijke oevers	- Mogelijke hinder door geluid en trillingen afkomstig van transporten en graafwerken: vooral relevant in woonomgeving	Korte tot lange termijn	Tijdelijk
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	- Mogelijke hinder door geluid en trillingen afkomstig van transporten en graafwerken: vooral relevant in woonomgeving	Korte tot lange termijn	Tijdelijk
Discipline Mens			
Verdieping van de vaarweg en eventuele verbredingen t.h.v. de bochten	▪ Impact op mobiliteit - Hinder voor de binnenscheepvaart - Hinder voor het wegverkeer en gebruikers jaagpaden - Waterloop bevaarbaar voor klasse Vb schepen ▪ Impact op de sociaal-organisatorische aspecten - Rustverstoring bij de mens - Hinder voor recreanten ▪ netto afname van overlast van geluid en trillingen, luchtmissie en afname verkeersdrukke en files door overschakeling van wegtransporten naar transport over water	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Aanleg van passeerstroken	▪ Impact op mobiliteit - Hinder voor de binnenscheepvaart - Hinder voor het wegverkeer en gebruikers jaagpaden	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent

	- Waterloop bevaarbaar voor klasse Vb schepen ▪ Imact op de sociaal-organisatorische aspecten - Rustverstoring bij de mens - Hinder voor recreanten ▪ netto afname van overlast van geluid en trillingen, luchtmissie en afname verkeersdrukten en files door overschakeling van wegtransporten naar transport over water		
Plaatselijke verbreding van de waterweg ter hoogte van parallelle meanders	▪ Impact op mobiliteit - Hinder voor het wegverkeer en gebruikers jaagpaden ▪ Imact op de sociaal-organisatorische aspecten - Rustverstoring bij de mens - Hinder voor recreanten - Effect op recreatieve aantrekkingskracht	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Bestaande oevers in het buitengebied vervangen door meer natuurvriendelijke oevers	▪ Impact op mobiliteit - Hinder voor het wegverkeer en gebruikers jaagpaden ▪ Imact op de sociaal-organisatorische aspecten - Rustverstoring bij de mens - Hinder voor recreanten - Effect op recreatieve aantrekkingskracht	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent
Afgraving van overbodige dijklichamen in valleigebieden	▪ Impact op mobiliteit - Hinder voor het wegverkeer en gebruikers jaagpaden ▪ Imact op de sociaal-organisatorische aspecten - Rustverstoring bij de mens - Hinder voor recreanten - Effect op recreatieve aantrekkingskracht	Korte tot lange termijn	Tijdelijk / Permanent

9 **METHODOLOGIE VAN HET MER**

Rekening houdend met de omvang en de complexiteit van het geplande project zullen volgende disciplines in het MER worden behandeld:

- Bodem en Grondwater;
- Oppervlaktewater;
- Fauna en Flora;
- Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie;
- Lucht;
- Geluid en Trillingen;
- Mens.

Per discipline wordt de methode besproken die gebruikt zal worden bij de effectbeoordeling in het MER. Deze methode is gebaseerd op de richtlijnenboeken, uitgegeven door de dienst MER. Volgende aspecten komen hierbij aan bod:

- Afbakening studiegebied: dit is het projectgebied plus een zone rondom het projectgebied waar het project effecten kan veroorzaken;
- Bespreking referentiesituatie: als referentiesituatie wordt steeds de 'actuele situatie' beschouwd, i.e. de toestand van het terrein net voordat het project opgestart wordt.
- Effectbeoordeling: voor de verschillende ingrepen tijdens de aanleg- en exploitatiefase worden de mogelijke effecten geëvalueerd. De impact van het gekozen basisscenario wordt vergeleken met de referentiesituatie (= nulalternatief). Deze referentiesituatie komt overeen met de situatie waarin het nulalternatief uitgevoerd wordt. Dit wil zeggen dat voor onmiddellijke effecten de referentiesituatie gelijk is aan de huidige toestand. De referentiesituatie voor toekomstige effecten is gelijk aan de autonome ontwikkeling van de huidige situatie (het effect van de werken gepland in het nulalternatief in rekening gebracht). Voor elk effect wordt aangeduid of het een direct of een indirect en een tijdelijk dan wel een permanent effect betreft. De effectbeoordeling zal gebeuren op volgende zevenwaardige schaal:

Beoordeling effect	Waardering
zeer significant negatief	-3
significant negatief	-2
weinig/matig significant negatief	-1
geen of verwaarloosbaar effect	0
weinig/ matig significant positief	+1

significant positief	+2
zeer significant positief	+3

Hierbij duidt een positieve score op een gewenst effect. Dit kan bv. een verhoging, een ondersteuning of een versterking van de betrokken eigenschap zijn. Een negatieve score wijst op een ongewenst effect. Dit kan bv. gaan om het verdwijnen, een verlaging of een aantasting van een bepaalde eigenschap. Voor elk relevant effect wordt een beoordelingskader geschetst dat zal gebruikt worden bij de bepaling van het significantieniveau;

- Waar nodig worden milderende maatregelen voorgesteld om significant ongewenste effecten te voorkomen of te verzachten;
- Waar relevant, wordt een monitoringsprogramma opgesteld om de toestand van het milieu tijdens en na de realisatie van het project op te volgen.

In onderstaande paragrafen wordt per discipline de methodiek meer uitgebreid besproken.

9.1 Bodem en Grondwater

9.1.1 Afbakening studiegebied

Het onderzoeksgebied betreft de waterbodem en de aangrenzende oevers en dijken van de gekanaliseerde Leie tussen Wervik en Deinze en het Afleidingskanaal van de Leie tot aan de kruising met het Kanaal Gent-Oostende. Aangezien het grondwater van de omgeving naar de Leie toestroomt wordt een bufferstrook van 100 m rond het projectgebied voldoende geacht.

De verticale afbakening van het studiegebied wordt bepaald door de verticale afgraving, nl. een verdieping tot 4,5m (afstand tot wateroppervlakte), plus 1m.

9.1.2 Referentiesituatie

De referentiesituatie wordt gedefinieerd als de toestand van het studiegebied waarnaar verwezen wordt in functie van de effectvoorspelling. Voor dit project wordt voor onmiddellijk te verwachten effecten de huidige situatie als referentiesituatie genomen. Voor toekomstige effecten wordt de autonome ontwikkeling van het nulalternatief in beschouwing genomen.

Volgende aspecten worden in de referentiesituatie van de discipline Bodem beschreven:

- de topografie;
- de geologie (stratigrafie en lithologie);
- de pedologie;
- de bodembestemming en het bodemgebruik;
- de milieuhygiënische en geotechnische kwaliteit van de uit te graven gronden op basis van de resultaten van het verkennend grondonderzoek (in uitvoering, Ecorem n.v.).

Voor de discipline Grondwater worden volgende aspecten beschreven:

- de hydrogeologische opbouw;
- de grondwaterkwetsbaarheid;
- de grondwaterkwaliteit;
- grondwaterstand en -stroming;
- aanwezige grondwaterwinningen.

Bij het beschrijven van de referentiesituatie wordt in eerste instantie uitgegaan van de beschrijving opgenomen in het plan-MER Seine-Schelde, aangevuld met de resultaten van het verkennend grondonderzoek welke momenteel wordt uitgevoerd door Ecorem n.v. (circa 360 boringen in de onderwaterbodem en langs de oevers, verspreid over het hele traject van de vaarweg beschouwd in het Seine-Schelde plan, tot representatieve diepte).

9.1.3 Effectbespreking

De effecten, zowel tijdelijke als permanente, die verwacht worden op de bodem en het grondwater zullen vermeld en beoordeeld worden bij de bespreking van de geplande situatie.

De te verwachten effecten die in de studie opgenomen worden zijn:

- Ruimtebeslag (bv. aanleg van passeerstroken);
- Structuurwijziging (bv. mogelijke verdichting door inzet zware voertuigen);
- Profielwijziging (bv. door verdieping Leie);
- Wijziging bodemgebruik en bodemgeschiktheid: het totale verlies of de winst aan een bepaald bodemgebruik (bv. door inname gronden);
- Erosie (bv. door wijziging in stroomsnelheid) en sedimentafzetting (bv. door overstrooming gebieden);
- Wijziging bodemstabiliteit (bv. door natuurvriendelijke oevers);
- Aantasting bodemhygiëne (bv. mogelijke verontreiniging bodem en grondwater door grondverzet);
- Wijziging bodemvochtregime (bv. mogelijk drainerend effect door verdieping Leie).

Aangezien tijdens de uitvoering van de werken geen bemalingen worden uitgevoerd, zijn mogelijke effecten hiervan niet relevant.

Het basisscenario zal geëvalueerd worden t.o.v. de referentiesituatie. Aangezien de verschillende alternatieven in het plan-MER Seine-Schelde voldoende werden geëvalueerd, zullen deze hier niet meer in beschouwing worden genomen. Per effectgroep wordt de significantie van de effecten bepaald volgens de eerder aangehaalde zevenwaardige schaalverdeling.

Ruimtebeslag en wijziging bodemgebruik en bodemgeschiktheid

Bij het ruimtebeslag zal in het huidige project-MER vooral gekeken worden naar de mogelijke (permanente) ruimte-inname door de beschouwde ingrepen. Het actuele grondgebruik (landbouw, bewoning, natuur, enz.) in deze zones wordt uitgedrukt in m². Het huidig en toekomstig bodemgebruik en bodemgeschiktheid zal worden vergeleken. Dit effect wordt zo veel mogelijk kwantitatief besproken (in oppervlakten, m² van landgebruiktype A omgezet naar type B). Hierbij wordt vooral gesteund op de evaluaties gemaakt in het plan-MER, waarbij in het project-MER specifiek zal toegespitst worden op de ingrepen die opgenomen zijn in het huidige project.

Wijziging van bodemgebruik en bodemgeschiktheid manifesteren zich vooral in de discipline fauna en flora en de discipline mens en zullen dan ook in deze disciplines besproken worden.

De tijdelijke, doch periodiek terugkerende ruimte-inname door overstromingen werd in het plan-MER voornamelijk beschouwd in het kader van de aansluiting van de afgesloten meanders en de geregelde overstromingen ter vernatting van de valleigronden. Deze ingreep wordt in het huidige project-MER niet verder beschouwd. Bovendien blijkt uit het plan-MER dat overstromingen ten gevolge van de verdieping van de Leie niet zullen toenemen.

Structuurwijziging

Structuurwijziging kan bestaan uit verdichting, verslemping of korstvorming van de bodem. Aan de hand van de gevoeligheid van de aanwezige gronden (bodemserie, vochttoestand, ...) wordt nagegaan of er een risico bestaat op verdichting of verslemping en korstvorming van de bodem. Hierbij wordt in eerste instantie uitgegaan van de analyse gemaakt in het plan-MER Seine-Schelde, aangevuld met specifieke informatie voor de beschouwde ingrepen (locatie van eventuele werfwegen en gevoeligheid voor verdichting, verslemping).

Bij **bodemzetting of verdichting** wordt de bodem samengedrukt door een externe kracht waardoor het poriënvolume verkleint en de draagkracht van de bodem verhoogt. Dit kan nadelig zijn voor de aanwezige vegetatie omdat de vegetatie het moeilijker kan krijgen om te kiemen, te wortelen en om zuurstof en water aan de bodem te onttrekken. Verdichting kan optreden door berijding met zware voertuigen en machines en plaatsen van zware infrastructures of dijklichamen. Bodemzetting of verdichting van de bodem kan dus vooral optreden ter plaatse van de werfwegen en werfzones. Vooral bodems met natte (e, f, h) zwaardere texturen zoals alluviale klei- en leemgronden of veengronden zijn gevoelig voor verdichting. Daarom werden volgende bodems beschouwd als zeer significant wat betreft gevoeligheid voor

verdichting: veengronden of natte (vochttrap e, f of h) klei- of leemgronden voorkomend op de bodemkaart waarvan de bodem niet als verstoord is aangeduid.

Verslemping en korstvorming wijzigen enkel de bovenste centimeters van de bodem zodat er een ondoordringbare korst ontstaat tussen de omgevingslucht en de diepere bodemlagen. Hierdoor neemt de infiltratiesnelheid af en kan de kieming en groei van landbouwgewassen en de zuurstofvoorziening van de aanwezige vegetatie worden beïnvloed. Daarenboven kan door de verminderde infiltratiesnelheid de watererosie verhogen. Als zeer gevoelig voor verslemping werden op de bodemkaart voorkomende leembodems met verzadigde vochttoestand beschouwd waarvan de bodem niet als verstoord is aangeduid (zand en klei maar geringe kans op verslemping).

Indien ingrepen gepland zijn in zeer gevoelige zones zal de oppervlakte waar structuurwijziging kan optreden berekend worden. Effecten van ingrepen op verstoorde bodems worden als verwaarloosbaar beoordeeld (0).

Profielwijziging

De uitvoering van de mogelijke projecten beschreven in deze kennisgeving zal gepaard gaan met een grote hoeveelheid grondverzet. Dit grondverzet zal bodemprofielverstoring/verlies met zich meebrengen. De totale hoeveelheid uit te graven grond werd reeds gekwantificeerd in m³ in eerdere studies en het plan-MER Seine-Schelde. In kader van het verkennend grondonderzoek (in uitvoering, Ecorem n.v.) werd een nieuwe inschatting gemaakt van de volumes grond die dienen afgegraven te worden voor de ingrepen die in het huidige project-MER worden beschouwd. Deze volume-inschatting zal in het projectMER worden toegelicht ter evaluatie van de omvang van de profielverstoring.

Voor de verstoring van de toplaag van de bodem, de teelaarde, is belangrijk vermits de bodemstructuur, lucht- en waterhuishouding en het voorkomen van nutriënten, de aanwezige zaadvoorraad en de bodemfauna voor een belangrijk deel de aanwezige vegetatie bepalen. Voor de verschillende ingrepen zal de kwetsbaarheid voor profielverstoring worden weergegeven. Veel bodems langs de Leie zijn namelijk al verstoord. Daarom zal de kwetsbaarheid voor de verstoring van de toplaag van de bodem als verwaarloosbaar geëvalueerd worden bij verstoorde bodems (0). De kwetsbaarheid voor profielverstoring wordt echter wel zeer significant negatief beoordeeld indien het bodemprofiel waardevol is (-3). Het al dan niet waardevol zijn van bodemprofielen wordt afgeleid van de bodemkaart. Hierbij wordt de bodemkaart geactualiseerd met informatie m.b.t. recente ophogingen. Een bodem is waardevol wanneer de profielen een historische en/of wetenschappelijke waarde hebben en een getuigenis zijn van eerdere activiteiten in het studiegebied, zoals bijvoorbeeld landbouw (voorkomen van plaggenbodem) of vroegere bewoning. Een gedetailleerde bespreking van de mogelijke verstoring van natuurlijk onverstoorde bodems wordt toegevoegd.

Erosie en sedimentafzetting

Gebieden waar erosierisico's te verwachten zijn werden reeds in het plan-MER Seine-Schelde in kaart gebracht (combinatie van de kaart met erosiegevoelige gebieden en mogelijke beïnvloeding door de werken of door wijziging in landgebruik).

Deze zones zullen in het kader van het project-MER opnieuw worden besproken en verder aangevuld daar waar relevant. Wanneer het potentieel erosierisico klein is (bvb. omwille van weinig uitgesproken reliëf, zandgronden enz.), wordt dit effect als verwaarloosbaar beoordeeld (0). Indien het project voor een verlaging van het erosierisico kan zorgen wordt dit als positief beoordeeld, afhankelijk van de grootte van het actuele erosierisico en de mate waarin dit risico wordt ingeperkt (+1 tot +3). Omgekeerd zal een negatieve score toegekend worden indien het erosierisico zal verhogen (-1 tot -3). Riviererosie wordt in de discipline oppervlaktewater behandeld.

Wijziging bodemstabiliteit

De gevoelige zones voor bodemzetting en de zones waar inklinking zou kunnen voorkomen, alsook de werken waarbij grondverschuivingen kunnen voorkomen werden in het plan-MER reeds bestudeerd. Voor de ingrepen opgenomen in het huidige project-MER zullen deze effecten nog eens specifiek worden geëvalueerd, gebaseerd op de gegevens van het plan-MER. Bij de beoordeling zal rekening gehouden worden met de gevoeligheid van de bodem t.a.v. deze effecten. Deze gevoeligheid wordt afgeleid op basis van de bodemkaart. Aan ingrepen op zeer gevoelige bodems wordt een score -3 toegekend, ingrepen op niet-gevoelige bodems worden als verwaarloosbaar beoordeeld (0).

Aantasting bodemhygiëne en grondwaterkwaliteit

Tijdens het project kan de kwaliteit van de bodem en het grondwater beïnvloed worden door het aanpassen van de drainage, het afgraven van grond, baggeren van baggerspecie, eventuele calamiteiten, etc. Het risico op aantasting van de bodemhygiëne en de grondwaterkwaliteit zal op een kwalitatieve manier geëvalueerd worden (beter/ slechter).

Het effect van calamiteiten op de kwaliteit van het grondwater wordt bekeken i.k.v. mogelijke beïnvloeding van grondwaterwinningen in de omgeving. Hier dient rekening gehouden te worden met de grondwaterstromingsrichting om de verspreiding van mogelijke verontreiniging te kennen. Indien de grondwaterstromingsrichting van het projectgebied naar de winningen toe is georiënteerd, wordt het effect van calamiteiten op de grondwaterkwaliteit als (zeer) significant negatief ingeschat (-3 tot -2) afhankelijk van de maatregelen die genomen worden om dergelijke calamiteiten te voorkomen of op te lossen.

Aangezien het aanpassen van de drainagetoestand van het valleigebied niet opgenomen is in het huidige project en aangezien uit het plan-MER blijkt dat de aanpassingen aan de vaarweg geen gevolgen zullen hebben op vlak van overstromingen, zullen de effecten hiervan op de kwaliteit van de bodem en het grondwater hier niet verder aan bod komen.

Het effect van vergravingen op de bodemkwaliteit wordt ingeschat als verwaarloosbaar (0) indien hierbij de VLAREBO gevolgd wordt. De waterbodemkwaliteit wordt beïnvloed door de baggerwerken en door het aankoppelen van de meanders. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat de onderhoudsbaggerwerken niet beschouwd worden als onderdeel van het Seine-Schelde plan en met het feit dat de aankoppeling van de meanders niet beschouwd worden in het huidige project-MER.

Wijziging bodemvochtregime en grondwaterpeil

Wijzigingen in het bodemvochtregime en grondwaterstand kunnen optreden als gevolg van de verdieping van de Leie (verdroging). Om de impact van de verdieping van de Leie te kennen werd in het plan-MER reeds nagegaan welke geologische lagen doorsneden worden bij deze verdieping. Indien geologische lagen met andere hydrogeologische kenmerken zouden aangesneden worden, bestaat het risico op verdroging. Uit het plan-MER blijkt echter dat de verdieping van de Leie geen drastische wijzigingen teweeg brengt op geologisch vlak, zodat eventuele effecten van de verdieping op de grondwaterstand in de vallei vooral het gevolg van een verandering in het Leiepeil zouden kunnen zijn. Gezien zowel het normaalpeil van de Leie als de wassen geen invloed zullen ondervinden van de profielaanpassingen voorzien in het basisscenario, zijn hierdoor geen effecten te verwachten op de grondwaterstand in het valleigebied.

De effecten van het Seine-Schelde plan op het grondwaterpeil kunnen dus teruggebracht worden tot de effecten die veroorzaakt worden door ingrepen in kader van het rivierherstelplan, in bijzonder het aankoppelen van afgesloten meanders en de beoogde vernatting van de valleigronden. Dit maakt echter geen deel uit van het huidige project-MER, en zal in een latere studie terug aan bod komen.

Grondwaterkwetsbaarheid

De grondwaterkwetsbaarheid werd in het plan-MER Seine-Schelde reeds in kaart gebracht. Door vergraving kan zowel de aard van de watervoerende laag, dikte en/of soort van de deklaag boven de watervoerende laag of de dikte van de onverzadigde zone gewijzigd worden.

De evaluaties gemaakt in het plan-MER zullen voor de ingrepen van het project-MER worden gesynthetiseerd en daar waar nodig aangevuld.

Aanwezige grondwaterwinningen

In het plan-MER werd reeds de eventuele invloed op grondwaterwinningen nagegaan. De conclusies van deze evaluatie zullen in het project-MER worden besproken.

9.1.4 Milderende maatregelen

Milderende maatregelen zullen worden voorgesteld indien relevant.

9.2 Oppervlaktewater

9.2.1 Afbakening van het studiegebied

Het studiegebied omvat:

- het traject dat bestudeerd wordt in het binnenvaartluik van het huidige project (de Leie van Wervik tot Deinze en het Afleidingskanaal)
- de gebieden waarbinnen de ingrepen voor het luik rivierherstel plaatsvinden (in het bijzonder de plaatselijke verbredingen van de waterweg ter hoogte van de parallelle meanders en de locaties waar natuurvriendelijke oevers zullen worden ingericht en dijken worden afgegraven)
- plus een zone met een breedte van 100 m rond deze gebieden.

Bijkomend wordt ook de vallei van de Zeverbeek – Oude Mandel mee opgenomen in het studiegebied.

De meest stroomafwaartse zones van de zijwaterlopen behoren eveneens tot het studiegebied en zullen in zoverre er effecten ten gevolge van de ingrepen i.k.v. het huidige project optreden mee in de bespreking worden opgenomen.

9.2.2 Referentiesituatie

De huidige toestand van de oppervlaktewateren wordt beschouwd als referentietoestand. Van de oppervlaktewateren waarop het geplande project een effect kan of zou kunnen veroorzaken, zal ondermeer aandacht besteed worden aan de volgende aspecten:

- inventarisatie en karakterisatie van de oppervlaktewateren in het studiegebied die door het project zouden kunnen beïnvloed worden;
- structuur van de waterlopen;
- overstromingsgebieden;
- fysico-chemische kwaliteit;
- biologische kwaliteit.

Er werden aanvullende metingen en onderzoeken gedaan in de ecohydrologische studie uitgevoerd door de T.V. Ecorem – JNC (2007). De waterkwantiteit van de Leie in het projectgebied stroomafwaarts van Menen werd gemodelleerd door het Waterbouwkundig Laboratorium. Deze gegevens werden reeds verwerkt in het plan-MER Seine-Schelde en de karakterisatie van de huidige toestand zal dan ook voornamelijk gebaseerd zijn op het plan-MER, aangevuld met recentere gegevens rond bijvoorbeeld waterkwaliteit.

9.2.3 Effectbespreking

De effecten op het oppervlaktewater kunnen ingedeeld worden volgens drie aspecten: waterkwantiteit, waterkwaliteit en structuurkwaliteit.

Binnen het aspect **waterkwantiteit** wordt de mogelijke wijziging in overstromingsregime (frequentie, duur en oppervlakte van overstromingen) door het project onderzocht. Deze effecten manifesteren zich tijdens de exploitatiefase. Volgende ingrepen kunnen een effect hebben op de waterkwantiteit:

- Binnen het luik binnenvaart:
  - Verdieping en verbreding van de vaarweg;
  - Aanleg passeerstroken.
- Binnen het luik rivierherstel:
  - Plaatselijke verbreding vaarweg t.h.v. parallelle meanders.

In het plan-MER werd reeds onderzoek gedaan naar:

- Impact van het plan op de uitgebreidheid van jaarlijkse overstromingen (T1 was);
- Impact van het plan op de uitgebreidheid van uitzonderlijke overstromingen (T25 en T100 was).

De conclusies van deze analyse zullen in het project-MER besproken worden. Aangezien het aankoppelen van de afgesneden meanders geen deel uitmaakt van het huidige project-MER worden deze effecten hier niet verder besproken (in het bijzonder de impact van het plan op de waterstanden van de meanders).

De verwachte grootte-orde van de effecten m.b.t. *overstromingsregime* wordt in de discipline oppervlaktewater aangegeven. Of veranderingen in het overstromingsregime op een gegeven locatie al dan niet gewenst zijn, is afhankelijk van het ruimtegebruik op die locatie. Deze evaluatie gebeurt in de discipline fauna en flora (hogere T1 wassen wenselijk) en de discipline mens (lagere T1, T25 en T100 wassen wenselijk), waar naast het hydrologisch effect ook rekening gehouden wordt met andere factoren die de ernst van de impact beïnvloeden. Voor de wijze van beoordeling wordt verwezen naar de respectievelijke disciplines. Binnen de discipline oppervlaktewater wordt enkel aangegeven welke zones overstroombaar zullen zijn na de uitvoering van het project, voor de beschouwde terugkeerperiodes. Hierbij wordt gesteund op de modellering van het afvoergedrag van Leie, uitgevoerd door het waterbouwkundig Laboratorium.

Effecten op de **waterkwaliteit** manifesteren zich voornamelijk tijdens de exploitatiefase. Effecten tijdens de aanlegfase worden van geringer belang beschouwd (in vergelijking met de effecten tijdens de exploitatie) en zullen slechts kort worden besproken:

- Risico op calamiteiten tijdens de aanleg: de verontreiniging door calamiteiten is zeer lokaal. Door het zorgvuldig werken is de kans op calamiteiten zeer klein.
- De verhoging van de turbiditeit door eenmalige baggerwerken tijdens de aanlegfase ten behoeve van de verruiming van de waterweg is slechts een tijdelijk effect, welke verwaarloosbaar is t.o.v. mogelijke effecten tijdens de exploitatie.

Binnen de effectgroep waterkwaliteit worden volgende effecten ingeschat:

- Impact van het project op de sedimentlading van de waterlopen;
- Impact van het project op de algemene waterkwaliteit;

- Impact van het project op de waterbodembodemkwaliteit.

Deze effecten manifesteren zich tijdens de exploitatiefase. Volgende ingrepen kunnen een effect hebben op de waterkwaliteit:

- Binnen het luik binnenvaart:
  - o Verdieping en verbreding van de vaarweg;
  - o Lozing van water van baggerspecie.
- Binnen het luik rivierherstel:
  - o Plaatselijke verbreding vaarweg t.h.v. parallelle meanders.
  - o Aanpassingen aan de oevers in het buitengebied: natuurvriendelijke oevers.

Door veranderingen in de structuurkwaliteit van de waterweg en de zijwaterlopen kan de *sedimentlading* van de gekanaliseerde Leie beïnvloed worden. Bij de beoordeling van dit effect moet rekening gehouden worden met de effecten van het project op zowel de instroom van sediment naar de waterloop toe als de mogelijkheden voor afzet van sediment (bvb. in slibvangen) in het waterlopenstelsel. In het plan-MER werden ook de effecten op de sedimentlading (van de Leie en haar meanders) door de aankoppeling van de meanders beschouwd. Deze ingreep zit niet vervat in het huidige project. De effecten ervan op sedimentlading zullen dan ook niet in detail besproken worden in het project-MER (bespreking daar waar mogelijk cumulatieve effecten).

Het effect de ingrepen op de sedimentlading van de Leie wordt op kwalitatieve wijze ingeschat. Een score -3 wordt toegekend wanneer de instroom van sediment en de afname van de afzetmogelijkheden in zodanige mate zal optreden dat de rivier praktisch dicht slibt. Wanneer een toename wordt verwacht van de instroom aan sediment **en** een afname van de afzetmogelijkheden voor sediment, maar dit zonder volledige dichtslibbing te veroorzaken, wordt dit effect als significant ongewenst (-2) ingeschat. Indien ofwel de instroom toeneemt ofwel de afzetmogelijkheid afneemt, wordt het effect als matig significant ongewenst ingeschat (-1). Wanneer wijzigingen in instroom en afzetmogelijkheid elkaar opheffen, of wanneer zich geen wijzigingen voordoen, wordt dit effect als verwaarloosbaar beschouwd (0). Anderzijds is het ook mogelijk dat het project een afname van de sedimentlading zal teweeg brengen. Dit gewenst effect wordt op een gelijkaardige manier beoordeeld als de ongewenste effecten, i.e. een toename in afzetmogelijkheden en een afname van de instroom van sediment zullen als positief worden beoordeeld.

Het effect van het project op de *waterkwaliteit* van de Leie wordt als volgt beoordeeld:

- Wanneer verwacht wordt dat de waterkwaliteit van de Leie toeneemt door de uitvoering van het project (onafhankelijk van de autonome ontwikkeling van de huidige situatie), dan wordt dit effect als positief ingeschat, van +1 tot +3, afhankelijk van de verwachte toename in klasse (volgens Prati-index en/of Biotische index) ;
- Wanneer verwacht wordt dat de waterkwaliteit van de Leie afneemt door de uitvoering van het project (onafhankelijk van de autonome ontwikkeling van de huidige situatie), dan wordt dit effect als negatief ingeschat, van -1 tot -3,

afhankelijk van de verwachte afname in klasse (volgens Prati-index en/of Biotische index) ;

Zoals hierboven vermeld worden tijdelijke effecten, bijvoorbeeld tengevolge van baggerwerkzaamheden, als verwaarloosbaar beschouwd.

Het uitdiepen en verbreden van de vaargeul zal een effect hebben op de *waterbodemkwaliteit* van de gekanaliseerde Leie. In het algemeen zal het hier gaan om een verbetering van de waterbodemkwaliteit, gezien de (mogelijk verontreinigde) bodem wordt weggehaald. De impact van het project zal dus groter zijn als de waterbodem in de referentietoestand verontreinigd is. Afhankelijk van de kwaliteit van het oppervlaktewater, zal het hier gaan om een tijdelijk (als waterkwaliteit slecht is) dan wel een permanent effect (als waterkwaliteit goed is). Daarnaast kan een achteruitgang van de waterkwaliteit ook een achteruitgang van de kwaliteit van de waterbodem teweeg brengen.

Bij de beoordeling van de invloed op de waterbodemkwaliteit wordt het volgende beoordelingskader gebruikt:

- Een permanente achteruitgang van de kwaliteit van de waterbodem wordt als zeer significant ongewenst beoordeeld (-3);
- Een tijdelijke achteruitgang van de kwaliteit van de waterbodem wordt als matig significant ongewenst beoordeeld (-1);
- Wanneer geen impact op de waterbodem verwacht wordt, wordt het effect uiteraard als verwaarloosbaar (0) beoordeeld;
- Een tijdelijke verbetering van de kwaliteit van de waterbodem wordt als matig significant gewenst beoordeeld (+1);
- Een permanente verbetering van de kwaliteit van de waterbodem wordt als zeer significant positief beoordeeld (+3).

Wanneer zeer significant negatieve effecten op de waterbodemkwaliteit verwacht worden, zullen milderende maatregelen voorgesteld worden

De effecten binnen de effectgroep “wijziging **structuurkwaliteit**” heeft voornamelijk betrekking op veranderingen in oeverinrichting en in de loop van de gekanaliseerde Leie en haar zijrivier. Deze effecten manifesteren zich voornamelijk tijdens de exploitatiefase. Volgende ingrepen kunnen een effect hebben op de structuurkwaliteit:

- Binnen het luik binnenvaart:
  - Bochtverbredingen (en hiermee gepaarde gaande aanpassing oeverinrichting);
  - Aanleg passeerstroken (en hiermee gepaarde gaande aanpassing oeverinrichting);
- Binnen het luik rivierherstel:
  - Plaatselijke verbreding vaarweg t.h.v. parallelle meanders;
  - Aanpassingen aan de oevers in het buitengebied: natuurvriendelijke oevers.

De impact op het vlak van structuurkwaliteit is een combinatie van twee aspecten, namelijk oeverinrichting en de loop van de rivier. De beoordeling van het effect van (een set van) ingrepen op de structuurkwaliteit dient met al deze aspecten rekening te houden. Hierbij wordt het volgende beoordelingskader gebruikt:

- Afsnijden of dempen van de natuurlijke loop van waterlopen wordt als zeer significant ongewenst beschouwd (-3);
- Omvorming van natuurlijke oevers naar harde oeververdediging wordt als (zeer) significant ongewenst beschouwd (-2 tot -3), afhankelijk van de structuurkwaliteit van de actuele toestand;
- Behoud van de bestaande oeververdediging en loop van de rivier geeft uiteraard geen effect (0);
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt als significant gewenst beschouwd (+1 tot +2, afhankelijk van de natuurlijkheid van de ontworpen toestand);
- Het herstel van de oude loop van een rivier, of de aanzet tot herstel (bijvoorbeeld het benadrukken van de parallelle meanders door plaatselijke verbreding van de waterweg) wordt als (zeer) significant gewenst beoordeeld (+2 tot +3, afhankelijk van de natuurlijkheid van de situatie na herstel).

Er wordt een score toegekend door vergelijking van de geïnterpreteerde structuurkwaliteit (actuele toestand) en de geplande toestand rekening houdend met hoger vermeld beoordelingskader.

Zowel binnen de subcomponent “oppervlaktewater” als binnen de subcomponent “waterbodem” is er wat betreft de impact op de structuurkwaliteit een zeer nauwe link met de discipline Fauna en Flora. Verstoring van de oeverstructuur en/of waterbodemstructuur kan een negatieve impact hebben op de aanwezige respectievelijk oeverflora/-fauna en waterbodemflora/-fauna. Echter, de constructie van milieuvriendelijke oevers heeft juist tot doelstelling de structuurkwaliteit van de waterweg te verbeteren.

9.2.4 Milderende maatregelen

Milderende maatregelen zullen voorgesteld worden indien relevant.

9.3 Fauna en Flora

9.3.1 Afbakening van het studiegebied

De afbakening van het studiegebied wordt bepaald door de invloedssfeer van de effecten en dit voor verschillende fasen van het project. Het studiegebied omvat minstens de studiegebieden van de disciplines bodem en grondwater en de discipline geluid, om mogelijke indirecte effecten te kunnen evalueren. Direct ecotoopverlies zal steeds beperkt zijn tot binnen het projectgebied. Daarnaast zal de ecologische waardevolle vallei van de Oude Mandel en de Zeerbeek opgenomen worden in het studiegebied teneinde mogelijke effecten van het project op fauna en flora van dit NATURA 2000 gebied te kunnen inschatten. De meest stroomafwaartse zones van de zijwaterlopen behoren eveneens tot het studiegebied en zullen in zoverre er

effecten ten gevolge van de ingrepen i.k.v. het huidige project optreden mee in de bespreking worden opgenomen.

9.3.2 Referentiesituatie

De beschrijving van de referentiesituatie zal gebeuren aan de hand van de gegevens opgenomen in het plan-MER Seine–Schelde, toegespitst op het huidige projectgebied. Deze beschrijving omvat de situering en bespreking van de gebieden met een bijzonder beschermingsstatuut, de vegetatietypes en biologische waardering volgens BWK, en bespreking van de voorkomende fauna.

9.3.3 Effectbespreking

De impact van de verschillende ingrepen die kunnen verwacht worden bij het project kunnen zowel tijdelijk als permanent zijn, rechtstreeks of onrechtstreeks. De volgende effectgroepen zullen in beschouwing worden genomen:

- Biotoopverlies door het verdiepen van de Leie en de lokale verbredingen (passeerstroken, bochtverbredingen, verbredingen t.h.v. parallelle meanders) in de aanlegfase:
  - een kwantitatieve inschatting van de vernietiging van de vegetatie per ecotooptype;
  - een kwalitatieve inschatting van het effect van het habitatverlies voor de voorkomende diergroepen op basis van literatuurgegevens en het inzicht van de deskundige;
- Rustverstoring tijdens aanlegfase:
  - de akoestische verstoringsgevoeligheid van de voorkomende vogelsoorten op basis van literatuur;
- Biotoopwinst:
  - een kwantitatieve inschatting van de te ontwikkelen ecotopen (door oeverinrichting en inname parallelle meanders);
  - een kwalitatieve inschatting van het effect van de habitatwinst voor relevante doelgroepen op basis van literatuurgegevens.
- Wijziging landschapsecologische relaties :
  - een kwalitatieve inschatting van het effect op basis van ligging tov ecologisch waardevolle gebieden.

De inschatting van de effecten gebeurt voornamelijk op een kwalitatieve wijze, met aanduiding van de waarschijnlijkheid, de aard (direct, indirect), de omkeerbaarheid (reversibel, onherstelbaar), de duurtijd (tijdelijk, permanent, lange duur, herhalend) en de oppervlakte waarop de effecten van toepassing zijn.

De methode voor de inschatting van de effecten gebeurt volgens een kwetsbaarheidsbenadering. Deze is gebaseerd op de waarde van de ecotopen en/of de aanwezigheid van gevoelige soorten en de gevoeligheid ten opzichte van fysische verandering.

De effecten ten gevolge van het ecotoopverlies worden op een kwantitatieve wijze aangegeven (oppervlakte en/of aantallen). Hier wordt ook rekening gehouden met de biologische waarde zoals aangegeven op de BWK. Door de grootte van het studiegebied is het echter niet mogelijk om de BWK voor het volledige projectgebied te updaten met terreinobservaties, wel zullen plaatselijk gerichte inventarisaties gebeuren in het kader van oeveraanpassingen en dijkafgravingen. Ook de ecotoopwinst zal in rekening gebracht worden. Er kan een ecologische waardetoeename zijn van de biotoop (bv. door aanleg natuurvriendelijke oevers). Indirecte biotoopwijzigingen worden niet verwacht, het plan-MER onderzoek heeft aangetoond dat verdrogingen of verhoogde overstromingen niet optreden bij een verbreding en verdieping van het tracé.

Een volledige vernietiging of permanente verdwijning van een waardevol of zeer waardevol ecotoop wordt als een zeer significant negatief effect beschouwd. Een verbetering of een toename van een waardevol ecotoop is een positief effect.

Bij het effect rustverstoring wordt de hinder voor vogels ingeschat (gebaseerd op geluidscontouren) en kwalitatief aangeduid. De kwetsbaarheidkaarten voor rustverstoring, opgemaakt door de Dienst MER, zullen worden gebruikt. Deze kwetsbaarheidkaarten zijn opgemaakt op basis van de waardering, de biotische gevoeligheid en de abiotische gevoeligheid van fauna voor rustverstoring. Sterke geluidstoenames en verstoringen in kwetsbare gebieden met aanwezigheid van gevoelige soorten worden als zeer significant negatief beschouwd. Waar geen verhogingen in het geluidsniveau worden verwacht wordt de impact als verwaarloosbaar beschouwd.

Door wijzigingen van ecotopen (verlies of winst) kunnen landschapsecologische relaties verstoord worden of kunnen natuurverbindingsgebieden of natuurkerngebieden uitbreiden. De effecten worden geëvalueerd door de ingrepen en verbindingen te vergelijken met de ligging t.o.v. bestaande ecologisch waardevolle gebieden. Verstoringen van grote oppervlaktes ecologische infrastructuur of verstoring van een belangrijke verbindende functie worden sterk significant negatief beoordeeld. Beschadiging van kleine oppervlaktes worden matig significant negatief beoordeeld. Ontwikkelen van grote eenheden natuur die aansluit op ecologisch waardevolle gebieden of verbinden van bestaande ecologisch waardevolle gebieden wordt als zeer significant positief beschouwd. Ontwikkelen van natuur die niet in verbinding staat met bestaande ecologische netwerken wordt positief gewaardeerd.

Uit het plan-MER blijkt dat er geen effecten op de grondwaterstand te verwachten zijn door de verdieping van de Leie. Daarom zullen eventuele effecten ten gevolge van verdroging hier niet aan de orde zijn. Aangezien de heraansluiting van de afgesneden meanders en de beoogde vernatting van de valleigebieden geen deel uitmaken van het huidige project-MER valt de bespreking van eventuele effecten buiten het kader van het huidige project-MER.

De bespreking van bovenstaande effecten zal voornamelijk gebeuren aan de hand van de evaluaties reeds gemaakt in het plan-MER, toegespitst op de ingrepen die deel uitmaken van het huidige project (bv. biotoopverlies/winst aan de oevers) en in functie van de fasering van de werken.

Voor het gebied BE2300005 'Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel' werd in kader van het plan-MER Seine-Schelde reeds een passende beoordeling opgemaakt. De vallei van de Zeverbeek behoort tot dit habitatrictlijngebied. In het project-MER zullen bijkomende eventuele cumulatieve effecten van de projecten Seine-Schelde en Seine-Schelde West worden onderzocht. Meer specifiek zal nagegaan worden of er in combinatie met de voorziene werken voor Seine-Schelde West de overstromingen ter hoogte van Ooidonkmeersen minder frequent kunnen voorkomen. Dit zou een negatief effect tot gevolg kunnen hebben ten aanzien van de beschermende vogelsoorten die er voorkomen bij hoge neerslagen en overstromingen ten tijde van piekdebieten. De Ooidonkmeersen zijn gelegen in de vallei van de 'Toeristische Leie' die in open verbinding staat met de gekanaliseerde Leie en het Schipdonkkanaal.

9.3.4 Milderende maatregelen

Om de negatieve gevolgen voor de omgeving te vermijden, zoveel mogelijk te verhelpen of te beperken, worden milderende maatregelen voorgesteld waar dit nodig wordt geacht. Indien noodzakelijk of wenselijk zal een post-monitoring worden voorgesteld (bv. opvolging effectieve ecotoopwinst). Bovendien zullen de negatieve gevolgen op fauna en flora van het verbreden en verdiepen van de Leie deels gecompenseerd worden door het luik rivierherstel van het Seine-Schelde plan.

9.4 Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

9.4.1 Afbakening van het studiegebied

De zichtwijdte vanuit het projectgebied of de zichtwijdte van waarnemers die zich binnen het projectgebied bevinden bepaalt de contour van het studiegebied. Het studiegebied wordt vastgelegd als een zone van maximaal 1.500 m rondom het projectgebied. Deze afstand stemt overeen met de kritische kijkafstand.

9.4.2 Referentiesituatie

De referentiesituatie werd reeds uitvoerig besproken in het plan-MER Seine – Schelde. Deze omvat een omschrijving van:

- traditionele landschappen;
- relictzones en ankerplaatsen
- historiek van het landschap
- traditionele teelten
- historische constantie landgebruik
- geomorfologie
- bouwkundig erfgoed
- archeologisch erfgoed
- visueel-ruimtelijke kenmerken

In het plan-MER werden de resultaten van de landschapsstudie (TV JNC-Ecorem) verwerkt. Deze landschapsstudie omvatte onder meer:

- Beschrijving fysiografie;
- Historisch-geografisch luik: analyse van de evolutie van perceelsstructuur, nederzettingenstructuur, historische constantie en autochtoniteit van groenelementen, enz.;
- Inventarisatie cultureel erfgoed;
- Opmaak archeologische verwachtingskaart;
- Functionele beschrijving van het landschap (landgebruik);
- Visueel-ruimtelijk onderzoek met o.m. kartering van beelddragers.

Op basis van deze inventarisatie werd een landschapvisie opgesteld, die dan op haar beurt de basis vormde voor het voorstellen en evalueren van inrichtingsmaatregelen.

De bespreking van de referentiesituatie zal gebaseerd zijn op het onderzoek gevoerd in het plan-MER, maar nu toegespitst op de ingrepen uit het project.

9.4.3 Effectbespreking

In de plan-MER werd de fysische impact van het plan op het landschap geëvalueerd. De aandacht ging voornamelijk naar volgende punten:

- Wijziging in het landschapsbeeld (perceptieve elementen), de visueel-ruimtelijke kenmerken en de verstoring van de landschapsbeleving door toevoeging van nieuwe elementen, reliëfwijzigingen, wijziging van de schaal van het landschap;
- Eventuele effecten door verlies (direct verlies, contextverlies) van erfgoedwaarden (van landschappelijke, bouwkundig of archeologische waarde);.

Landschapsecologische effecten werden reeds behandeld bij de discipline fauna en flora en zullen hier daarom niet beschouwd worden. Effecten van landschapsbeleving worden behandeld in de discipline Mens.

De inschatting van de effecten gebeurde voornamelijk op een kwalitatieve wijze, met aanduiding van de waarschijnlijkheid, de aard (direct, indirect), de omkeerbaarheid (reversibel, onherstelbaar), de duurtijd (tijdelijk, permanent, lange duur) en de reikwijdte van de effecten. De volgende categorieën werden beschouwd :

- Beïnvloeding erfgoedwaarden
- Wijziging in de geomorfologische structuur
- Visuele impact.

De vernietiging en beïnvloeding van erfgoedwaarden werd besproken door het aantal bouwkundige erfgoedelementen die vernietigd of beïnvloed worden te kwantificeren. In sommige gevallen (nl. voor beschermde landschappen) kunnen ook veranderingen in het omgevende landschap een positieve of negatieve invloed uitoefenen op de landschappelijke erfgoedwaarde. Dit effect werd op een kwalitatieve wijze besproken.

Voor het archeologisch erfgoed stelt zich het probleem dat de ligging en de waarde van archeologische restanten niet direct op te maken is uit de CAI. Vondsten die opgenomen zijn in de CAI kunnen verwijderd zijn, anderzijds zijn er veel ongekennde archeologische sites.

Bij het bepalen van de impact op het archeologische erfgoed wordt rekening gehouden met de omvang van de graafwerken en mogelijke indirecte verstoringen. In het noordelijk deel zullen enkel aanpassingen aan de vaarweg van het Afleidingskanaal gebeuren, onder de vorm van een verdieping. Slechts lokaal zullen ook naast de vaarweg graafwerken plaatsvinden, namelijk bij passeerstroken en bochtverbredingen. Voor de zone ten zuiden van Deinze, kan het volledige valleigebied invloed ondervinden door verbredingen, verdiepingen en aanleg van passeerstroken. Mogelijk zijn er ook effecten door indirecte verdroging of vernatting als gevolg van de verdiepings- en/of verbredingswerken of door stapeling van bergingsspecie mogelijk (door bodemcompactie). De nabijheid van gekende archeologische vindplaatsen en toponymische aanwijzingen wordt aangegeven. In het plan-MER is aangetoond dat indirecte verstoringen door verdroging niet optreden, dit wordt niet verder meer onderzocht in deze projectMER. Effecten door bodemcompactie kunnen plaatselijk verwacht worden door ingrepen uit het rivierherstel (inname parallelle meanders).

Daarnaast werd de impact op geomorfologische structuur beoordeeld. Voor elke ingreep werd aangegeven of deze de structuur van het landschap aantast of herstelt. Deze evaluatie gebeurde op een kwalitatieve wijze.

In het plan-MER werd nagegaan welk alternatief de beste visuele impact inhield. Voor het traject tussen Deinze en Wervik werd de visueel-ruimtelijke kwaliteit in detail gekarteerd door het traject langs weerszijden van het kanaal af te fietsen en alle visueel storende of aantrekkelijke elementen aan te duiden op kaart. Deze inventaris werd in het kader van de landschapsstudie uitgevoerd. Voor elke ingreep werd het visueel-ruimtelijk effect op een kwalitatieve manier beoordeeld aan de hand van een expertoordeel. Deze beoordeling zal verder gebruikt worden bij het detailleren van de visuele impact ter hoogte van het projectgebied.

Een effect wordt als sterk negatief beschouwd indien het gaat om een verlies van een zeer waardevol tot waardevol groenelement, om een sterk negatieve wijziging van het landschapsbeeld, om een zeer waardevolle geomorfologische structuur en/of het verlies van een waardevol relict of element met erfgoedwaarde. Alle graafwerken langs de Leie en het Afleidingskanaal en belangrijke indirecte verstoringen met potentiële aantasting van het archeologisch erfgoed worden als mogelijk significant negatief beoordeeld. Verbeteringen van het landschapsbeeld, herstel van geomorfologische structuren en een betere inpassing van erfgoedwaarden wordt als positief beschouwd.

De effectenbespreking op projectniveau zal gebaseerd zijn op de evaluaties gemaakt in het plan-MER, toegespitst op de ingrepen beschouwd in het huidige project. Meer aandacht zal bijvoorbeeld besteed worden aan de dijkverlagingen en de mogelijke effecten van het verwijderen van bomen i.f.v. de geplande werken.

9.4.4 Milderende maatregelen en postevaluatie

Om eventuele negatieve gevolgen van het Seine-Schelde plan voor de omgeving te vermijden, zoveel mogelijk te verhelpen of te beperken, worden milderende maatregelen voorgesteld waar dit nodig wordt geacht.

9.5 Lucht

9.5.1 Afbakening studiegebied

Het studiegebied voor de discipline Lucht bestaat uit de volledige zone binnen dewelke zich effecten kunnen voordoen. Het gebied is, althans ruimtelijk, niet *a priori* af te bakenen. Er wordt aangenomen dat relevante atmosferische effecten zich binnen een straal van maximaal 5 km aan weerszijden van de betrokken waterlopen (Leie van Wervik tot Deinze en het Afleidingskanaal) kunnen voordoen.

9.5.2 Referentiesituatie

In het plan-MER werd de huidige luchtkwaliteit overgenomen van de meest nabijgelegen VMM meetstations (Menen-Wervikstraat, Kortrijk-Pleinschool, Zwevegem-Hinnestraat, Oostrozebeke-Hulstestraat, Gent (Wondelgem) – St. Sebastiaanstraat en Evergem – Doornzeelsestraat). De meetgegevens van de relevante stations voor het huidige project zullen geactualiseerd worden in het project-MER. De actueel geldende normen voor NO_x, SO₂, zwevend stof en zware metalen zullen in beschouwing worden genomen. De concentraties NO_x, SO₂, en zwevend stof in de bovenvermelde meetstations zullen vergeleken worden met de concentraties in de rest van Vlaanderen. Deze evaluatie werd reeds gemaakt op plan-MER niveau, maar zal in het project-mer geactualiseerd worden.

In het plan-MER werd het CAR model Vlaanderen gebruikt om de NO_x en de PM₁₀-emissie van het verkeer te berekenen in een specifieke knelpuntgemeente (op basis van een studie die de knelpunten m.b.t. luchtkwaliteit in 2010 als gevolg van de verkeersemisies in kaart heeft gebracht). De door het model berekende concentratiebijdrage als gevolg van verkeer werd dan geteld bij de lokale achtergrondconcentratie om het aantal overschrijdingen met de luchtkwaliteitsnormen te kunnen berekenen. Op basis hiervan werd de huidige toestand geëvalueerd. De belangrijkste conclusies van deze evaluatie zullen in het project-MER worden besproken.

Bovendien werd in het plan-MER de atmosferische emissiegegevens in ton en % voor de verschillende transportmodi volgens VMM in Vlaanderen weergegeven. Deze gegevens zullen worden geactualiseerd in het project-MER.

9.5.3 Effectbespreking

Volgende effecten zullen beoordeeld worden:

- lokale effecten tijdens de aanlegfase;
- bovenlokale effecten als gevolg van wijzigingen in de modal split.

In het plan-MER werden lokale effecten op de luchtkwaliteit tijdens de aanlegfase bepaald aan de hand van een emissieraming met behulp van het CAR-model. Er werd gekeken in hoeverre het lokale vrachtverkeer zal leiden tot overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen. De resultaten van deze modellering zullen in het project-MER worden besproken, toegespitst op de ingrepen voorzien in het huidige project. Bij de bespreking zal een vergelijking worden gemaakt tussen de afvoer van gronden en baggerspecie per vrachtwagen en per boot. Voor de beoordeling worden de toenames in NO_x en PM10-concentraties beschouwd t.o.v. de achtergrondwaarden (AGW) en de immissiegrenswaarden (IGW):

- toename van de jaargemiddelde AGW met > 100% en overschrijding IGW + OM (50 µg/m³) : -3
- toename van de jaargemiddelde AGW < 100% en overschrijding IGW + OM (50 µg/m³) : van -2 tot -3
- toename van de jaargemiddelde AGW met > 100% en overschrijding IGW vanaf 40 µg/m³ : -2 tot -3
- toename van de jaargemiddelde AGW < 100% en overschrijding IGW vanaf 40 µg/m³ : van -1 tot -2
- toename van de jaargemiddelde AGW met > 100% en geen overschrijding IGW 40 µg/m³ : -2
- toename van de jaargemiddelde AGW tussen 50 en 100% en geen overschrijding IGW 40 µg/m³ : van -1 tot -2
- toename van de jaargemiddelde AGW < 50 % en geen overschrijding IGW 40 µg/m³ : van 0 tot -1

In het project-MER zal ook aandacht besteed worden aan de eventuele reukhinder die kan optreden tijdens de baggerwerkzaamheden. Hierbij zal voornamelijk gekeken worden naar de aanwezigheid van specifieke parameters die geurhinder kunnen veroorzaken. Aangezien het hier ter hoogte van de baggerwerkzaamheden gaat over tijdelijke effecten, zal een te verwachten geurhinder als matig significant ongewenst beoordeeld (-1) worden. Wanneer geen impact verwacht wordt, wordt het effect uiteraard als verwaarloosbaar (0) beoordeeld. Geurhinder ter hoogte van de verwerking- en/of opslagplaats van de specie wordt hier niet beschouwd, aangezien de specie afgevoerd zal worden naar een vergunde site, waar voldoende maatregelen zijn voorzien tegen eventuele geurhinder.

Het verschil in uitlaatgassen door transport over land en over water tussen de referentiesituatie en het gekozen basisscenario werd reeds gekwantificeerd (voor de parameters NO_x, SO₂, en zwevend stof) in het plan-MER door middel van verkeersprognoses, emissiefactoren voor 2010 (MIMOSA) en het IFDM-model. De resultaten uit het plan-MER zullen in het project-MER verder geconcretiseerd worden.

Er zullen duidelijke kaarten worden opgemaakt zodat het mogelijk is de verbetering en/of acteruitgang van de luchtkwaliteit af te leiden.

Hier wordt het in het richtlijnenboek voorgestelde significantiekader beschouwd, d.i.:

- bijdrage > 1% van de milieukwaliteitsnorm of richtwaarde = geringe bijdrage
- bijdrage > 3% van de milieukwaliteitsnorm of richtwaarde = relevante bijdrage;
- bijdrage > 5 % van de milieukwaliteitsnorm of richtwaarde = belangrijke bijdrage.

Er wordt rekening gehouden met de verschuivingen in de modal shift zoals beschreven in de discipline mens-mobiliteit.

9.5.4 Milderende maatregelen

Waar nodig worden remediërende maatregelen voorgesteld.

9.6 Geluid en Trillingen

9.6.1 Afbakening studiegebied

Het studiegebied voor de discipline Geluid en Trillingen bestaat uit de volledige zone binnen dewelke zich effecten kunnen voordoen. Het gebied is, althans ruimtelijk, niet *a priori* af te bakenen. Op de plaatsen waar grote werken zullen plaatsvinden, wordt het studiegebied in ieder geval uitgebreid met een straal van maximum 1.000 m rond de werfzones in het projectgebied. De aandacht zal vooral gaan naar bewoonde gebouwen in de omgeving (vooral deze op minder dan 200 m van de zone van de werken en de 1ste lijnsbebouwing) evenals de gebieden die geluidsgevoelig zijn (natuurgebieden).

9.6.2 Referentiesituatie

In het kader van het project-mer worden geen geluidsmetingen uitgevoerd. Een idee van het actueel geluidsklimaat in het ganse gebied wordt gegeven aan de hand van de beschikbare basisinformatie in functie van de gebieden volgens het gewestplan. De milieukwaliteitsnorm zal als eis voorgesteld worden teneinde het specifieke geluid te bepalen dat tijdens en na het uitvoeren van de in het project voorziene werken mag geproduceerd worden. Er zal een overzicht gegeven worden van de gevoeligheid in functie van de milieukwaliteitsnormen uit Vlarem II (teneinde een akoestisch comfort te garanderen).

9.6.3 Effectbespreking

Volgende effecten zullen beoordeeld worden:

- Geluidshinder gedurende de aanpassingswerken;
- Geluidshinder door transport over water en de weg.

De geluidshinder tijdens de werken zal enkel kwalitatief behandeld worden. Vooral aan humane en avifaunistische receptoren aanwezig in het studiegebied, zal bijzondere aandacht geschonken worden. Er wordt een gebied afgebakend waarbinnen geluidshinder kan optreden maar de grootte van deze hinder wordt niet kwantitatief vastgelegd. In het plan-MER werden voor de verschillende werkzaamheden de geluidsvermogensniveaus opgegeven van de bronnen die mogelijks ingezet worden bij de werken. Op basis van deze gegevens kon de afstand van de geluidscontouren worden bepaald, waarbij een voldoeninggevend akoestisch leefmilieu wordt geboden (bv voor woongebied, voor avifauna, ...). De belangrijkste conclusies van deze analyse zal worden overgenomen in het project-MER en daar waar mogelijk verfijnd worden (wijze van afbraak van bestaande infrastructuur, wijze van uitvoering van de werken, maximale verwezenlijking van transport via waterweg). Aandachtsgebieden voor kwetsbare ecotopen zullen in het bijzonder besproken worden.

Het verschil in geluidshinder door transport over water of de weg tussen de referentiesituatie en het gekozen basisscenario zal bekeken worden door middel van eenvoudige vuistregels waarbij de te verwachten verkeersintensiteiten en snelheden in rekening worden gebracht, gebaseerd op de berekeningen reeds uitgevoerd in het plan-MER.

9.6.4 Milderende maatregelen

Waar nodig worden remediërende maatregelen voorgesteld.

9.7 Mens

Deze discipline heeft betrekking op de sociaal-organisatorische aspecten, zoals gezondheid, mobiliteit en algemene veiligheidsaspecten.

In de eerste plaats zal de aandacht gaan naar bebouwing en bewoning, maar daarnaast ook naar andere bestemmingsgebieden en menselijke activiteiten in de omgeving van het gebied waarop het project-MER betrekking heeft (wegen en weggebruik, andere relevante menselijke activiteiten in de omgeving), en de eventuele verbanden tussen deze verschillende functies in de bestaande situatie.

9.7.1 Afbakening studiegebied

In het project-MER zal voor de discipline MENS quasi hetzelfde studiegebied beschouwd worden als in het plan-MER, zijnde voor:

- deel mobiliteit: studiegebied reikt tot dischtsbijzijnde wegen en hoofdwegen (zowel gewone wegen, waterwegen als spoorwegen) waarvan met zekerheid kan gesteld worden of verondersteld worden dat ze als ontvangende wegen (zullen) fungeren.
- deel sociaal-organisatorische aspecten: voor het inventariseren van de menselijke populaties en activiteiten wordt het studiegebied afgebakend tot een zone binnen een straal van 100 m rond de betreffende waterloop. De zone wordt verder afgebakend tot de volledige zone waarbinnen zich potentiële effecten voor de mens kunnen voordoen als gevolg van aantoonbare invloeden op de verschillende abiotische compartimenten (effecten op de lucht-, bodem-, grondwaterkwaliteit, akoestisch klimaat, mobiliteit).

9.7.2 Mens – Mobiliteit: referentiesituatie en effectbespreking

Gelet op de specifieke kenmerken van het project worden in dit MER vooral de (positieve of negatieve) effecten voor de draagkracht van de wegen, het behalen van de beleidsdoelstellingen inzake vervoersmodi, en de gevolgen voor de verkeersleefbaarheid (en impliciet: veiligheid) belicht.

Het voorgenomen project beoogt een verschuiving van goederenvervoer van de gewone weg naar de waterweg. In het plan-MER werden de te verwachten effecten van het project getoets aan de **streefwaardes** (procentuele verdeling voor het goederenvervoer in tonkm over weg, waterweg en spoor) vooropgesteld voor 2010, zoals opgenomen in het Ontwerp Mobiliteitsplan Vlaanderen (2003). In mate dat het streefpercentage al dan niet gehaald zal worden, zal de modale verdeling in de geplande situatie als (licht-matig-sterk) positief of negatief beoordeeld worden.

Streefwaardes voor langere termijn zijn niet beschikbaar. Effecten van het project op langere termijn (> 2010) werden dus enkel op kwalitatieve wijze ingeschat (waarbij werd rekening gehouden met een bepaalde onzekerheid rond de economische ontwikkeling en vervoersbehoeften op zulke lange termijn). Deze evaluatie gemaakt in het plan-MER blijft geldig voor het huidige project-MER en de voornaamste conclusies zullen dan ook worden overgenomen.

Wat betreft de **draagkracht van de wegen** wordt nagegaan in welke mate het voorgenomen project van invloed is op de bestaande verkeersstromen, en welke proporties de verkeersimpact aanneemt en eventueel hinderlijk wordt, of juist niet, en m.a.w. het project mogelijkheden biedt om de bestaande impact te reduceren. Hierbij worden zowel de verkeersimpact tijdens de aanlegfase, als de verkeersimpact tijdens de exploitatiefase beschouwd. De aan- en afvoer van materialen tijdens de werkzaamheden zal zoveel mogelijk via de waterweg gebeuren. Deze analyse (impactbespreking) zal uitgebreid aan bod komen in het project-MER.

Het zelfde beoordelingskader zal gehanteerd worden als gebruikt in het plan-MER (vergelijking van de actuele draagkracht van de wegen en de verwachte toenames en/of afname in verkeersintensiteiten).

Eén van de pijlers van het Vlaamse mobiliteitsbeleid is het vrijwaren van de **bereikbaarheid** (alle vervoer) en **de toegankelijkheid** voor het openbaar vervoer. In de mate dat hierin verstoringen kunnen optreden zullen de effecten beoordeeld worden, gebaseerd op de evaluaties gemaakt in het plan-MER.

Het verbeteren van de **verkeersleefbaarheid** wordt vooral bepaald door de plaatselijke luchtkwaliteit en het geluidsklimaat, twee externe factoren die sterk door het wegverkeer worden beïnvloed. Uitgaande van de trafiekgegevens worden in de discipline Lucht de corresponderende atmosferische emissiegegevens bepaald, en daarna de betekenis daarvan op de kwaliteit van de lucht. De impact van het voorgenomen project op het geluidsklimaat in de omgeving wordt besproken in de discipline geluid. Voor de globale beoordeling van de leefbaarheid wordt verwezen naar het hoofdstuk mens-gezondheid, waar de potentiële invloed van de luchtkwaliteit en het geluidsklimaat op beknopte wijze worden geëvalueerd naar hun mogelijke betekenis voor de menselijke gezondheid.

9.7.3 Mens – Sociaal-Organisatorische aspecten: referentiesituatie en effectbespreking

De verschillende relevante menselijke populaties werden reeds geïnventariseerd en afgebakend in het plan-MER. Het gaat hierbij in eerste instantie over de volgende leefgroepen:

- Bevolking;
- Bewoning;
- Beschrijving van de ligging van de risicozones voor overstroming;
- Tewerkstelling;
- Industriële vestigingen;
- Handelszaken;
- Recreanten;
- Weggebruikers.

In het project-MER zullen enkel deze groepen die relevant zijn voor de beschouwde ingrepen worden toegelicht (gesteund op de cijfermatige gegevens van het plan-MER).

Voor de **geplande situatie** wordt aangegeven:

- in hoeverre wijzigingen worden verwacht aan de kant van de receptoren: menselijke populaties, evolutie van de bevolking, evolutie van lokale tewerkstelling (autonome ontwikkeling);
- in hoeverre wijzigingen worden verwacht inzake sociaal-organisatorische aspecten en hinder- gezondheidsaspecten. Hierbij wordt met name gedacht aan:
  - barrière-effecten als gevolg van de aanleg van infrastructuur;
  - hinder- en gezondheidsaspecten (geurhinder, geluidshinder, stofhinder, als gevolg van specifieke ingrepen of geplande activiteiten) zoals aangegeven in andere disciplines van het MER;
  - specifieke risico's voor calamiteiten of voor de externe gevolgen van zware ongevallen in de omgeving (met name vanwege de aanwezigheid van bepaalde nutsleidingen).

De ligging van de kwetsbare en stiltebehoevende populaties t.o.v. de geplande situatie zal worden besproken.

Voor de beoordeling zullen dezelfde significantiekaders als in het plan-MER worden gebruikt.

9.7.4 Milderende maatregelen

Waar nodig worden remediërende maatregelen voorgesteld.

10 **INTERDISCIPLINAIRE GEGEVENSOVERDRACHT**

In onderstaande **Tabel 10.1** wordt een overzicht gegeven van de gegevensoverdracht tussen de diverse disciplines. Alle communicatie en verslaggeving gebeurt via de MER-coördinator. De coördinator legt de contacten tussen de verschillende erkende deskundigen en legt contact met de initiatiefnemer.

Tussen de disciplines Bodem en Grondwater en Oppervlaktewater is er een sterke interactie. Deze disciplines worden bijgevolg gelijktijdig opgemaakt. De disciplines Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie en Mens komen eerder op het einde aan bod aangezien deze disciplines input nodig hebben vanuit de andere disciplines.

Tabel 10.1: Interdisciplinaire gegevensoverdracht

Discipline	Effectgroep	Gegevensoverdracht naar
Bodem	Structuurwijziging, Profielwijziging, wijziging bodemvochtregime	Fauna en Flora en Mens
	Erosie	Oppervlaktewater en Mens
	Bodemgebruik en bodemgeschiktheid	Oppervlaktewater, Grondwater, Fauna en Flora, Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, Mens
	Bodemkwaliteit	Grondwater, Fauna en Flora en Mens
Grondwater	Grondwateregime	Bodem, Fauna en Flora, Mens
	Grondwaterkwaliteit	Bodem, Fauna en Flora, Mens
Oppervlaktewater	Waterkwaliteit	Bodem, Fauna en Flora
	Waterhuishouding (overstromingsfrequentie, overstromingsduur, kwaliteit overstromingswater)	Bodem, Fauna en Flora, Mens
	Kunstwerken	Fauna en Flora
	Structuurkwaliteit	Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie
Fauna en Flora	Bitooopwijziging	Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie en Mens
Monumenten en Landschappen	Landschapswaarde, visuele impact	Mens
Lucht	Stofhinder	Mens
Geluid en Trillingen	Geluidshinder	Fauna en Flora, Mens
Mens	Toerisme	Landschappen

11 ONTWIKKELINGSSCENARIO'S

De verenigbaarheid van het project met de visie die in de ontwikkelingsscenario's vooropgesteld worden zal gebaseerd worden op de bespreking gemaakt in het plan-MER voor het gehele Seine-Schelde plan. De specifieke elementen van het huidige project zullen hierbij benadrukt worden. Volgende ontwikkelingsscenario's zullen worden beschouwd met betrekking tot de aanpassing aan de Leie:

- Het algemeen milieubeleid:
  - MINA plan;
  - Provinciaal milieubeleidsplan;
  - Gemeentelijke milieubeleidsplannen.
- Ontwikkelingen met betrekking tot ruimtelijke ordening, mobiliteit en economische ontwikkeling:
  - Realisatie van de bestemmingen van het gewestplan en het RUP;
  - Ruimtelijke structuurplannen op Vlaams en provinciaal niveau;
  - Ruimtelijke structuurplannen op gemeentelijk niveau;
  - Mobiliteitsplan Vlaanderen.
- Beleid met betrekking tot natuur en landschap:
  - Europees landbouwbeleid, Nitraatrichtlijn, Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling;
  - Doelstellingen en acties uit GNOPs;
  - Natuurdecreet en bosdecreet.
- Geïntegreerde gebiedsvisie voor de Leievallei tussen Wervik en Kortrijk;
- Ontwikkeling gestuurd door het Project 'Heerlijke Heulebeek';
- Waterbeleid:
  - Doelstellingen van het decreet integraal waterbeheer;
  - Bekkenbeheerplannen;
  - Doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water.

12 GRENDOVERSCHRIJDENDE EFFECTEN

Gezien de Grensleie op de grens van België met Frankrijk ligt zullen bepaalde milieueffecten grensoverschrijdend zijn. Deze kennisgeving moet dan ook de gegevens bevatten die de administratie nodig heeft voor het aanvangen van de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling. Afspraken rond de te volgen procedure bij grensoverschrijdende milieu-impacten werden vastgelegd in het verdrag van Espoo. De bepalingen van dit verdrag werden in de Vlaamse wetgeving vertaald via het Decreet van 18 december 2002.

Als het voorgenomen project aanzienlijke effecten kan hebben voor mens of milieu in andere lidstaten van de Europese Unie en/of in verdragspartijen bij het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband ondertekend in Espoo op 25 februari 1991 en/of in andere gewesten, of als de bevoegde autoriteiten van deze lidstaten, verdragspartijen en/of gewesten daarom verzoeken, bezorgt de Dienst Mer onverwijld de volgende informatie aan de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten, verdragspartijen en/of gewesten :

- 1° een afschrift van de volledig verklaarde kennisgeving;
- 2° een beschrijving van de rapportageprocedure die op het voorgenomen plan of programma van toepassing is;
- 3° een aanduiding van de besluitvorming waaraan het voorgenomen project is onderworpen en een beschrijving van het doel ervan, alsook van de toepasselijke besluitvormingsprocedure.

Voor het huidige project wordt aan deze drie voorwaarden voldaan wanneer het kennisgevingdossier aan de buitenlandse autoriteiten wordt overgemaakt. De bevoegde buitenlandse autoriteiten moeten dan binnen een termijn van veertig dagen na verzending van het afschrift hun commentaar aan de administratie kunnen meedelen.

De Franse gemeenten die grenzen aan de Grensleie zijn Wervicq-Sud, Bousbecque en Halluin. Zij liggen in het departement Nord (59) in de regio Nord-Pas de Calais. Voor milieuaangelegenheden zijn minstens de volgende administraties relevant:

Préfecture
Place de la République
2, rue Jacquemars Gielée – Lille
Tel: (+33) 03.20.30.59.59

DIREN (Direction Régionale de l'Environnement) Nord Pas-de-Calais Délégation de Bassin Artois Picardie
107 Boulevard de la Liberté
59 041 Lille Cedex
Tel: (+33) 03 59 57 83 83
Fax: (+33) 03 59 57 83 00

L'Agence de l'Eau Artois Picardie est située à Douai
Centre Tertiaire de l'Arsenal

200, rue Marceline
B.P. 818
59508 DOUAI CEDEX
Tel: (+33) 03 27.99.90.00
Fax: (+33) 03 27.99.90.15

Verder grenst het gebied ook aan de Waalse gemeente Comines-Warneton. In Wallonië is de volgende administratie belast met milieu-effect rapportage:

Direction générale des ressources naturelles et de l'environnement (DGRNE)
Avenue Prince de Liège 15
5100 – NAMUR
Tél : 081 33.50.50
Fax : 081 33.51.22

Direction générale de l'aménagement du territoire, du logement et du patrimoine (DGATLP)
Rue des Brigades d'Irlande 1
5100 – NAMUR
Tel : 081 33.21.11
Fax : 081 33.21.10

13 VOORSTEL INHOUDSTAFEL MER

Hieronder wordt een voorstel gegeven van de inhoudstafel van het MER.

1. Inleiding

- Beknopte voorstelling van het plan
- De initiatiefnemer
- Toetsing aan de MER-plicht
- Samenstelling van het team van deskundigen

2. Ruimtelijke, administratieve, juridische en beleidsmatige situering van het plan

- Ruimtelijke situering
- Administratieve voorgeschiedenis
- Juridische randvoorwaarden
- Beleidsmatige randvoorwaarden

3. Planverantwoording en de resultaten van eerder uitgevoerde studies

4. Beschrijving van het plan

- Planverantwoording
- Beschrijving van het plan
- Alternatieven

5. Ingreep-effectanalyse

6. Methodologie, referentiesituatie, ontwikkelingsscenario's en effectvoorspelling en -beoordeling

- Bodem en Grondwater
- Oppervlaktewater
- Fauna en Flora
- Landschappen, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
- Lucht
- Geluid en Trillingen
- Mens

7. Afbakening van de studiegebieden de referentiesituatie en ontwikkelingsscenario's

- Bodem en Grondwater
  - Afbakening studiegebied
  - Referentiesituatie
- Oppervlaktewater
  - Afbakening studiegebied
  - Referentiesituatie
- Fauna en Flora
  - Afbakening studiegebied
  - Referentiesituatie
- Landschappen, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
  - Afbakening studiegebied
  - Referentiesituatie
- Lucht
  - Afbakening studiegebied
  - Referentiesituatie

Geluid en Trillingen
Afbakening studiegebied
Referentiesituatie
Mens
Afbakening studiegebied
Referentiesituatie

8. Geplande situatie en milderende maatregelen

Algemeen
Bodem en Grondwater
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende maatregelen en postevaluatie
Oppervlaktewater
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende maatregelen en postevaluatie
Fauna en Flora
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende effecten en postevaluatie
Landschappen, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende maatregelen en postevaluatie
Lucht
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende maatregelen en postevaluatie
Geluid en Trillingen
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende maatregelen en postevaluatie
Mens
Milieueffecten in de geplande situatie
Milderende maatregelen en postevaluatie

9. Grensoverschrijdende effecten

10. Leemten in de kennis en monitoring

Bodem en Grondwater
Oppervlaktewater
Fauna en Flora
Landschappen, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie
Lucht
Geluid en Trillingen
Mens

11. Integratie en eindsynthese

12. Tewerkstellingsrapport en geplande investering

13. Niet-technische samenvatting

Inleiding en verantwoording
Beschrijving van het plan
Vorbereidende werkzaamheden
Aanlegfase
Exploitatiefase

Synthese van de referentiesituatie, de effecten en de milderende maatregelen

Bodem en Grondwater

Oppervlaktewater

Fauna en Flora

Landschappen, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie

Lucht

Geluid en Trillingen

Mens

Eindbespreking

14. Literatuurlijst

15. Verklarende woordenlijst en lijst van de gebruikte afkortingen

16. Bijlagen

14 LITERATUURLIJST

14.1 Geraadpleegde werken

Belconsulting N.V. (2005). Vervolgstudie Seine-Schelde Rivierherstel Leie: Geïntegreerd Strategisch Plan. (te raadplegen op de website www.seineschelde.be)

Belconsulting N.V. (2005). Vervolgstudie Seine-Schelde Rivierherstel Leie: Actualisatie economische studie.

Belconsulting N.V. (2005). Vervolgstudie Seine-Schelde Rivierherstel Leie: Werkgroep profiel en oevers: eindrapportering.

Belconsulting N.V. (2005). Vervolgstudie Seine-Schelde Rivierherstel Leie: Werkgroep Leiemeanders: eindrapportering.

Belconsulting N.V. (2005). Vervolgstudie Seine-Schelde Rivierherstel Leie: Werkgroep Grondspecieberging: eindrapportering.

Ecorem – JNC T.V. (2006-2007). Vervolgstudie Seine-Schelde (deel3): ecohydrologische studie, landschapsstudie en communicatieproducten (lopende studies).

Ecorem N.V. (2008). Vervolgstudie Seine-Schelde (deel 3): plan-MER.

Leiedal (2005). Geïntegreerde gebiedsvisie Leievallei.

Richtlijnenboeken MER-Vlaanderen

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Deelopdracht 1: Milieu-impactanalyse.

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Deelopdracht 1: Technische Voorstudie.

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Deelopdracht 1: Economische voorstudie.

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Deelopdracht 1: De prognose van de Leietrafiek

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Deelopdracht 1: Sociale kosten-baten analyse met elementen van financiële rentabiliteits-analyse.

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Deelopdracht 1: Eclectische Multi-Criteria Analyse.

Technum N.V. (1999). Economische studie verbinding Seine–Schelde, Strategische Beleidsnota.

14.2 Geraadpleegde websites

Websites van de steden en gemeenten

www.seineschelde.be

www.mervlaanderen.be

www.vmm.be

www.ruimtelijkeordening.be

Interne kwaliteitscontrole uitgevoerd op 3 november 2008,

Handtekening

Gedaan te Aartselaar op 3 november 2008,

Dr. W. Mondt
afgevaardigd bestuurder

VERKLARENDE WOORDENLIJST

abiotisch	Behorend tot de niet-levende natuur (lucht, water, grond)
agrarisch	Met landbouw gerelateerd
autochtoon	Oorspronkelijk inheems; gezegd van een boom of struik die zich sinds de laatste ijstijd slechts natuurlijk heeft verjongd, of kunstmatig vermeerderd werd met strikt lokaal oorspronkelijk materiaal
ankerplaatsen	Complexen van gevarieerde erfgoedelementen die een geheel of ensemble vormen dat ideaal-typische kenmerken vertoont omwille van de gaafheid of representativiteit, ofwel ruimtelijk een plaats innemen die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving.
avifauna	Vogelwereld
bathymetrie	Gemeten diepte van de rivier met behulp van verschillende technieken
beelddrager	Opvallend landschapselement
beschoeiing	Oeverbescherming
biodiversiteit	Biologische diversiteit; verscheidenheid aan levende materie op een bepaalde plaats op aarde. Omvat zowel genetische verscheidenheid als diversiteit aan soorten en gemeenschappen
biotoop	Ruimtelijk min of meer homogeen gebied met van de omgeving afwijkende levensomstandigheden, bewoond door een bepaalde levensgemeenschap; woongebied van een groep organismen
CAI	Centraal archeologische inventaris
CEMT klasse IV of klasse Vb schip	De afmetingen van klasse IV en klasse Vb schepen zijn vastgelegd in de CEMT classificatie (1992). Voor de normering van de benodigde breedte en diepte van de vaarweg werd gebruik gemaakt van de Nederlandse Richtlijnen Vaarwegen (Commissie Vaarwegbeheerders, 1999) van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer. Afhankelijk van de scheepvaartintensiteit worden daarbij maatgevende afstanden gegeven voor verschillende types profielen
eclectische criteria analyse	multi- In de eclectische multi-criteria analyse worden verschillende alternatieven met elkaar vergeleken op basis van verschillende criteria, met de bedoeling om uiteindelijk een rangorde voor de alternatieven op te stellen
ecosysteem	Dynamisch complex van planten-, dieren- en micro-organismengemeenschappen en van niet-levende omgeving die elkaar wederzijds beïnvloeden
ecotoop	In essentie het kleinste mogelijke herkenbare en afgrensbare landschapsonderdeel dat gekenmerkt wordt door een karakteristieke combinatie van abiotische (klimaat, bodem, water, ontstaan, historiek) en biotische (floristische, vegetatiekundige, faunistische) eigenschappen
emissie	Uitworp, uitstoot of het vrijkomen van luchtverontreinigende stoffen

erfgoedlandschappen	Ankerplaatsen die opgenomen zijn in de ruimtelijke uitvoeringsplannen
gekanaliseerde Leie	het huidige Leiekanaal dat als hoofdvaarroute voor de beroepsscheepvaart wordt gebruikt
habitat	De plaats waar de voorwaarden aanwezig zijn waaronder een bepaald organisme normaal kan leven
historische constantie	Met betrekking tot landgebruik: aanduiden of steeds hetzelfde landgebruik op een bepaalde plaats aanwezig is geweest
hydraulisch (model)	Het hydraulisch model van een rivier simuleert de voortbeweging van het water doorheen deze rivier.
hydromorfologie	Structuurkenmerk van waterloop
inheems	Gezegd van planten- en diersoorten die binnen een bepaalde geografische entiteit van nature voorkomen
integraal waterbeleid	Het beleid gericht op het gecoördineerd en geïntegreerd ontwikkelen, beheren en herstellen van watersystemen met het oog op het bereiken van de randvoorwaarden die nodig zijn voor het behoud van het watersysteem, en met het oog op het multifunctioneel gebruik, waarbij de behoeften van de huidige en komende generaties in rekening wordt gebracht.
kouter	Hoger gelegen open landschapsdeel dat ingenomen is door akkers sinds de Gallo-Romeinse periode of de Vroege Middeleeuwen
landinrichting	Het ingrijpen in de ordening van het landelijk gebied met het doel dit geschikt te maken voor eraan toegekende bestemmingen
landschapsatlas	Geeft aan waar de historisch gegroeide landschapsstructuur tot op vandaag herkenbaar gebleven is en duidt deze aan als relictten van de traditionele landschappen
landschapsecologie	Wetenschap die op een geïntegreerde manier het landschap als complex geheel tot studieobject heeft
Leie	het volledige systeem van gekanaliseerde Leie en Leiemeanders
Leiemeanders	meanders van de Leie die al dan niet nog in verbinding staan met de gekanaliseerde Leie
lijnrelictten	Lijnrelictten worden gevormd door lijnvormige elementen zoals dijken, wegen, waterlopen of complexen ervan, en hun onmiddellijk aangrenzende ruimte. Ze kunnen al dan niet beschermd zijn.
meersen	Natte gronden (vaak graslanden) in riviervalleien
natuurtechnische milieubouw	Geheel van maatregelen om voor bepaalde levensgemeenschappen gunstige uitgangsmilieus te creëren en de ontwikkeling van die gemeenschappen te stimuleren.
nutriënt	Voedingsstof; elke stof die nodig is voor de groei en instandhouding van een organisme
olfactorisch	Wat betreft de reukzin
ontwikkelingsscenario	Scenario waarbij het projectgebied zonder de uitvoering van het plan zal evolueren op een andere manier dan bij een autonome evolutie.

organoleptisch projectgebied puntrelicten	Wat betreft kleur, klaarheid en smaak Het gebied waarop het project-MER betrekking heeft Puntrelicten worden gevormd door monumenten en kleine cultuurhistorische landschapselementen of complexen ervan, en hun onmiddellijk aangrenzende omgeving
RAMSAR-gebied	In het kader van het Verdrag van Ramsar afgebakend watergebied van internationale betekenis met een bijzonder belang als woongebied voor watervogels
referentiesituatie	De toestand van het studiegebied waarnaar verwezen wordt in functie van de effectvoorspelling (= de huidige situatie).
relictzones	Gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelicten, zichten en ankerplaatsen en zones waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering
streekeigen	Karakteristiek voor een bepaalde streek of gebied; beperkter wat geografische verspreiding betreft dan inheems
studiegebied	Gebied waarbinnen de verschillende effecten bestudeerd worden per MER-discipline
struweel	Vegetatie die gedomineerd wordt door struiken (2 tot 7 m hoog)
stuw	Kunstwerk op een waterloop om het waterpeil te regelen
vaarweg	Deel van de gekanaliseerde rivier bestemd voor het scheepsverkeer
vistrap	Inrichting bij een stuw of sluis om vis de gelegenheid te geven het erboven gelegen traject te bereiken
VLACORO Vogelrichtlijngebied	Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening in het kader van de Europese Richtlijn 74/409/EEG afgebakend gebied waarin gestreefd wordt naar het behoud van de vogelstand
waterweg	het volledige deel van de gekanaliseerde rivier dat ingenomen wordt door het water

BIJLAGE 1

Handtekeningen van de MER-deskundigen en de initiatiefnemer

BIJLAGE 2
Figurenbundel

